

III kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-13-00

Pan Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

– **Prawo wodne.**

Pragnę jednocześnie poinformować, że projekt ustawy zawiera przepisy dostosowujące polskie prawodawstwo do prawa Unii Europejskiej.

Projekty podstawowych aktów wykonawczych zostaną przekazane niezwłocznie po zakończeniu prac nad ich przygotowaniem.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Środowiska.

Z wyrazami szacunku

(-) Jerzy Buzek

PRAWO WODNE.

DZIAŁ I

Zasady ogólne

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności korzystanie z wód, ochronę wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi.
2. Gospodarowanie wodami jest prowadzone z zachowaniem zasady racjonalnego i całościowego traktowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ich ilości i jakości.
3. Gospodarowanie wodami uwzględnia zasadę wspólnych interesów i jest realizowane przez współpracę administracji publicznej, użytkowników wód i przedstawicieli lokalnych społeczności tak, aby uzyskać maksymalne korzyści społeczne.

Art. 2.

1. W zakresie uregulowanym w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726, Nr 133, poz. 885 i z 1998 r. Nr 106, poz. 668), ustawy nie stosuje się do:
  - 1) poszukiwania i rozpoznawania wód podziemnych,
  - 2) solanek, wód leczniczych oraz termalnych,
  - 3) wprowadzania do górotworu wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych oraz wykorzystanych wód, o których mowa w pkt 2.
2. Przepisów ustawy nie stosuje się do korzystania z wód zgromadzonych pomocą urządzeń oraz instalacji technicznych nie będących urządzeniami wodnymi.

Art. 3.

1. Zarządzanie zasobami wodnymi polega na kształtowaniu i ochronie tych zasobów, z uwzględnieniem podziału kraju na obszary dorzeczy.
2. Zarządzanie zasobami wodnymi służy zaspokojeniu potrzeb ludności, gospodarki, ochronie wód i środowiska związanego z tymi zasobami, w szczególności w zakresie:
  - 1) zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności,
  - 2) ochrony zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem oraz niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją,
  - 3) ochrony przed skutkami powodzi oraz suszy,
  - 4) zapewnienia wody dla rolnictwa oraz przemysłu,
  - 5) zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką, sportem oraz rekreacją,
  - 6) tworzenia warunków dla energetycznego oraz transportowego wykorzystania wód.

Art.4.

1. Organami właściwymi w sprawach zarządzania zasobami wodnymi są:
  - 1) minister właściwy do spraw gospodarki wodnej,
  - 2) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej – jako centralny organ administracji rządowej, nadzorowany przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej,
  - 3) dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej – jako organ administracji rządowej niezespolonej, nadzorowany przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej,
  - 4) wojewoda,
  - 5) organy jednostek samorządu terytorialnego.
2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, składa Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż do dnia 30 czerwca, coroczną informację o stanie gospodarki wodnej, dotyczącą:
  - 1) stanu zasobów wodnych kraju,
  - 2) stanu wykorzystywania zasobów wodnych,
  - 3) realizowania warunków korzystania z wód dorzeczy,
  - 4) współpracy międzynarodowej na wodach granicznych i realizacji umów w tym zakresie,
  - 5) utrzymywania wód powierzchniowych oraz urządzeń wodnych,
  - 6) prowadzonych inwestycji,
  - 7) stanu ochrony ludności i mienia przed powodzią lub suszą,
  - 8) działalności nadzorowanych organów jednostek.
3. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej pełni funkcję organu wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do wojewodów i dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej, w sprawach określonych ustawą.
4. Do właściwego wojewody wnosi się odwołania od decyzji wydanych przez starostę realizującego:
  - 1) zadania z zakresu administracji rządowej, określone w ustawie,
  - 2) kompetencje organu właściwego do wydania pozwolenia wodnoprawnego.

Art. 5.

Instrumenty zarządzania zasobami wodnymi stanowią:

- 1) plany gospodarki wodnej,
- 2) pozwolenia wodnoprawne,
- 3) opłaty, kary oraz należności w gospodarce wodnej,
- 4) kataster wodny,
- 5) kontrola gospodarowania wodami.

Art.6.

1. Wody dzielą się na powierzchniowe i podziemne.
2. Wody, z wyjątkiem wód morza terytorialnego i morskich wód wewnętrznych, są wodami śródlądowymi.
3. Śródlądowe wody powierzchniowe dzielą się na:
  - 1) płynące - w ciekach naturalnych, kanałach oraz w źródłach, z których cieki biorą początek,

- 2) stojące - znajdujące się w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych, nie związanych z ciekami naturalnymi.
4. Przepisy o wodach płynących mają zastosowanie do jezior oraz innych zbiorników wodnych o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych, a także do wód znajdujących się w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących.

Art. 7.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, granice między śródlądowymi wodami powierzchniowymi a morskimi wodami wewnętrznymi i wodami morza terytorialnego, kierując się znaczeniem gospodarczym oraz sposobem wykorzystywania tych wód.

Art. 8.

1. Przepisy ustawy mają zastosowanie do wód śródlądowych oraz morskich wód wewnętrznych, z wyłączeniem morskich wód wewnętrznych Zatoki Gdańskiej.
2. Przepisy ustawy mają zastosowanie również do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych Zatoki Gdańskiej w zakresie ochrony przed zanieczyszczeniem ze źródeł lądowych oraz przed powodzią, a w pozostałym zakresie – w przypadkach w niej określonych.
3. Przepisów ustawy nie stosuje się do morskich wód wewnętrznych oraz do wód morza terytorialnego w zakresie, w jakim korzystanie z tych wód uregulowane jest odrębnymi przepisami.
4. Ustawa nie narusza ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. Nr 32, poz. 131, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 7, poz. 31 i Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 34, poz. 145, z 1997 r. Nr 111, poz. 726 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668) w zakresie kompetencji organów administracji morskiej.

Art. 9.

1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:
  - 1) dorzeczu – rozumie się przez to obszar, z którego całkowity odpływ wód powierzchniowych następuje ciekami naturalnymi przez wspólne ujście do morza lub do rzeki wyższego rzędu według podziału hydrograficznego kraju, a w przypadku cieków, których ujście znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – obszar znajdujący się w jej granicach,
  - 2) zasobach wodnych dorzecza – rozumie się przez to wszystkie wody śródlądowe powierzchniowe i podziemne oraz morskie wody wewnętrzne znajdujące się na obszarze dorzecza,
  - 3) dobrym stanie ekologicznym – rozumie się przez to stan osiągnięty przez wody, które niezależnie od działalności człowieka posiadają bogaty i zrównoważony ekosystem,
  - 4) wodach podziemnych – rozumie się przez to wody występujące pod powierzchnią ziemi w wolnych przestrzeniach skał skorupy ziemskiej, tworzące w zależności od głębokości występowania wody przypowierzchniowe oraz głębsze, użytkowe poziomy wodonośne,
  - 5) ciekach naturalnych – rozumie się przez to rzeki, strugi, strumienie oraz inne wody płynące w sposób ciągły lub okresowy, naturalnymi korytami,

- 6) potokach górskich – rozumie się przez to wszystkie ciek naturalne o długości nie większej niż 15 km, wypływające na rzędnej co najmniej 500 m nad poziomem morza, o spadku podłużnym na odcinku pierwszych 2 km co najmniej 1%,
- 7) wodach granicznych – rozumie się przez to wody, którymi przebiega granica Państwa lub wody w tych miejscach, w których wody są przecięte granicą państwową,
- 8) śródlądowych drogach wodnych – rozumie się przez to śródlądowe wody powierzchniowe, na których, z uwagi na warunki hydrologiczne oraz istniejące urządzenia wodne, możliwy jest przewóz osób oraz towarów statkami żeglugi śródlądowej,
- 9) kanałach – rozumie się przez to sztuczne koryta prowadzące wodę w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna co najmniej 1,5 m przy ich ujściu lub ujęciu,
- 10) rowach – rozumie się przez to sztuczne koryta prowadzące wodę w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna mniejszej niż 1,5 m przy ich ujściu,
- 11) powodzi – rozumie się przez to takie wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach lub na morzu, podczas którego woda po przekroczeniu stanu brzegowego zalewa doliny rzeczne albo tereny depresyjne i powoduje zagrożenie bezpieczeństwa ludzi, zwierząt lub zniszczenie mienia,
- 12) urządzeniach wodnych – rozumie się przez to urządzenia służące kształtowaniu zasobów wodnych oraz korzystaniu z nich, a w szczególności:
  - a) budowle: piętrzące, upustowe, przeciwpowodziowe, regulacyjne oraz stopnie wodne, zbiorniki wodne, kanały, rowy,
  - b) stawy,
  - c) obiekty służące do ujmowania wód powierzchniowych oraz podziemnych,
  - d) obiekty energetyki wodnej,
  - e) wyloty urządzeń kanalizacyjnych służące do wprowadzania ścieków do wód,
  - f) stałe urządzenia służące do połowu ryb lub do pozyskiwania innych organizmów wodnych,
  - g) mury oporowe, bulwary, nabrzeża, pomosty, przystanie, kąpieliska oraz inne urządzenia na brzegu lub w wodzie,
  - h) stałe urządzenia służące do dokonywania przewozów międzybrzegowych,
- 13) przerzutach wody – rozumie się przez to ujmowanie i przemieszczanie wód powierzchniowych oraz nie zanieczyszczonych wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych, dla zwiększenia zasobów wodnych innych cieków naturalnych, kanałów, jezior oraz innych zbiorników wodnych,
- 14) ściekach – rozumie się przez to wprowadzane do wód lub do ziemi:
  - a) wody zużyte na cele bytowe lub przemysłowe,
  - b) ciekłe odchody zwierzęce, z wyjątkiem gnojówki oraz gnojowicy przeznaczonej do rolniczego wykorzystania w sposób i na warunkach określonych w przepisach o nawozach i nawożeniu,
  - c) wody opadowe lub roztopowe, ujęte w systemy kanalizacyjne, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych, a w szczególności z centrów miast, terenów przemysłowych, terenów składowych, baz transportowych, dróg oraz parkingów o trwałej nawierzchni,
  - d) wody wykorzystane odprowadzane z obiektów gospodarki rybackiej, jeżeli zawarty w nich ładunek zanieczyszczeń jest wyższy od ładunku zawartego w pobranej wodzie,

- 15) ściekach bytowych – rozumie się przez to ścieki z budynków przeznaczonych na pobyt ludzi, osiedli mieszkaniowych oraz terenów usługowych, powstające w szczególności w wyniku ludzkiego metabolizmu oraz funkcjonowania gospodarstw domowych,
  - 16) ściekach przemysłowych – rozumie się przez to ścieki odprowadzane z terenów, na których prowadzi się działalność handlową lub przemysłową albo składową, nie będące ściekami bytowymi lub wodami opadowymi,
  - 17) ściekach komunalnych – rozumie się przez to ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi,
  - 18) oczyszczalniach ścieków – rozumie się przez to obiekty oraz urządzenia przeznaczone do usuwania zanieczyszczeń zawartych w ściekach,
  - 19) eutrofizacji – rozumie się przez to wzbogacenie wody biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód,
  - 20) wodzie w kąpieliskach – rozumie się przez to wszelkie wody płynące lub stojące, albo ich części oraz wody morskie, w których kąpiel jest w wyraźny sposób dozwolona lub nie jest zakazana i jest tradycyjnie dokonywana przez znaczną liczbę kąpiących się,
  - 21) zakładach – rozumie się przez to podmioty korzystające z wód, w ramach korzystania szczególnego albo wykonujące urządzenia wodne,
  - 22) inwestycjach szczególnie szkodliwych dla środowiska lub zdrowia ludzi albo inwestycjach mogących pogorszyć stan środowiska – rozumie się przez to obiekty zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139, Dz. U. Nr 41, poz. 412), do inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska lub zdrowia ludzi albo do inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska,
  - 23) osłonie hydrologiczno – meteorologicznej – rozumie się przez to zespół czynności polegających na wykonywaniu i udostępnianiu prognoz meteorologicznych oraz hydrologicznych, mających na celu informowanie społeczeństwa i administracji publicznej o zjawiskach meteorologicznych oraz hydrologicznych, a także ostrzeżenie przed nimi.
2. Przepisy ustawy dotyczące:
- 1) ścieków – stosuje się odpowiednio do wód podgrzanych, promieniotwórczych, zanieczyszczonych wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych, wykorzystanych solanek, wód leczniczych lub termalnych oraz wód odciekowych ze składowisk odpadów, o których mowa w ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o odpadach (Dz. U. Nr 96, poz. 592, Nr 88, poz. 554, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 715 oraz z 1999 r. Nr 101, poz. 1178),
  - 2) urządzeń wodnych – stosuje się odpowiednio do:
    - a) urządzeń pomiarowych służących do pomiarów ilości oraz jakości wód, a także obserwacji poziomu zwierciadła wód podziemnych,
    - b) urządzeń pomiarowych państwowej służby hydrologiczno – meteorologicznej oraz urządzeń pomiarowych państwowej służby hydrogeologicznej, wraz z urządzeniami towarzyszącymi, zwanych dalej „urządzeniami pomiarowymi służb państwowych”,
    - c) urządzeń melioracji wodnych nie zaliczonych do urządzeń wodnych,

- d) prowadzonych przez wody oraz wały przeciwpowodziowe obiektów mostowych, rurociągów, linii energetycznych, linii telekomunikacyjnych oraz innych urządzeń,
  - e) obiektów budowlanych oraz robót na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią lub w wodach,
- 3) wykonania urządzeń wodnych – stosuje się odpowiednio do odbudowy, rozbudowy, przebudowy lub rozbiórki tych urządzeń,
  - 4) właścicieli – stosuje się odpowiednio do posiadaczy samoistnych oraz użytkowników wieczystych.

Rozdział 2

Prawo własności wód

Art. 10.

- 1. Wody stanowią własność Skarbu Państwa, innych osób prawnych albo osób fizycznych.
- 2. Wody stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego są wodami publicznymi.
- 3. Płynące wody publiczne nie podlegają obrotowi cywilnoprawnemu, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie.

Art. 11.

- 1. Uprawnienia Skarbu Państwa w stosunku do wód publicznych wykonują:
  - 1) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej – w stosunku do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych wraz z wodami Zatoki Gdańskiej,
  - 2) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej – w stosunku do wód istotnych dla kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wód podziemnych oraz śródlądowych wód powierzchniowych:
    - a) w potokach górskich i ich źródłach,
    - b) w ciekach naturalnych, od źródeł do ujścia, o średnim przepływie z wielolecia równym lub wyższym od $2,0 \text{ m}^3/\text{s}$ w przekroju ujściowym,
    - c) w jeziorach oraz sztucznych zbiornikach wodnych, przez które przepływają cieki, o których mowa w pkt 2 lit. b),
    - d) granicznych,
    - e) w śródlądowych drogach wodnych,
  - 3) dyrektor parku narodowego – w stosunku do wód znajdujących się w granicach parku,
  - 4) marszałek województwa, jako zadanie z zakresu administracji rządowej – w stosunku do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych dla potrzeb rolnictwa służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy oraz w stosunku do pozostałych wód nie wymienionych w niniejszym ustępie.
- 2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, śródlądowe wody powierzchniowe lub ich części, stanowiące własność publiczną, istotne dla:
  - 1) kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej,
  - 2) regulacji stosunków wodnych dla potrzeb rolnictwa

- kierując się podziałem zawartym w ust. 1 pkt 2 i 4 oraz uwzględniając w wykazie nazwę z charakterystycznymi informacjami, wskazanie nazwy odbiornika, przyjęte kryterium oraz wskazanie, dla wód o których mowa w pkt 2, właściwego marszałka województwa.
3. Rada Ministrów w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, może powierzyć marszałkowi województwa wykonywanie uprawnień Skarbu Państwa w stosunku do wód innych niż określone w ust. 1 pkt 4, i zaliczyć do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych dla potrzeb rolnictwa niektóre wody określone w ust. 1 pkt 2 lit b i c, jeżeli:
    - 1) wody te są wykorzystywane przede wszystkim do regulacji stosunków wodnych dla potrzeb rolnictwa,
    - 2) tereny, na których te wody się znajdują, mają charakter rolniczy i warunkiem rozwoju i restrukturyzacji rolnictwa na tych terenach jest regulacja stosunków wodnych w glebie,
    - 3) zakres i rozmiar utrzymywania tych wód wynika z potrzeb funkcjonowania systemów melioracji wodnych.

Art. 12.

Wody stojące oraz wody w rowach, znajdujące się w granicach nieruchomości gruntowej stanowią własność właściciela tej nieruchomości.

Art. 13.

Ryby oraz inne organizmy żyjące w wodzie stanowią jej pożytki, do pobierania których jest uprawniony właściciel wody.

Art. 14.

1. Grunty pokryte wodami powierzchniowymi stanowią własność właściciela tych wód w granicach określonych liniami brzegów.
2. Grunty pokryte płynącymi wodami powierzchniowymi stanowią własność publiczną nie podlegają obrotowi cywilnoprawnemu, z wyjątkami określonymi w ustawie.
3. Gospodarowanie gruntami, o których mowa w ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 5, wykonują, w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, odpowiednio organy, o których mowa w art. 11 ust. 1.
4. Gospodarowanie innym mieniem związanym z gospodarką wodną, stanowiącym własność Skarbu Państwa, wykonują w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, odpowiednio organy, o których mowa w art. 11 ust. 1 oraz jednostki, którym to mienie zostało powierzone.
5. Prawo do zbywania gruntów pod śródlądowymi wodami powierzchniowymi stojącymi przysługuje ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa, działającemu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, z zastrzeżeniem art.240 ust.5.

Art. 15.

1. Linie brzegu dla cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych stanowi krawędź brzegu lub linia stałego porostu traw albo linia, którą

- ustala się według średniego stanu wody z okresu co najmniej ostatnich 10 lat, ustalanego przez państwową służbę hydrologiczno – meteorologiczną.
2. Linię brzegu ustala w drodze decyzji:
    - 1) właściwy terenowy organ administracji morskiej – dla morskich wód wewnętrznych
    - 2) właściwy wojewoda – dla wód granicznych oraz śródlądowych dróg wodnych,
    - 3) właściwy starosta realizujący zadanie z zakresu administracji rządowej – dla pozostałych wód.
  3. Podstawę ustalenia linii brzegu stanowi dostarczony przez wnioskodawcę projekt rozgraniczenia gruntów pokrytych wodami od gruntów przyległych; projekt, z zastrzeżeniem ust. 4, powinien zawierać:
    - 1) opis uwzględniający oznaczenie wnioskodawcy, ze wskazaniem jego siedziby i adresu, przyjęty sposób ustalenia projektowanej linii brzegu, ustalenie stanu prawnego nieruchomości objętych projektem z oznaczeniem właścicieli wraz ze wskazaniem ich siedziby i adresu, oraz stan stosunków wodnych na gruntach przylegających do projektowanej linii brzegu,
    - 2) mapę inwentaryzacji powykonawczej budowli regulacyjnych lub zaktualizowaną kopię mapy zasadniczej, w skali, w jakiej sporządzony jest projekt regulacji wód śródlądowych, lub w skali 1:5000 albo 1:2000, z wykazaniem:
      - a) punktów stałych osnowy poziomej nawiązanych do sieci państwowej,
      - b) granicy stałego porostu traw,
      - c) krawędzi brzegów, przymulisk, odsypisk, wysp,
      - d) proponowanej linii brzegu.
  4. Organ, o którym mowa w ust. 2, może, w drodze decyzji, zwolnić wnioskodawcę, na jego wniosek, z obowiązku zawarcia w projekcie dostarczenia niektórych informacji, o których mowa w ust. 3.
  5. Jeżeli krawędź brzegu jest wyraźna, linia brzegu biegnie tą krawędzią.
  6. Jeżeli krawędź brzegu nie jest wyraźna, linia brzegu biegnie granicą stałego porostu traw, a jeżeli granica stałego porostu traw leży powyżej stanu wody, o którym mowa w ust. 1 – linią przecięcia się zwierciadła wody przy tym stanie z gruntem przyległym.
  7. Jeżeli brzegi wód są uregulowane, linia brzegu biegnie linią łączącą zewnętrzne krawędzie budowli regulacyjnych, a przy plantacjach wikliny na gruntach uzyskanych w wyniku regulacji – granicą plantacji od strony lądu.
  8. Decyzja ustalająca linię brzegu powinna obejmować swym zakresem odcinek i brzegi ciekłu naturalnego, objęte projektem regulacji.
  9. Jeżeli ustalenie linii brzegu jest konieczne w związku z wykonaniem budowli regulacyjnych postępowanie administracyjne w sprawie ustalenia linii brzegu, z zastrzeżeniem ust. 10, przeprowadza się łącznie z postępowaniem w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie budowli regulacyjnych.
  10. Decyzja o ustaleniu linii brzegu może być wydana po uzyskaniu przez zakład pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie nie cierpiących zwłoki budowli regulacyjnych.
  11. W razie zmiany linii brzegu decyzja, o której mowa w ust. 2, może być zmieniona na zasadach określonych w niniejszym artykule.
  12. Jeżeli ustalenie linii brzegu następuje w związku z trwałym zajęciem w sposób naturalny, przez wody płynące lub wody morskie, gruntu nie stanowiącego własności właściciela wody, koszty projektu, o którym mowa w ust. 3, ponosi właściciel wody.

Art. 16.

1. Właściciel wód nie nabywa praw do gruntów, pokrytych przez wody podczas powodzi.
2. Właścicielowi gruntów zalanych podczas powodzi, z zastrzeżeniem ust. 3, nie przysługuje z tego tytułu odszkodowanie od właściciela wód.
3. Właścicielowi gruntów zalanych podczas powodzi, w wyniku nieprzestrzegania przez właściciela wód przepisów ustawy, przysługuje odszkodowanie na warunkach określonych w ustawie.

Art. 17.

1. Jeżeli śródlądowa woda powierzchniowa płynąca lub wody morza terytorialnego albo morskie wody wewnętrzne zajmą trwale, w sposób naturalny, grunt nie stanowiący własności właściciela wody, grunt ten staje się własnością właściciela wody.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dotychczasowemu właścicielowi gruntu przysługuje odszkodowanie od właściciela wody, na warunkach określonych w ustawie.

Art. 18.

Wyspy oraz przymuliska powstałe w sposób naturalny na wodach powierzchniowych stanowią własność właściciela wody.

Art. 19.

1. Starorzecza oraz grunt powstały w wyniku wykonania budowli regulacyjnych pozostają własnością dotychczasowego właściciela wód.
2. Grunt powstały na skutek trwałego, naturalnego lub sztucznego odkładu na obszarach wód morza terytorialnego lub morskich wód wewnętrznych pozostaje własnością Skarbu Państwa.
3. Grunt, o którym mowa w ust. 2, może podlegać obrotowi cywilno – prawnemu na warunkach określonych w przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 115, poz. 741, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i z 1999 r. Nr 49, poz. 484, Nr 86, poz. 966 i z 2000 r. Nr 6, poz. 70).

Art. 20.

1. Stanowiące własność Skarbu Państwa grunty pokryte wodami, niezbędne do realizacji przedsięwzięć związanych z:
  - 1) energetyką wodną,
  - 2) transportem wodnym,
  - 3) wydobywaniem żwiru, piasku oraz innych materiałów lub wycinaniem roślin z wody,
  - 4) uprawianiem rybactwa śródlądowego,
  - 5) wykonaniem infrastruktury transportowej,
  - 6) wykonaniem infrastruktury przemysłowej, komunalnej, rolnej,
  - 7) działalnością rekreacyjno – usługową,- oddaje się w użytkowanie, z zastrzeżeniem art.240 ust.5.
2. Oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami, z zastrzeżeniem ust. 3, następuje za opłatą roczną, w formie aktu notarialnego, do zawarcia którego upoważnione są odpowiednio organy, o których mowa w art. 11 ust. 1.

3. Zwalnia się z opłaty rocznej, o której mowa w ust. 2. grunty pokryte wodami, oddawane w użytkowanie jednostkom organizacyjnym, zarządzającym wodami w imieniu Skarbu Państwa, lub przeznaczone pod wykonanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych.
4. Oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami w wyniku wykonania budowli piętrzących wymaga zgody właściciela tych budowli.
5. Warunkiem oddania w użytkowanie gruntów, o których mowa w ust. 1, jest posiadanie przez użytkownika pozwolenia wodnoprawnego, a w przypadku użytkowania obwodu rybackiego – operatu rybackiego, wymaganego przepisami ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 750 i Nr 101, poz. 1178).
6. Umowa użytkowania może zostać w każdym czasie rozwiązana albo wypowiedziana przez każdą ze stron w razie cofnięcia lub wygaśnięcia pozwolenia wodnoprawnego albo ograniczenia pozwolenia, o ile ograniczenie to dotyczyło przedmiotu użytkowania. Nie realizowanie założeń zawartych w operacie rybackim stanowi podstawę do rozwiązania umowy użytkowania obwodu rybackiego bez wypowiedzenia i odszkodowania.
7. Jeżeli o oddanie w użytkowanie gruntów, o których mowa w ust. 1, ubiegają się co najmniej dwa zakłady, oddanie to następuje w drodze przetargu.
8. Do zasad i trybu przeprowadzania przetargu, o którym mowa w ust. 7, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami dotyczące zbycia nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa.
9. W sprawach nie uregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego o użytkowaniu.
10. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat rocznych za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami w trybie bezprzetargowym. Wydając rozporządzenie Rada Ministrów kierować się będzie rodzajem działalności, dla potrzeb której następuje oddanie w użytkowanie, przy czym maksymalna opłata roczna za m² gruntu nie może być wyższa niż 10 % najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego na podstawie odrębnych przepisów dla roku poprzedniego.

Rozdział 3

Obowiązki właścicieli wód oraz właścicieli innych nieruchomości

Art. 21.

1. Utrzymywanie wód stanowi obowiązek ich właściciela.
2. Obowiązek utrzymywania tworzących brzeg wody budowli lub murów nie będących urządzeniami wodnymi należy do ich właścicieli, a w kosztach utrzymania tych budowli lub murów uczestniczy właściciel wody; proporcjonalnie do odnoszonych korzyści; podziału kosztów dokonuje, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego.

Art. 22.

1. Utrzymywanie śródlądowych wód powierzchniowych polega na zachowaniu lub odtworzeniu stanu ich dna lub brzegów oraz na konserwacji lub remoncie istniejących

budowli regulacyjnych, w celu zapewnienia swobodnego spływu wód oraz lodów, a także właściwych warunków korzystania z wody.

2. Zakłady, które przez wprowadzanie ścieków do wód lub urządzeń wodnych, albo w inny sposób, przyczyniają się do wzrostu kosztów utrzymania tych wód lub urządzeń, ponoszą taką część kosztów, w jakiej nastąpił ten wzrost; podziału kosztów dokonuje, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego.

Art. 23.

Utrzymywanie morskich wód wewnętrznych oraz brzegu morskiego polega na budowie, utrzymywaniu i ochronie umocnień brzegowych oraz utrzymywaniu zabudowy ochronnej w obrębie pasa technicznego, ustanowionego przepisami ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

Art. 24.

Zabrania się niszczenia lub uszkodzania brzegów śródlądowych wód powierzchniowych, tworzących brzeg wody budowli lub murów nie będących urządzeniami wodnymi oraz gruntów pod śródlądowymi wodami powierzchniowymi.

Art. 25.

Do obowiązków właściciela śródlądowych wód powierzchniowych należy :

- 1) zapewnienie utrzymania w należyтым stanie technicznym koryt cieków naturalnych oraz kanałów,
- 2) dbałość o utrzymanie dobrego stanu ekologicznego wód,
- 3) regulowanie stanu wód lub przepływów w ciekach naturalnych oraz kanałach stosownie do możliwości wynikających ze znajdujących się na nich urządzeń wodnych oraz warunków hydrologicznych,
- 4) zapewnienie swobodnego spływu wód powodziowych oraz lodów,
- 5) wystawianie i utrzymywanie oznakowania szlaku żeglownego oraz zapewnienie głębokości tranzytowych odpowiednio do klasy śródlądowej drogi wodnej,
- 6) ogłaszanie komunikatów w sprawie czasowych ograniczeń w uprawianiu żeglugi na śródlądowych drogach wodnych, wynikających z warunków hydrologiczno - meteorologicznych,
- 7) współudział w odbudowywaniu ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych,
- 8) umożliwienie wykonywania obserwacji i pomiarów hydrologiczno - meteorologicznych oraz hydrogeologicznych.

Art. 26.

1. Zabrania się gródzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu.
2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy gródzenia terenów stref ochronnych, ustanowionych na podstawie ustawy oraz obrębów hodowlanych, ustanowionych na podstawie przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym.

Art. 27.

1. Właściciel nieruchomości przyległej do powierzchniowych wód publicznych jest obowiązany umożliwić dostęp do wody dla potrzeb wykonywania robót związanych z utrzymaniem wód oraz dla ustawiania znaków żeglugowych lub hydrologiczno - meteorologicznych urządzeń pomiarowych.
2. Właściciel nieruchomości przyległej do wód objętych powszechnym korzystaniem, jest obowiązany zapewnić dostęp do wody w sposób umożliwiający to korzystanie; części nieruchomości umożliwiające dostęp do wody wyznacza rada gminy w drodze przepisów gminnych.
3. Właścicielowi nieruchomości, o którym mowa w ust. 1, przysługuje odszkodowanie odpowiednio od właściciela wody lub właściciela hydrologiczno - meteorologicznych urządzeń pomiarowych, a właścicielowi nieruchomości, o którym mowa w ust. 2 - z budżetu gminy, na warunkach określonych w ustawie.

Art. 28.

1. Właściciel gruntu, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej, nie powinien:
  - 1) zmieniać stanu wody na gruncie, a zwłaszcza kierunku odpływu znajdującej się na jego gruncie wody opadowej, ani odpływu ze źródeł - ze szkodą dla gruntów sąsiednich,
  - 2) odprowadzać wód oraz ścieków na grunty sąsiednie.
2. Na właścicielu gruntu ciąży obowiązek usunięcia przeszkód oraz zmian w odpływie wody, powstałych na jego gruncie wskutek przypadku lub działania osób trzecich, ze szkodą dla gruntów sąsiednich.
3. Jeżeli spowodowane przez właściciela gruntu zmiany stanu wody na gruncie szkodliwie wpływają na grunty sąsiednie, wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać właścicielowi gruntu przywrócenie stanu poprzedniego lub wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom.

DZIAŁ II

Korzystanie z wód

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 29.

1. Korzystanie z wód polega na ich używaniu na potrzeby ludności oraz gospodarki.
2. Korzystanie z wód nie może powodować marnotrawstwa wody, marnotrawstwa energii wody ani wyrządzać szkód.
3. Korzystanie z wód polega na korzystaniu: powszechnym, zwykłym lub szczególnym.
4. Przepisy ustawy dotyczące korzystania z wód stosuje się odpowiednio do nawadniania lub odwadniania gruntów, odwadniania obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych, użytkowania wód znajdujących się w rowach, wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, rolniczego wykorzystania ścieków, wydobywania z wód powierzchniowych żwiru, piasku oraz innych materiałów, lodu a także wycinania roślin z wód lub brzegu.

Art. 30.

Wody podziemne, z zastrzeżeniem art. 31, przeznaczone są w szczególności:

- 1) do zaopatrzenia ludności w wodę do picia oraz celów socjalno - bytowych,
- 2) dla potrzeb produkcji artykułów żywnościowych oraz farmaceutycznych.

Art. 31.

1. Dopuszczalne jest korzystanie z każdej wody w rozmiarze i w czasie wynikającym z konieczności:
  - 1) zwalczania nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, klęsk żywiołowych, pożarów lub innych miejscowych zagrożeń,
  - 2) zapobieżenia poważnemu niebezpieczeństwu grożącemu życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu znacznej wartości, którego w inny sposób nie można uniknąć.
2. Przepis ust. 1 stosuje się również do morskich wód wewnętrznych Zatoki Gdańskiej oraz wód morza terytorialnego.

Rozdział 2

Powszechne korzystanie z wód

Art. 32.

1. Każdemu przysługuje prawo do powszechnego korzystania z śródlądowych powierzchniowych wód publicznych, morskich wód wewnętrznych wraz z wodami Zatoki Gdańskiej i z wód morza terytorialnego, jeżeli przepisy nie stanowią inaczej.
2. Powszechne korzystanie z wód służy do zaspokajania potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego lub rolnego, bez stosowania specjalnych urządzeń technicznych, a także do wypoczynku, uprawiania turystyki, sportów wodnych oraz amatorskiego połowu ryb.
3. Powszechne korzystanie z wód nie obejmuje:
  - 1) wydobywania żwiru, piasku oraz innych materiałów z morskich wód wewnętrznych wraz z wodami Zatoki Gdańskiej oraz z wód morza terytorialnego,
  - 2) wycinania roślin z wód lub brzegu,
  - 3) wydobywania kamienia z potoków górskich.
4. Wydobywanie żwiru, piasku oraz innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wód, może odbywać się w miejscach wyznaczonych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w drodze decyzji, po uzyskaniu zgody właściciela wody.

Art. 33.

1. Rada powiatu może, w drodze uchwały, dla zaspokojenia niezbędnych potrzeb społecznych wprowadzić powszechne korzystanie z wód innych niż wymienione w art. 32 ust. 1.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, właścicielowi wody przysługuje z budżetu powiatu odszkodowanie na warunkach określonych w ustawie.

Rozdział 3

Zwykłe korzystanie z wód

Art. 34.

1. Właścicielowi gruntu przysługuje prawo do zwykłego korzystania z wód stanowiących jego własność oraz z wody podziemnej znajdującej się w jego gruncie; prawo to nie stanowi prawa do wykonywania urządzeń wodnych bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego.
2. Zwykłe korzystanie z wód służy zaspokojeniu potrzeb własnych, gospodarstwa domowego oraz gospodarstwa rolnego, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Nie stanowi zwykłego korzystania z wód:
  - 1) nawadnianie gruntów lub upraw wodą podziemną za pomocą deszczowni,
  - 2) korzystanie z wody podziemnej, jeżeli urządzenia do poboru wody umożliwiają pobór w ilości większej niż 5 m³ na dobę,
  - 3) korzystanie z wód na potrzeby działalności gospodarczej,
  - 4) wprowadzanie do wód lub do ziemi oczyszczonych ścieków, jeżeli ich średnia ilość jest większa niż 5 m³ na dobę.

Art. 35.

1. Właściciele gruntów mogą, w drodze pisemnej ugody, ustalić zmiany stanu wody na gruntach, jeżeli zmiany te nie wpłyną szkodliwie na inne nieruchomości lub na gospodarkę wodną; nie dotyczy to wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.
2. Realizacja postanowień ugody jest możliwa po zatwierdzeniu, w drodze decyzji, odpowiednio przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta; z wnioskiem o zatwierdzenie ugody występują umawiający się właściciele gruntów.

Rozdział 4

Szczególne korzystanie z wód

Art. 36.

Szczególnym korzystaniem z wód jest korzystanie wykraczające poza korzystanie powszechne lub zwykłe, w szczególności:

- 1) pobór oraz odprowadzanie wód powierzchniowych lub podziemnych,
- 2) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- 3) przerzuty wody,
- 4) piętrzenie oraz retencjonowanie śródlądowych wód powierzchniowych,
- 5) korzystanie z wód do celów energetycznych,
- 6) korzystanie z wód do celów żeglugi oraz spławu,
- 7) wydobywanie z wód żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu.

DZIAŁ III

Ochrona wód

Rozdział 1

Zasady ochrony wód

Art. 37.

1. Wody podlegają ochronie, niezależnie od tego, czyją stanowią własność.
2. Celem ochrony wód jest utrzymanie lub poprawa jakości wód, biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na obszarach zalewowych tak, aby wody osiągnęły co najmniej dobry stan ekologiczny i nadawały się do:
  - 1) zaopatrzenia ludności w wodę do picia,
  - 2) bytowania ryb w warunkach naturalnych i umożliwiały ich migrację,
  - 3) rekreacji oraz uprawiania sportów wodnych.
3. Ochrona wód jest konieczna w szczególności przed:
  - 1) zanieczyszczeniem ze źródeł punktowych, obszarowych oraz przed eutrofizacją,
  - 2) niekorzystnymi zmianami naturalnych poziomów zwierciadła wody,
  - 3) niekorzystnymi zmianami naturalnych przepływów wody.

Art. 38.

1. Zabrania się wprowadzania ścieków:
  - 1) bezpośrednio do użytkowych poziomów wodonośnych wód podziemnych,
  - 2) do wód powierzchniowych oraz do ziemi,
    - a) jeżeli byłoby to sprzeczne z warunkami wynikającymi z ustanowienia obszarów chronionych, ustanowionych na podstawie ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 114, poz. 492, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 89, poz. 415, z 1995 r. Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 91, poz. 409, z 1997 r. Nr 14, poz. 72, Nr 43, poz. 272, Nr 54, poz. 349 i Nr 133, poz. 885 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668), stref oraz obszarów ochronnych ustanowionych na podstawie art. 56 i 58,
    - b) w pasie technicznym, o którym mowa w art. 23,
    - c) w obrębie kąpielisk, plaż publicznych nad wodami oraz w odległości mniejszej niż km od ich granic,
  - 3) do wód stojących,
  - 4) do jezior oraz do ich dopływów, jeżeli czas dopływu ścieków do jeziora byłby krótszy niż jedna doba – z obiektów wybudowanych po dniu wejścia w życie ustawy,
  - 5) do ziemi, jeżeli stopień oczyszczenia ścieków lub miąższość warstwy gruntu nad zwierciadłem wód podziemnych nie stanowi zabezpieczenia tych wód przed zanieczyszczeniem.
2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do wprowadzania do górotworu wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych oraz wykorzystanych wód, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2, regulowanego przepisami Prawa geologicznego i górniczego.

Art. 39.

1. Zabrania się:
  - 1) wprowadzania do wód odpadów, w rozumieniu ustawy o odpadach oraz ciekłych odchodów zwierzęcych,
  - 2) spławiania do wód śniegu wywożonego z terenów zanieczyszczonych, a w szczególności z centrów miast, terenów przemysłowych, terenów składowych, baz transportowych, dróg o dużym natężeniu ruchu wraz z parkingami, oraz jego składowania na terenach położonych między wałem przeciwpowodziowym a linią brzegu wody lub w odległości mniejszej niż 50 m od linii brzegu wody,
  - 3) lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi albo mogących pogorszyć stan środowiska (z wyjątkiem inwestycji gospodarki rybackiej), gromadzenia ścieków, składowania oraz wykorzystywania odpadów, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią,
  - 4) mycia pojazdów w wodach powierzchniowych oraz nad brzegami tych wód,
  - 5) pobierania z wód powierzchniowych wody bezpośrednio do opryskiwaczy rolniczych oraz ich mycia w tych wodach,
  - 6) używania farb produkowanych na bazie związków organiczno-cynowych (TBT) do konserwacji technicznych konstrukcji podwodnych.
2. Przepisu ust. 1 pkt 1 i 3 nie stosuje się do wykorzystywania gruzu, mas ziemnych oraz skalnych przy wykonywaniu robót związanych z utrzymaniem lub regulacją wód.
3. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji, zwolnić od zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, w części dotyczącej gromadzenia ścieków, składowania oraz wykorzystywania odpadów a także innych materiałów, jeżeli wystąpi istotna potrzeba ekonomiczna lub społeczna a zwolnienie to nie spowoduje zagrożenia jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi.

Art. 40.

1. Ścieki wprowadzane do wód lub do ziemi w ramach zwykłego albo szczególnego korzystania z wód, powinny być oczyszczone w stopniu wymaganym przepisami ustawy.
2. Ścieki wprowadzane do wód nie powinny:
  - 1) zawierać:
    - a) odpadów oraz zanieczyszczeń pływających,
    - b) dwuchloro-dwufenylo-trójchloroetanu (DDT), wielopierścieniowych chlorowanych dwufenyli (PCB) oraz wielopierścieniowych chlorowanych trójfenyli (PCT),
    - c) chorobotwórczych drobnoustrojów pochodzących z obiektów, w których leczeni są chorzy na choroby zakaźne,
  - 2) powodować w tych wodach:
    - a) zmian w naturalnej, charakterystycznej dla nich biocenozie,
    - b) zmian naturalnej mętności, barwy, zapachu,
    - c) formowania się osadów lub piany.
3. Zabrania się rozcieńczania ścieków wodą w celu uzyskania ich stanu oraz składu zgodnego z przepisami prawa.

Art. 41.

1. Zakłady wprowadzające ścieki do wód lub do ziemi są obowiązane zapewnić ochronę wód przed zanieczyszczeniem, w szczególności przez budowę i eksploatację urządzeń służących tej ochronie lub powtórne wykorzystanie oczyszczonych ścieków.
2. Obiekt budowlany lub zespół takich obiektów, których użytkowanie jest związane z wprowadzaniem ścieków do wód lub do ziemi, nie może zostać oddany do użytkowania, jeżeli nie zostały zapewnione warunki oczyszczenia ścieków wymagane przepisami ustawy.
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do odbudowy, nadbudowy, rozbudowy, przebudowy oraz modernizacji obiektu budowlanego lub zespołu takich obiektów, a także zmiany sposobu użytkowania obiektu lub zespołu albo zmiany technologii prowadzonej w nich działalności.
4. Budowa urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę powinna być realizowana jednocześnie z rozwiązaniem spraw gospodarki ściekowej, w szczególności przez budowę systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków.
5. W miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacyjnych nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty, należy stosować systemy indywidualne lub inne odpowiednie rozwiązania zapewniające ochronę środowiska.

Art. 42.

1. Ścieki bytowe oraz ścieki komunalne lub przemysłowe o składzie zbliżonym do ścieków bytowych, a także ścieki, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 14 lit. c) i d), mogą być oczyszczane przez ich rolnicze wykorzystanie.
2. Przez rolnicze wykorzystanie ścieków, o którym mowa w ust. 1, rozumie się zastosowanie ścieków do nawadniania oraz nawożenia użytków rolnych oraz stawów wykorzystywanych do chowu lub hodowli ryb.
3. Roczne i sezonowe dawki ścieków wykorzystywanych rolniczo nie powinny przekroczyć zapotrzebowania roślin na azot, potas, wodę oraz utrudniać przebiegu procesów samooczyszczania się gleby.
4. Zabrania się rolniczego wykorzystania ścieków:
  - 1) gdy grunt jest zamrznięty lub przykryty śniegiem,
  - 2) na gruntach wykorzystywanych do upraw roślin, przeznaczonych do spożycia w stanie surowym,
  - 3) na gruntach, w których zwierciadło wód podziemnych znajduje się płycej niż 1,5 m od powierzchni ziemi lub od dna rowu rozprowadzającego ścieki,
  - 4) na obszarach o spadku terenu większym niż:
    - a) 10 % dla gruntów ornych,
    - b) 20 % dla łąk, pastwisk oraz plantacji drzew leśnych.

Art. 43.

1. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) rodziny i grupy substancji niebezpiecznych, których wprowadzanie do wód powinno być eliminowane oraz ograniczane,
  - 2) metody badania stopnia biodegradacji substancji powierzchniowoczynnych zawartych w produktach, których stosowanie może mieć wpływ na jakość wód,

- 3) warunki, jakim powinny odpowiadać ścieki wprowadzane do wód lub do ziemi, a także częstotliwość pobierania próbek ścieków, zalecane metody analiz i sposób oceny czy ścieki odpowiadają wymaganym warunkom.
2. Minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, dopuszczalne ilości substancji niebezpiecznych w ściekach przemysłowych, wyrażone w jednostkach masy tych substancji na jednostkę surowca lub produktu.
3. Ministrowie, wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględnią:
  - 1) właściwości substancji niebezpiecznych, a zwłaszcza ich toksyczność, trwałość w środowisku, zdolność do bioakumulacji oraz zagrożenie, jakie mogą one powodować dla środowiska wodnego oraz zdrowia lub życia ludzi,
  - 2) obecny stan wód i ich podatność na eutrofizację,
  - 3) efektywność usuwania zanieczyszczeń ze ścieków w procesach ich oczyszczania,
  - 4) zawartość związków azotu w wodach wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności,
  - 5) rozwój technik i technologii umożliwiających stopniowe zmniejszanie zanieczyszczeń.
4. Ministrowie, wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1, będą się kierować potrzebą:
  - 1) ochrony zasobów wód powierzchniowych oraz podziemnych przed zanieczyszczeniem, a zwłaszcza substancjami niebezpiecznymi,
  - 2) zapobiegania niekorzystnym skutkom dla środowiska oraz zdrowia ludzi powodowanym odprowadzaniem niedostatecznie oczyszczonych ścieków,
  - 3) podwyższonego stopnia usuwania biogenów ze ścieków wprowadzanych do wód eutroficznych i podatnych na eutrofizację,
  - 4) spełnienia wymagań zdrowotnych dotyczących żywności lub pasz na terenach rolniczego wykorzystania ścieków oraz uwzględnią położenie, rzeźbę terenu, rodzaj gleb na obszarach, na których może być stosowane rolnicze wykorzystanie ścieków.
5. Warunki nieprzemysłowego wykorzystywania osadów ściekowych określają przepisy ustawy o odpadach.

Art. 44.

1. Zakłady pobierające wodę oraz wprowadzające ścieki do wód lub do ziemi albo przeznaczające ścieki do rolniczego wykorzystania obowiązane są prowadzić pomiary ich ilości i jakości.
2. Zakłady wprowadzające ścieki do wód lub do ziemi mogą zostać zobowiązane do prowadzenia pomiarów jakości wód powierzchniowych powyżej i poniżej miejsca zrzutu ścieków lub jakości wód podziemnych.
3. Zakłady pobierające wodę w ilości większej niż 100 m³ na dobę są obowiązane do dokonywania ciągłego pomiaru ilości pobieranej wody.
4. Zakłady odprowadzające ścieki komunalne lub przemysłowe, w ilości ponad 1000 m³ na dobę, są obowiązane do dokonywania ciągłego pomiaru ilości ścieków oraz co najmniej godzinnego pomiaru ładunków zanieczyszczeń.

Art. 45.

1. Produkcja rolna powinna być prowadzona w sposób ograniczający i zapobiegający zanieczyszczeniu wód związkami azotu pochodzącymi z rozproszonych źródeł

- rolniczych, przy czym przez związki azotu rozumie się wszelkie substancje zawierające azot z wyjątkiem gazowego azotu cząsteczkowego.
2. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi oraz z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:
    - 1) obszary, które są lub mogą być wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych,
    - 2) wymagania dotyczące opracowywania programów działań w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom związkami azotu ze źródeł rolniczych na obszarach, o których mowa w pkt 1
- kierując się potrzebą ochrony zdrowia ludzi, organizmów żywych oraz ekosystemów wodnych.
  3. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi opracowuje, nadzoruje wykonanie i weryfikuje co 6 lat, programy działań w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom związkami azotu ze źródeł rolniczych, dla obszarów, o których mowa w ust. 2 pkt 1.
  4. Ustalenia programów, o których mowa w ust. 3, uwzględnia się w strategii rozwoju kraju, strategii rozwoju województwa oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa.
  5. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić obowiązek stosowania koniecznego sposobu lub rodzaju upraw rolnych oraz leśnych w pasie gruntu przylegającym do linii brzegu wód.
  6. Właścicielowi nieruchomości, który poniósł szkodę na skutek ograniczeń wprowadzonych na podstawie ust. 5, przysługuje odszkodowanie od Skarbu Państwa na zasadach określonych w ustawie.

Art. 46.

1. Ścieki ze statków, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, usuwa się do urządzeń odbiorczych na lądzie.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do statków, o długości do 20 m bez napędu mechanicznego oraz z napędem mechanicznym do 20 kW, nie wyposażonych w urządzenia sanitarne, a używanych wyłącznie do celów sportowych oraz rekreacyjnych.
3. Warunki ochrony morskich wód wewnętrznych oraz wód morza terytorialnego przed zanieczyszczeniem ze statków i innych obiektów morskich określają przepisy ustawy z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki (Dz. U. Nr 47, poz. 243).

Art. 47.

1. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, sposób badań, oceny oraz prezentowania wyników stanu wód powierzchniowych oraz podziemnych, ustalając pięć klas, dla prezentowania stanu ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych oraz stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych, kryteria wyznaczania punktów poboru próbek do badań, zakres i częstotliwość badań, metody analiz i warunki zapewnienia jakości danych..
2. Minister, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, kierować się będzie istniejącymi metodami badań oraz oceny jakości wód a także potrzebą zapewnienia wiarygodności prezentowanych informacji o stanie jakości wód.

Art. 48.

1. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinny odpowiadać wody wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę do picia, a także częstotliwość pobierania próbek wody, zalecane metody analiz i sposób oceny czy wody odpowiadają wymaganym warunkom.
2. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw rolnictwa, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinny odpowiadać wody będące środowiskiem życia ryb łososiowatych lub innych niż łososiowate oraz skorupiaków i mięczaków, a także częstotliwość pobierania próbek wody, zalecane metody analiz i sposób oceny czy wody odpowiadają wymaganym warunkom.
3. Ministrowie, określając wymagania, o których mowa w ust. 1, będą się kierować potrzebą szczególnej ochrony wód ujmowanych do celów pitnych oraz uwzględnią podział wód na kategorie w zależności od stosowanych sposobów uzdatniania wody, a określając wymagania, o których mowa w ust. 2, - koniecznością ochrony ryb lub innych organizmów wodnych przed skutkami wpływu zanieczyszczenia wód na ich rozwój i rozrodczość; ministrowie uwzględnią potrzebę stopniowego, systematycznego uzyskiwania wymaganego poziomu jakości wody oraz wymagane i pożądane wartości poszczególnych wskaźników zanieczyszczeń.
4. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach, a także częstotliwość pobierania próbek wody, zalecane metody analiz i sposób oceny czy wody odpowiadają wymaganym warunkom, sposób informowania ludności o jakości wody w kąpieliskach – biorąc pod uwagę konieczność ograniczenia zanieczyszczenia wód w kąpieliskach i ochrony wód przed zanieczyszczeniem w celu zapewnienia zdrowia ludzi, oraz potrzebę stopniowego, systematycznego uzyskiwania wymaganego poziomu jakości wody w kąpieliskach, wskazując wymagane i pożądane wartości poszczególnych wskaźników zanieczyszczeń.
5. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, wody powierzchniowe:
  - 1) przeznaczone do bytowania ryb lub innych organizmów wodnych w warunkach naturalnych oraz migracji ryb,
  - 2) eutroficzne lub podatne na eutrofizację oraz wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Rozdział 2

Strefy oraz obszary ochronne

Art. 49.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę do picia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, mogą być ustanawiane:

- 1) strefy ochronne ujęć wody,

- 2) obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych.

Art. 50.

1. Strefę ochronną ujęcia wody, zwaną dalej „strefą ochronną”, stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy, ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody.
2. Strefę ochronną dzieli się na teren ochrony:
  - 1) bezpośredniej,
  - 2) pośredniej.
3. Dopuszcza się ustanowienie strefy ochronnej obejmującej wyłącznie teren ochrony bezpośredniej, jeżeli jest to uzasadnione lokalnymi warunkami hydrogeologicznymi, hydrologicznymi i geomorfologicznymi oraz zapewnia konieczną ochronę ujmowanej wody.

Art. 51.

1. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych oraz powierzchniowych jest zabronione użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody.
2. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód powinno się:
  - 1) odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie do urządzeń służących do poboru wody,
  - 2) zagospodarować teren zielenią,
  - 3) odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy urządzeniach służących do poboru wody,
  - 4) ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób nie zatrudnionych przy urządzeniach służących do poboru wody.
3. Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających; na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nie upoważnionych.

Art. 52.

1. Na terenach ochrony pośredniej mogą być zabronione roboty oraz czynności, powodujące zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności:
  - 1) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
  - 2) rolnicze wykorzystanie ścieków,
  - 3) przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych,
  - 4) stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin,
  - 5) budowa autostrad, dróg oraz torów kolejowych,
  - 6) wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych,
  - 7) lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt,
  - 8) lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji chemicznych, a także rurociągów do ich transportu,
  - 9) lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych lub przemysłowych.

- 10) mycie pojazdów mechanicznych,
  - 11) urządzenie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk,
  - 12) lokalizowanie nowych ujęć wody,
  - 13) lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie zwłok zwierzęcych.
2. Na terenach ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej oprócz zakazów, o których mowa w ust. 1, może być zabronione:
    - 1) wydobywanie kopalin,
    - 2) wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
  3. Na terenie ochrony pośredniej ujęcia wody powierzchniowej, oprócz zakazów, o których mowa w ust. 1, może być zabronione:
    - 1) lokalizowanie budownictwa mieszkalnego oraz turystycznego,
    - 2) używanie samolotów do przeprowadzania zabiegów rolniczych.
    - 3) urządzenie przyrz. kiszonkowych,
    - 4) chów lub hodowla ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie,
    - 5) pojenie oraz wypasanie zwierząt,
    - 6) wydobywanie żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu,
    - 7) uprawianie sportów wodnych,
    - 8) użytkowanie statków o napędzie spalinowym.
  4. Na właścicieli gruntów położonych na terenie ochrony pośredniej może być nałożony obowiązek stosowania odpowiednich upraw rolnych lub leśnych oraz zlikwidowania nieczynnych studni a także, na ich koszt, ognisk zanieczyszczeń wody.
  5. Przy ustalaniu zakazów i nakazów dotyczących użytkowania gruntów na terenie ochrony pośredniej należy uwzględnić warunki infiltracji zanieczyszczeń do poziomu wodonośnego, z którego woda jest ujmowana.

Art. 53.

1. Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody; jeżeli czas przepływu wody od granicy obszaru zasilania do ujęcia jest dłuższy od 25 lat, strefa ochronna powinna obejmować obszar wyznaczony 25-letnim czasem wymiany wody w warstwie wodonośnej.
2. Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych wyznacza się na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej tego ujęcia.

Art. 54.

1. Strefę ochronną ujęcia wód powierzchniowych określa się tak, aby trwale zapewnić jakość wody zgodną z przepisami art. 48 ust. 1 oraz aby zabezpieczyć wydajność ujęcia wody.
2. Strefę ochronną wyznacza się na podstawie wyników przeprowadzonych badań hydrologicznych, hydrograficznych i geomorfologicznych obszaru zasilania ujęcia.
3. Strefa ochronna ujęcia wody z potoku górskiego lub z górnego biegu rzeki może obejmować całe dorzecze cieką powyżej ujęcia wody.

Art. 55.

1. Granice terenu ochrony pośredniej ujęcia wody należy oznaczyć przez umieszczenie, w punktach przecięcia się granic ze szlakami komunikacyjnymi oraz w innych

charakterystycznych punktach terenu, tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy.

2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzory tablic informacyjnych, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 51 ust. 3, a w szczególności ich rozmiar, kształt, kolor, wzór i wielkość napisu.

Art. 56.

1. Strefę ochronną, z zastrzeżeniem ust. 5, ustanawia dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, w drodze rozporządzenia, na wniosek i koszt właściciela ujęcia wody, wskazując zakazy, nakazy, ograniczenia oraz obszary, na których obowiązują, stosownie do przepisów art. 50 - 55.
2. Wniosek o ustanowienie strefy ochronnej ujęcia wody powinien zawierać:
  - 1) uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej oraz propozycje granic wraz z planem sytuacyjnym,
  - 2) charakterystykę techniczną ujęcia wody,
  - 3) propozycje zakazów i nakazów dotyczących użytkowania gruntów oraz korzystania z wód na terenach ochrony pośredniej.
3. Do wniosku o ustanowienie strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej dołącza się dokumentację hydrogeologiczną.
4. Obowiązek, o którym mowa w art. 51 ust. 3 i art. 55 ust. 1, należy do właściciela ujęcia wody.
5. W przypadku, o którym mowa w art. 50 ust. 3, strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego; kopię wydanej decyzji organ przekazuje właściwemu dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

Art. 57.

1. Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, zwane dalej „obszarami ochronnymi”, stanowią obszary, na których obowiązują zakazy, nakazy oraz ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wody w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją.
2. Na obszarach ochronnych można zabronić wznoszenia obiektów budowlanych oraz wykonywania robót lub czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, a w szczególności lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi lub mogących pogorszyć stan środowiska.

Art. 58.

Obszary ochronne ustanawiają dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej, w drodze rozporządzenia, na podstawie warunków korzystania z wód dorzecza, na koszt Skarbu Państwa reprezentowanego przez nich, wskazując zakazy, nakazy lub ograniczenia oraz obszary, na których obowiązują, stosownie do przepisów art. 57.

Art. 59.

Przepisy, o których mowa w art. 56 ust. 1 i art. 58, są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Art.60.

Za szkody poniesione w związku z wprowadzeniem w strefie ochronnej oraz w obszarze ochronnym zakazów oraz nakazów w zakresie użytkowania gruntów, produkcji rolniczej lub korzystania z wód, właścicielowi nieruchomości położonej w tej strefie lub obszarze przysługuje odszkodowanie odpowiednio od właściciela ujęcia wody albo Skarbu Państwa, na zasadach określonych w ustawie.

DZIAŁ IV

Budownictwo wodne

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 61.

1. Budownictwo wodne polega na wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń wodnych.
2. Przepisy art. 62 - 66 nie naruszają przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414, z 1996 r. Nr 100, poz. 465, Nr 106, poz. 496 i Nr 146, poz. 680, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 111, poz. 726, z 1998 r. Nr 22, poz. 118 i Nr 106, poz. 668 oraz z 1999 r. Nr 41, poz. 412, Nr 49, poz. 483 i Nr 62, poz. 682).

Art. 62.

1. Przy projektowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń wodnych należy kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju, potrzebą zachowania krajobrazu oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na obszarach zalewowych.
2. Budowle piętrzące powinny umożliwiać migrację ryb, o ile jest to uzasadnione lokalnymi warunkami środowiska.
3. Przepis ust. 1 nie narusza przepisów dotyczących dóbr kultury, zawartych w ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury (Dz. U. Nr 10 poz. 48, z 1983 r. Dz. U. Nr 38 poz. 173, z 1989 r. Dz. U. Nr 35 poz. 193, z 1990 r. Dz. U. Nr 34 poz. 198 i Nr 56 poz. 322, z 1996 r. Dz. U. Nr 106 poz. 496, z 1997 r. Dz. U. Nr 106 poz. 24 i Nr 115 poz. 741 oraz z 1998 r. Dz. U. Nr 106 poz. 668).

Art. 63.

1. Utrzymywanie urządzeń wodnych polega na ich eksploatacji, konserwacji oraz remontach w celu zachowania ich funkcji.
2. Właściciel urządzenia wodnego, znajdującego się na śródlądowych wodach powierzchniowych, jest obowiązany do zapewnienia obsługi, bezpieczeństwa oraz właściwego funkcjonowania tych urządzeń, z uwzględnieniem warunków wynikających z warunków utrzymywania wód.
3. Właściciel budowli piętrzącej jest obowiązany zapewnić badania i pomiary, umożliwiające ocenę stanu oraz bezpieczeństwa budowli, a w szczególności:
  - 1) stanów wód podziemnych, ich filtracji przez budowlę, przez podłoże oraz w otoczeniu budowli,
  - 2) wytrzymałości budowli oraz podłoża,
  - 3) stanu urządzeń przepustowych,

- 4) zmian na górnym i na dolnym stanowisku budowli.
4. Zakład, który wznosił urządzenie wodne bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego, jest obowiązany do jego rozebrania, na własny koszt.

Art. 64.

1. Zabrania się niszczenia lub uszkodzania urządzeń wodnych, a także utrudniania przepływu wody w związku z wykonywaniem lub utrzymywaniem urządzeń wodnych.
2. W pobliżu urządzeń wodnych zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą powodować w szczególności:
  - 1) niedopuszczalne osiadanie urządzeń wodnych lub ich części,
  - 2) pojawienie się szczelin, rys lub pęknięć w korpusach oraz koronach zapór, okładzinach betonowych, szybach, sztolniach oraz przepławkach dla ryb,
  - 3) nadmierną filtrację wody,
  - 4) uszkodzenie budowli regulacyjnych potoków górskich lub rzek,
  - 5) unieruchomienie zamknięć budowli piętrzących lub upustowych,
  - 6) erozję gruntu powyżej oraz poniżej urządzeń wodnych,
  - 7) obsuwanie się gruntu przy urządzeniach wodnych,
  - 8) zmniejszenie stateczności lub wytrzymałości urządzeń wodnych albo ich przydatności gospodarczej,
  - 9) uszkodzenie wylotów urządzeń kanalizacyjnych, służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,
  - 10) uszkodzenie urządzeń pomiarowych oraz znaków usytuowanych na wodach.
3. Zasięg obszaru objętego zakazem, o którym mowa w ust. 2, ustala się w pozwoleniu wodnoprawnym.
4. Właściciel urządzenia wodnego jest obowiązany do oznaczenia obszaru objętego zakazami, o których mowa w ust. 2, tablicami zawierającymi informację o zakazach, stosownie do ustaleń pozwolenia wodnoprawnego.

Art. 65.

1. Śródlądowe drogi wodne klasyfikuje się według maksymalnych parametrów technicznych statków lub ich zestawów, jakie mogą być dopuszczone do żeglugi oraz wielkości minimalnego prześwitu pod mostami, rurociągami oraz innymi urządzeniami prowadzonymi nad wodami.
2. Śródlądowe drogi wodne przewidziane do budowy, modernizacji lub przebudowy powinny mieć ustaloną klasę projektową.
3. Inwestycje polegające na budowie lub przebudowie urządzeń wodnych, urządzeń komunikacyjnych oraz przesyłowych prowadzonych przez śródlądowe drogi wodne, a także roboty regulacyjne lub inne, mogące mieć wpływ na te drogi, powinny spełniać wymagania określone dla ustalonej klasy projektowej.
4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, śródlądowe drogi wodne, warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać śródlądowe drogi wodne, rodzaje klas śródlądowych dróg wodnych, sklasyfikuje śródlądowe drogi wodne oraz sporządzi wykaz dróg przewidzianych do modernizacji lub przebudowy, a także ustali dla dróg wodnych ujętych w wykazie odpowiednią klasę projektową.
5. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 4, będzie się kierować potrzebami w zakresie żeglugowego wykorzystania śródlądowych wód powierzchniowych.

6. Czasowe ograniczenia w uprawianiu żeglugi na śródlądowych drogach wodnych, wynikające z warunków hydrologiczno – meteorologicznych, ogłasza, w formie komunikatu, jednostka organizacyjna, która utrzymuje drogi wodne.

Art. 66.

Wystawianie oraz utrzymywanie oznakowania żeglugowego na mostach oraz urządzeniach przesyłowych prowadzonych przez wody, należy do zakładu obowiązanego do utrzymania tych mostów lub urządzeń.

Rozdział 2

Regulacja koryt cieków naturalnych

Art. 67.

1. Regulacja koryt cieków naturalnych, zwana dalej „regulacją wód”, służy poprawie warunków korzystania z wód i ochronie przeciwpowodziowej.
2. Regulacja wód polega na przedsięwzięciach, których zakres wykracza poza działania związane z utrzymaniem wód, a w szczególności na kształtowaniu przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta cieku naturalnego.
3. Regulacja wód powinna zapewnić dynamiczną równowagę koryta cieku naturalnego.

Art. 68.

1. Zakład, który otrzymał pozwolenie wodnoprawne na regulację wód, ponosi koszt rozbudowy lub przebudowy urządzeń wodnych, a właściciel tych urządzeń uczestniczy w kosztach stosownie do uzyskanych korzyści.
2. Zakład, o którym mowa w ust. 1, ponosi koszty ograniczenia lub cofnięcia pozwolenia wodnoprawnego posiadanego przez inny zakład, jeżeli jest to niezbędne do wykonania regulacji wód.
3. Ustalenia kosztów, o których mowa w ust. 1 i 2, dokonuje, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego na regulację wód.

Art. 69.

Przepisy art. 67 – 68 stosuje się odpowiednio do zabudowy potoków górskich, kształtowania nowych koryt cieków naturalnych oraz do wykonywania polderów przeciwpowodziowych.

Rozdział 3

Melioracje wodne

Art. 70.

1. Melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz na ochronie użytków rolnych przed powodzią.

2. Urządzenia melioracji wodnych dzielą się na podstawowe i szczegółowe, w zależności od ich funkcji i parametrów.
3. Ewidencję urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów prowadzi marszałek województwa; ewidencja jest udostępniana nieodpłatnie organom administracji publicznej na każde ich żądanie.

Art. 71.

1. Do urządzeń melioracji wodnych podstawowych zalicza się:
  - 1) budowle piętrzące, budowle upustowe oraz obiekty służące do ujmowania wód,
  - 2) stopnie wodne, zbiorniki wodne,
  - 3) kanały, wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie,
  - 4) rurociągi o średnicy co najmniej 0,6 m,
  - 5) budowle regulacyjne oraz przeciwpowodziowe,
  - 6) stacje pomp, z wyjątkiem wykorzystywanych do nawodnień ciśnieniowych - jeżeli służą celom, o których mowa w art. 70 ust. 1.
2. Przepisy dotyczące urządzeń melioracji wodnych podstawowych stosuje się odpowiednio do budowli wstrzymujących erozję wodną oraz do dróg dojazdowych, niezbędnych do właściwego użytkowania obszarów zmeliorowanych.

Art. 72.

1. Urządzenia melioracji wodnych podstawowych stanowią własność Skarbu Państwa.
2. Programowanie, planowanie i nadzorowanie wykonywania oraz utrzymywania urządzeń melioracji wodnych podstawowych należy do właściwych marszałków województw jako zadanie z zakresu administracji rządowej.

Art. 73.

1. Do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych zalicza się:
  - 1) rowy, wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie, drenowania oraz deszczownie z pompami przenośnymi,
  - 2) rurociągi o średnicy poniżej 0,6 m,
  - 3) stacje pomp do nawodnień ciśnieniowych,
  - 4) ziemne stawy rybne oraz groble na obszarach nawadnianych,
  - 5) systemy nawodnień podsiąkowych- jeżeli służą celom, o których mowa w art. 70 ust. 1.
2. Przepisy dotyczące urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, stosuje się odpowiednio do:
  - 1) fitomelioracji oraz agromelioracji,
  - 2) systemów przeciwerozyjnych,
  - 3) zagospodarowania zmeliorowanych trwałych łąk lub pastwisk,
  - 4) zagospodarowania nieużytków przeznaczonych na trwałe łąki lub pastwiska.

Art. 74.

1. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do właścicieli gruntów.
2. Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych mogą być wykonywane na koszt Skarbu Państwa, jeżeli:
  - 1) teren cechuje duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych,

- 2) urządzeniom melioracji wodnych szczegółowych grozi dekapitalizacja.
- 3) warunkiem restrukturyzacji rolnictwa jest regulacja stosunków wodnych w glebie przy czym właściciele gruntów, na które urządzenia te wywierają dodatni wpływ, zwani dalej „zainteresowanymi właścicielami gruntów”, zwracają część kosztów w opłacie melioracyjnej, do wysokości 80 % wartości robót.
3. Rozstrzygnięcie w sprawie, o której mowa w ust. 2, podejmuje, w drodze decyzji, marszałek województwa, w uzgodnieniu z wojewodą, na wniosek zainteresowanych właścicieli gruntów lub spółki wodnej.
4. W decyzji, o której mowa w ust. 3, marszałek województwa ustala wysokość opłaty melioracyjnej każdemu zainteresowanemu właścicielowi gruntu, proporcjonalnie do powierzchni gruntów, na które dodatni wpływ wywierają urządzenia melioracji wodnych szczegółowych; po zakończeniu procesu inwestycyjnego i rozliczeniu wartości wykonanych robót marszałek województwa może, w drodze decyzji, skorygować ustaloną wysokość opłaty melioracyjnej, nie więcej niż o 30 %.
5. Decyzję, o której mowa w ust. 3, podaje się do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości oraz wywiesza w urzędach gmin na co najmniej 14 dni.
6. Właściciel gruntów, którego dotyczy decyzja, o której mowa w ust. 3, jest obowiązany umożliwić wejście na grunt oraz do obiektów budowlanych w celu wykonania urządzeń melioracyjnych.
7. Uprawnienia, o których mowa w ust. 3 i 4, marszałek województwa realizuje jako zadania z zakresu administracji rządowej.

Art. 75.

1. W razie wykonania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na podstawie art. 74 właścicielowi gruntu przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2, odszkodowanie za szkody powstałe w trakcie robót związanych z wykonaniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, na zasadach określonych w ustawie, z tym, że roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech miesięcy od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o powstaniu szkody.
2. Właścicielowi gruntu odnoszącemu korzyści z wykonania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych nie przysługuje odszkodowanie za zajęcie gruntu pod te urządzenia, a także za szkody w uprawach rolnych związane z wykonywaniem tych urządzeń, jeżeli szkody te powstały przy prawidłowej organizacji i technologii robót.

Art. 76.

1. Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej - do tej spółki.
2. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, może ustalać, w drodze decyzji, proporcjonalnie do korzyści odnoszonych przez właścicieli gruntu, szczegółowe rozmiary i terminy wykonywania obowiązku, o którym mowa w ust.1, stosownie do pozwolenia wodnoprawnego lub instrukcji utrzymania systemu urządzeń melioracji wodnych.

Art. 77.

1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i sposób ustalania wysokości opłaty melioracyjnej.
2. Rada Ministrów ustalając wysokość opłaty melioracyjnej będzie się kierować rodzajami urządzeń melioracji wodnych szczegółowych oraz przeciętnymi kosztami ich budowy, przy czym:
  - 1) dla urządzeń odwadniających oraz nawadniających, z wyjątkiem nawodnień ciśnieniowych, stawki opłaty melioracyjnej zostaną określone w formie jednostkowych zryczałtowanych stawek wyrażonych w kg żyta przypadających na ha zmeliorowanych użytków rolnych; maksymalne stawki nie przekroczą 5000 kg/ha. Za cenę żyta będzie przyjmowana średnia cena skupu żyta za IV kwartał roku poprzedzającego rok, w którym zostanie wydana decyzja o opłacie melioracyjnej, ogłaszana przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym RP Monitor Polski,
  - 2) dla urządzeń do nawodnień ciśnieniowych, ziemnych stawów rybnych, odbudowy oraz modernizacji pojedynczych urządzeń w systemach melioracyjnych stawka opłaty będzie nie niższa niż 30 % i nie wyższa niż 80 % kosztów wykonania tych urządzeń.
3. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, warunki:
  - 1) prowadzenia ewidencji urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów,
  - 2) ustalania obszaru, na który wywierają dodatni wpływ urządzenia melioracji wodnych szczegółowych.
4. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, ustalając warunki prowadzenia ewidencji urządzeń melioracji wodnych, uwzględni potrzebę stworzenia bazy informacyjnej do planowania odbudowy, modernizacji oraz utrzymania urządzeń, zawierającej dane dotyczące rodzajów, ilości, lokalizacji oraz parametrów technicznych urządzeń melioracji wodnych lub obszarów zmeliorowanych, a także wskaże sposób jej prowadzenia.
5. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, określając warunki ustalania obszaru, na który wywierają dodatni wpływ urządzenia melioracji wodnych szczegółowych, będzie uwzględniał zasięg wpływu poszczególnych rodzajów urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na poprawę zdolności produkcyjnej gleby.

DZIAŁ V

Ochrona przed powodzią oraz suszą

Art. 78.

Ochronę ludzi i mienia przed powodzią oraz ochronę przed suszą realizuje się przez:

- 1) tworzenie oraz rozbudowę wszelkich rodzajów retencji wód, w szczególności budowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz polderów zalewowych,
- 2) racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód,
- 3) funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze,

- 4) kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, budowanie oraz utrzymywanie wałów przeciwpowodziowych, a także kanałów ulgi.

Art. 79.

1. Ochrona przed powodzią oraz suszą jest zadaniem organów administracji rządowej i samorządowej.
2. Użycie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w przeciwdziałaniu skutkom powodzi może nastąpić w sytuacji, gdy siły i środki będące w dyspozycji organów administracji rządowej i samorządowej zostały wykorzystane, a ich działania nie przyniosły rezultatów.
3. Ochronę przed powodzią oraz suszą prowadzi się zgodnie z planami i programami ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze państwa lub dorzeczy.

Art. 80.

1. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi obejmują:
  - 1) obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią, w szczególności tereny między wałem przeciwpowodziowym a linią brzegu oraz strefa wybrzeża morskiego,
  - 2) obszary potencjalnego zagrożenia powodzią, obejmujące tereny narażone na zalanie w razie:
    - a) przelania się wód przez koronę wału przeciwpowodziowego,
    - b) zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych,
    - c) zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących albo budowli ochronnych pasa technicznego.
2. Dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej sporządza studium określające obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią, uwzględniające ukształtowanie dolin rzecznych i tarasów zalewowych, strefę przepływu wezbrań powodziowych, tereny zagrożone osuwiskami skarp lub zboczy, tereny depresyjne oraz bezodpływowe.
3. Dla obszarów określonych w studium, o którym mowa w ust. 2, sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego; dla terenów o szczególnym znaczeniu społecznym, gospodarczym lub kulturowym przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się poziom wód maksymalnych o prawdopodobieństwie występowania raz na sto lat.
4. Obszary, o których mowa w ust. 1 pkt 2, może określić, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw: administracji publicznej, spraw wewnętrznych, gospodarki morskiej oraz rozwoju wsi, kierując się:
  - 1) klasą obiektu piętrzącego lub klasą wału przeciwpowodziowego, określonych przepisami ustawy Prawo budowlane,
  - 2) ukształtowaniem i budową geologiczną terenów poniżej obiektu piętrzącego lub w rejonie wału przeciwpowodziowego,
  - 3) zagospodarowaniem terenu, a w szczególności wiążącym się z nim potencjalnym zagrożeniem życia ludzi oraz wielkością mogących powstać szkód i strat.
5. Postępowanie organów administracji publicznej i właścicieli budowli piętrzących oraz wałów przeciwpowodziowych na obszarach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, określają przepisy ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu

środowiska (Dz. U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196, z 1995 r. Nr 90, poz. 446, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, Nr 132, poz. 622, z 1997 r. Nr 46, poz. 296, Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 1999 r. Nr 101, poz. 1178), dotyczące nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Art. 81.

1. Na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, a w szczególności:
  - 1) wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych,
  - 2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk,
  - 3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót; nie dotyczy robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód oraz brzegu morskiego.
2. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, może, w drodze decyzji, na obszarach, o których mowa w art. 80 ust.1 pkt 1 i ust. 3:
  - 1) zwolnić od zakazów określonych w ust. 1,
  - 2) wskazać sposób uprawy i zagospodarowania gruntów oraz rodzaje upraw wynikające z wymagań ochrony przed powodzią,
  - 3) nakazać usunięcie drzew lub krzewów.
3. Na obszarze pasa technicznego decyzje, o których mowa w ust. 2, wydaje dyrektor właściwego urzędu morskiego.

Art. 82.

Obszary, o których mowa w art. 80 ust. 1 i 2, uwzględnia się w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Art.83.

1. Dla zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych zabrania się:
  - 1) przejeżdżania przez wały oraz wzdłuż korony wałów pojazdami, konno lub przepędzania zwierząt, z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych,
  - 2) uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału,
  - 3) rozkopywania wałów, wbijania słupów, ustawiania znaków przez nieupoważnione osoby,
  - 4) wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału,
  - 5) uszkodzenia darniny lub innych umocnień.
2. Marszałek województwa może, w drodze decyzji, zwolnić od niektórych zakazów, określonych w ust. 1.
3. Zakazów, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się do robót związanych z utrzymywaniem wałów przeciwpowodziowych.
4. Starosta może, w drodze decyzji, nakazać usunięcie drzew lub krzewów z wałów przeciwpowodziowych oraz terenów, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 84.

1. W razie wykonania na wale przeciwpowodziowym lub w jego pobliżu, albo na obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią, robót lub innych czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, a nie zostały objęte decyzją, o której mowa w art. 81 ust. 2 pkt 1 lub w art. 83 ust. 2, starosta może nakazać, w drodze decyzji, przywrócenie stanu poprzedniego na koszt tego, kto je wykonał.
2. Drogi, urządzenia do przepędzania zwierząt oraz przejazdu przez wały przeciwpowodziowe wykonuje na swój koszt inwestor budujący wał, a utrzymuje ten, na którym ciąży obowiązek utrzymania drogi, urządzenia lub przejazdu.
3. Przepis ust. 1 nie narusza przepisów ustawy Prawo budowlane.

Art.85.

1. W razie ostrzeżenia o nadejściu fali powodziowej dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, w drodze decyzji, może nakazać zakładowi piętrzącemu wodę obniżenie piętrzenia wody lub opróżnienie zbiornika, bez odszkodowania; decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.
2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, wymaga uzgodnienia z właściwymi wojewodami; brak stanowiska w ciągu 12 godzin uznaje się za dokonanie uzgodnienia.

Art. 86.

1. W razie wprowadzenia stanu klęski powodzi lub suszy dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić czasowe ograniczenia w korzystaniu z wód, w szczególności w zakresie poboru wody lub wprowadzania ścieków do wód albo do ziemi oraz zmiany sposobu gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych.
2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, zawiesza wykonywanie uprawnień wynikających z pozwoleń wodnoprawnych; zakładom nie przysługuje z tego tytułu odszkodowanie.

DZIAŁ VI

Zarządzanie zasobami wodnym

Rozdział 1

Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej oraz Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej

Art. 87

1. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zwany dalej „Prezesem Krajowego Zarządu”, jest centralnym organem administracji rządowej w sprawach gospodarowania wodami, a w szczególności w sprawach zarządzania wodami oraz korzystania z wód.
2. Prezes Krajowego Zarządu jest powoływany oraz odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Gospodarki Wodnej.

3. Zastępcy Prezesa Krajowego Zarządu są powoływani oraz odwoływani przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu, po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Gospodarki Wodnej.
4. Nadzór ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej nad działalnością Prezesa Krajowego Zarządu polega w szczególności na:
  - 1) zatwierdzaniu programów realizacji zadań związanych z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz inwestycji w gospodarce wodnej,
  - 2) zatwierdzaniu corocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 89,
  - 3) zatwierdzaniu planu kontroli gospodarowania wodami wykonywanej przez Prezesa Krajowego Zarządu,
  - 4) poleceniu przeprowadzenia kontroli nie ujętych w planie kontroli.

Art. 88.

1. Prezes Krajowego Zarządu wykonuje zadania określone ustawą, a w szczególności:
  - 1) realizuje politykę państwa w sprawach gospodarowania wodami,
  - 2) przygotowuje projekt planu poprawy stanu zasobów wodnych w państwie,
  - 3) przygotowuje projekt planu ochrony przeciwpowodziowej na obszarze państwa,
  - 4) zatwierdza projekt warunków korzystania z wód dorzecza lub jego części,
  - 5) prowadzi kataster wodny dla obszaru kraju,
  - 6) sprawuje nadzór nad dyrektorami regionalnych zarządów gospodarki wodnej, kontrolując ich działanie, zatwierdzając plany działalności oraz sprawozdania z ich wykonania, a także polecając przeprowadzenie doraźnej kontroli gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
  - 7) sprawuje nadzór kontrolując funkcjonowanie państwowej służby hydrologiczno – meteorologicznej oraz państwowej służby hydrogeologicznej,
  - 8) reprezentuje Skarb Państwa w stosunku do mienia związanego z gospodarką wodną, określonego ustawą, a w szczególności programuje, planuje i nadzoruje realizację zadań związanych z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz inwestycje w gospodarce wodnej.
2. Prezes Krajowego Zarządu wykonuje swoje zadania przy pomocy Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zwanego dalej „Krajowym Zarządem”.
3. Politykę państwa w sprawach gospodarowania wodami morskimi wód wewnętrznymi i wodami morza terytorialnego Prezes Krajowego Zarządu realizuje we współpracy z właściwymi organami administracji morskiej.
4. Organizację Krajowego Zarządu określa statut nadany, w drodze rozporządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej; w statucie określa się:
  - 1) departamenty do realizacji zadań merytorycznych,
  - 2) biura lub działy dla realizacji wyodrębnionych zadań w dorzeczu o znaczeniu ponadregionalnym,
  - 3) wydziały jako komórki organizacyjne wewnątrz komórek, o których mowa w pkt 1,
  - 4) wykaz jednostek podległych oraz nadzorowanych.

Art. 89.

Prezes Krajowego Zarządu składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej, nie później niż do dnia 15 maja, coroczne sprawozdanie z realizacji zadań, o których mowa w art. 88 ust. 1, oraz udziela informacji w tym zakresie, a także wnioskuje w

sprawach dotyczących kształtowania polityki państwa w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi.

Art. 90.

1. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, zwany dalej „dyrektorem regionalnego zarządu”, jest organem administracji rządowej niezespolonej dla obszaru dorzecza w sprawach zarządzania zasobami wodnymi, określonymi w ustawie.
2. Do zadań dyrektora regionalnego zarządu należy w szczególności:
  - 1) realizacja polityki państwa w sprawach gospodarowania wodami na obszarach dorzecza,
  - 2) opracowywanie analiz stanu dorzecza,
  - 3) opracowywanie projektów planów gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczu,
  - 4) opracowywanie projektów planów ochrony przeciwpowodziowej na obszarze dorzecza,
  - 5) opracowywanie harmonogramów realizacji planów, o których mowa w pkt 3 i 4,
  - 6) ustalanie wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb lub innych organizmów w warunkach naturalnych oraz migracji ryb,
  - 7) ustalanie wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie, szczególnie wód eutroficznych lub podatnych na eutrofizację oraz wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych,
  - 8) koordynowanie działań związanych z ochroną przed powodzią oraz suszą na obszarze dorzecza, w szczególności prowadzenie ośrodków koordynacyjno – informacyjnych ochrony przeciwpowodziowej,
  - 9) prowadzenie katastru wodnego dla obszaru dorzecza,
  - 10) występowanie na prawach strony w postępowaniach administracyjnych, prowadzonych na podstawie przepisów ustawy,
  - 11) uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
  - 12) uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w odniesieniu do inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, w rozumieniu ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym,
  - 13) wykonywanie kontroli gospodarowania wodnej,
  - 14) planowanie przedsięwzięć związanych z odbudową ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych.
3. W ramach gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, związanym z gospodarką wodną, dyrektor regionalnego zarządu realizuje zadania związane z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz realizuje inwestycje w zakresie gospodarki wodnej.
4. Dyrektor regionalnego zarządu wykonuje swoje zadania przy pomocy regionalnego zarządu gospodarki wodnej, zwanego dalej „regionalnym zarządem”.
5. Dyrektor regionalnego zarządu, dla realizacji zadań, o których mowa w ust. 3, może tworzyć jednostki organizacyjne, w trybie przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 49, poz. 485, Nr 38, poz. 360 oraz Nr 70, poz. 778), ustalając szczegółowy zakres zadań, siedzibę, obszar i czas działania.
6. Siedziby i terytorialny zasięg działania regionalnych zarządów określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, kierując się podziałem hydrograficznym kraju na obszary dorzeczy.

7. Organizację regionalnego zarządu określa statut nadany przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu; w statucie określa się:
- 1) komórki organizacyjne do realizacji zadań merytorycznych,
  - 2) biura lub działy dla realizacji wyodrębnionych zadań w dorzeczu lub jego części,
  - 3) ośrodki koordynacyjno – informacyjne ochrony przeciwpowodziowej,
  - 4) wykaz jednostek, o których mowa w ust. 5
- uwzględniając charakter obszaru działania.

Art. 91.

1. Dyrektora regionalnego zarządu powołuje oraz odwołuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu, po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Gospodarki Wodnej.
2. Zastępców dyrektora regionalnego zarządu powołuje oraz odwołuje Prezes Krajowego Zarządu na wniosek dyrektora regionalnego zarządu, po zasięgnięciu opinii rady gospodarki wodnej dorzecza.

Art. 92.

Dyrektor regionalnego zarządu składa Prezesowi Krajowego Zarządu, nie później niż do dnia 31 marca, coroczne sprawozdanie z realizacji zadań, o których mowa w art. 90 ust. 2 i 3, uwzględniające działalność jednostek, o których mowa w art. 90 ust. 5, oraz udziela informacji w tym zakresie, a także wnioskuje w sprawach, o których mowa w art. 88 ust. 1 pkt 2 i 3.

Art. 93.

1. Pracownicy regionalnych zarządów oraz podległych jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 90 ust. 5, obowiązani są w trakcie wykonywania obowiązków służbowych do noszenia munduru.
2. Koszty umundurowania ponosi pracodawca.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, wykaz stanowisk, na których pracownicy obowiązani są do noszenia munduru, elementy składowe i wzory mundurów oraz czas ich używania, uwzględniając rodzaj stanowisk i celowość umundurowania pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, a także potrzebę odróżnienia tego umundurowania od noszonego przez inne służby.

Art. 94.

1. Tworzy się Państwową Radę Gospodarki Wodnej, zwaną dalej „Państwową Radą”, jako organ opiniodawczo - doradczy ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.
2. Do zakresu działania Państwowej Rady należy:
  - 1) wyrażanie opinii w sprawach gospodarowania wodami, ochrony przed powodzią oraz ochrony przed skutkami suszy,
  - 2) przedstawianie propozycji oraz wniosków zmierzających do tworzenia warunków poprawy stanu zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej w państwie,
  - 3) opiniowanie projektów planów dotyczących gospodarowania wodami, o których mowa w art. 111 ust.1,
  - 4) opiniowanie programów inwestycyjnych w zakresie gospodarowania wodami,

- 5) opiniowanie projektów normatywnych aktów prawnych regulujących sprawy gospodarowania wodami.

Art. 95.

1. Państwowa Rada składa się z 30 członków zgłoszonych przez naczelne i centralne organy administracji rządowej, organy samorządu terytorialnego, organizacje społeczne, gospodarcze, pozarządowe oraz uczelnie i jednostki naukowo - badawcze związanych z gospodarką wodną, powoływanych na okres 4 lat, z zastrzeżeniem ust.3.
2. Członków Państwowej Rady powołuje oraz odwołuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej spośród osób, o których mowa w ust.1.
3. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej może odwołać członka Państwowej Rady przed upływem jego kadencji, jeżeli członek przestał pełnić funkcję, w związku z którą był powołany.

Art. 96.

1. Państwowa Rada wybiera ze swego grona przewodniczącego, zastępcę i sekretarza, którzy tworzą prezydium Państwowej Rady.
2. Prezydium Państwowej Rady reprezentuje Państwową Radę na zewnątrz oraz organizuje jej prace.
3. Państwowa Rada może tworzyć stałe lub doraźne komisje albo zespoły; do pracy w komisjach albo zespołach mogą być zapraszane osoby spoza składu Państwowej Rady.
4. Uchwały Państwowej Rady podejmowane są w głosowaniu, zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy liczby członków.
5. Tryb działania Państwowej Rady określa regulamin przez nią uchwalony.

Art. 97.

1. Wydatki związane z działalnością Państwowej Rady są pokrywane ze środków budżetu państwa będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.
2. Zapraszonym na posiedzenia Państwowej Rady członkom oraz innym zaproszonym osobom, zamieszkałym poza miejscowością, w której odbywają się posiedzenia Państwowej Rady, przysługuje zwrot należności na warunkach określonych w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikom w tytulu podróży służbowej.

Art. 98.

1. Tworzy się rady gospodarki wodnej dorzeczy, zwane dalej „radami dorzeczy”, jako organy opiniodawczo - doradcze dyrektorów regionalnych zarządów.
2. Do zakresu działania rad dorzeczy, o których mowa w ust. 1, należy opiniowanie:
  - 1) projektów warunków korzystania z wód dorzecza,
  - 2) projektów planów gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczach,
  - 3) harmonogramów realizacji planów gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczach,
  - 4) planowanych przedsięwzięć związanych z odbudową ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych,
  - 5) inwestycji związanych z gospodarowaniem wodami na obszarze dorzecza,

- 6) programów, o których mowa w art. 45, oraz strategii rolniczego wykorzystania gruntów,
  - 7) lokalnych oraz regionalnych planów gospodarki odpadami,
  - 8) zadań na wodach granicznych.
3. Rada dorzecza składa się z 30 członków zgłoszonych przez organy administracji rządowej zespolonej i niezespolonej, organy samorządu terytorialnego, organizacje gospodarcze, rolnicze, rybackie, społeczne, pozarządowe oraz uczelnie i jednostki naukowo - badawcze związane z gospodarką wodną, a także przez zakłady korzystające z wód oraz właścicieli wód nie należących do Skarbu Państwa, powoływanych na okres 4 lat, z zastrzeżeniem ust. 5.
  4. Członków rady dorzecza powołuje Prezes Krajowego Zarządu spośród osób, o których mowa w ust. 3.
  5. Prezes Krajowego Zarządu może odwołać członka rady dorzecza przed upływem jego kadencji, jeżeli członek ten przestał pełnić funkcję, w związku z którą był powołany w skład rady dorzecza.
  6. Do organizacji rad dorzeczy ma zastosowanie art. 96.

Art. 99.

1. Wydatki związane z działalnością rad dorzeczy, konieczne dla realizacji zadań, o których mowa w art. 98 ust. 2, są pokrywane ze środków regionalnego zarządu.
2. Obsługę biurową rad dorzeczy zapewnia regionalny zarząd.
3. Zapraszanym na posiedzenia rad dorzeczy członkom oraz innym zaproszonym osobom, zamieszkałym poza miejscowością, w której odbywa się posiedzenie rady dorzecza, przysługuje zwrot należności na warunkach określonych w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikom w tytułu podróży służbowej.

Rozdział 2

Państwowa służba hydrologiczno – meteorologiczna oraz państwowa służba hydrogeologiczna

Art. 100.

1. Państwowa służba hydrologiczno – meteorologiczna wykonuje zadania państwa w zakresie ostony hydrologicznej i meteorologicznej społeczeństwa oraz gospodarki.
2. Państwowa służba hydrogeologiczna wykonuje zadania państwa w zakresie rozpoznawania, bilansowania i ochrony wód podziemnych w celu racjonalnego ich wykorzystania przez społeczeństwo oraz gospodarkę.
3. Państwową służbę hydrologiczno – meteorologiczną pełni Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
4. Państwową służbę hydrogeologiczną pełni Państwowy Instytut Geologiczny.
5. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny są jednostkami badawczo - rozwojowymi w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo – rozwojowych (Dz. U. z 1991 r. Nr 44, poz.194, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 43, poz. 163 i Nr 1, poz. 3, z 1996 r. Nr 41, poz. 175 i Nr 89, poz. 402, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 75, poz. 467, Nr 75, poz.

469, Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 770, Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1118, oraz z 1999 r. Nr 49, poz. 484).

6. Przepis ust. 2 nie narusza przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

Art. 101.

Do zadań państwowej służby hydrologiczno - meteorologicznej należy:

- 1) wykonywanie pomiarów i obserwacji hydrologicznych oraz meteorologicznych,
- 2) gromadzenie, przetwarzanie, archiwizowanie oraz udostępnianie informacji, a w szczególności dotyczących średnich stanów i przepływów wody z wielolecia,
- 3) wykonywanie bieżących analiz sytuacji hydrologicznej oraz meteorologicznej,
- 4) opracowywanie i przekazywanie prognoz meteorologicznych oraz hydrologicznych,
- 5) opracowywanie i przekazywanie organom administracji publicznej ostrzeżeń przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze.

Art. 102.

1. Państwowa służba hydrologiczno - meteorologiczna jest obowiązana posiadać i utrzymywać podstawową i specjalną sieć obserwacyjno - pomiarową oraz biura prognoz meteorologicznych i komórki prognoz hydrologicznych.
2. Podstawową sieć obserwacyjno - pomiarową stanowią:
  - 1) stacje hydrologiczno - meteorologiczne i stacje hydrologiczne,
  - 2) standardowe posterunki pomiarowe hydrologiczno - meteorologiczne,
  - 3) stacje pomiarów aerologicznych,
  - 4) stacje radarów meteorologicznych.
3. Specjalnej sieć obserwacyjno - pomiarową stanowią:
  - 1) stacje badań specjalnych,
  - 2) lotniskowe biura meteorologiczne,
  - 3) specjalne posterunki i sieci pomiarowe,
  - 4) punkty pomiarowe dla Morza Bałtyckiego oraz strefy brzegowej.
4. Biura prognoz meteorologicznych oraz komórki prognoz hydrologicznych:
  - 1) opracowują i udostępniają krótko- i średnioterminowe ogólne i specjalistyczne prognozy hydrologiczne i meteorologiczne,
  - 2) udzielają informacji o aktualnych warunkach hydrologicznych i meteorologicznych,
  - 3) opracowują i udostępniają ostrzeżenia przed żywiołowym działaniem sił przyrody oraz przed suszą,
  - 4) prowadzą na bieżąco osłonę hydrologiczną i meteorologiczną społeczeństwa oraz gospodarki.

Art. 103.

Do zadań państwowej służby hydrogeologicznej należy:

- 1) wykonywanie pomiarów i obserwacji hydrogeologicznych,
- 2) gromadzenie, przetwarzanie, archiwizowanie oraz udostępnianie zgromadzonych informacji, w szczególności dotyczących zasobów, stanów i jakości wód podziemnych,
- 3) wykonywanie bieżących analiz i ocen sytuacji hydrogeologicznej,
- 4) opracowywanie oraz przekazywanie prognoz zmian zasobów, jakości oraz zagrożeń wód podziemnych,

- 5) opracowywanie i przekazywanie organom administracji publicznej ostrzeżeń przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w strefach zasilania oraz poboru wód podziemnych.

Art. 104.

1. Państwowa służba hydrogeologiczna jest obowiązana posiadać i utrzymywać sieć stacjonarnych obserwacji wód podziemnych oraz zespoły do spraw ocen i prognoz hydrogeologicznych.
2. Sieć obserwacji wód podziemnych stanowią:
  - 1) stacje hydrogeologiczne,
  - 2) punkty obserwacyjne stanów wód podziemnych,
  - 3) punkty monitoringu jakości wód podziemnych,
  - 4) piezometry obserwacyjne,
  - 5) obudowane źródła.
3. Państwowa służba hydrogeologiczna sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem sieci krajowej monitoringu jakości wód podziemnych oraz sieci monitoringów regionalnych.

Art. 105.

1. Urządzenia pomiarowe służb państwowych podlegają ochronie na warunkach określonych w ustawie.
2. Zabrania się:
  - 1) przemieszczania urządzeń pomiarowych służb państwowych,
  - 2) wykonywania w pobliżu urządzeń pomiarowych służb państwowych, czynności powodujących ich zniszczenie, uszkodzenie, zakłócenie prawidłowego funkcjonowania lub zmianę warunków obserwacji.
3. Urządzenia pomiarowe służb państwowych, które uległy zniszczeniu w wyniku prac wykonywanych przy nich, powinny zostać odbudowane na koszt powodującego zniszczenie.
4. Właściciel gruntu jest obowiązany udostępnić miejsce dla potrzeb budowy oraz ustanowienia strefy ochronnej urządzeń pomiarowych służb państwowych.
5. Strefy ochronne urządzeń pomiarowych służb państwowych stanowią obszary, na których obowiązują zakazy, nakazy, ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód, w celu zapewnienia reprezentatywności dokonywanych pomiarów lub obserwacji.
6. Na obszarach stref ochronnych urządzeń pomiarowych służb państwowych może być zabronione wznoszenie obiektów budowlanych oraz wykonywanie robót lub czynności, które mogą spowodować czasowe lub trwałe zaburzenie reprezentatywności pomiarów i obserwacji, a w szczególności:
  - 1) w odległości 30 metrów od urządzeń pomiarowych – wznoszenia wszelkich obiektów budowlanych, sadzenia drzew lub krzewów oraz sztucznego zraszania upraw,
  - 2) w odległości od 30 do 500 metrów od urządzeń pomiarowych – wznoszenia zwartej zabudowy piętrowej oraz sadzenia drzew w zwartych zespołach.
7. Strefę ochronną urządzeń pomiarowych służb państwowych ustanawia, w drodze decyzji, starosta, na wniosek odpowiednio państwowej służby hydrologiczno – meteorologicznej lub na wniosek państwowej służby hydrogeologicznej, określając zakazy, nakazy, ograniczenia oraz obszary, na których obowiązują, stosownie do ustaleń ust. 6; wniosek powinien zawierać propozycje granic strefy wraz z planem

sytuacyjnym oraz propozycje dotyczące zakazów lub nakazów w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód.

8. W decyzji, o której mowa w ust. 7, starosta może nakazać usunięcie drzew lub krzewów.
9. Za szkody, poniesione w związku z udostępnieniem gruntu dla potrzeb budowy urządzeń pomiarowych służb państwowych oraz w związku z wprowadzeniem w strefie ochronnej urządzeń pomiarowych służb państwowych zakazów lub nakazów w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód, właścicielowi nieruchomości położonej w tej strefie przysługuje odszkodowanie, odpowiednio od państwowej służby hydrologiczno – meteorologicznej lub państwowej służby hydrogeologicznej, na zasadach określonych w ustawie.

Art. 106.

1. Osoby wykonujące prace pomiarowe, kontrolne oraz związane z obsługą lub utrzymaniem urządzeń pomiarowych służb państwowych mają prawo:
  - 1) wstępu na grunt, do obiektów budowlanych, na wody powierzchniowe oraz dokonywania niezbędnych czynności związanych z wykonywanymi pracami,
  - 2) umieszczania na gruntach, obiektach budowlanych oraz w wodach powierzchniowych urządzeń pomiarowych służb państwowych,
  - 3) usuwania drzew lub krzewów z obszaru strefy ochronnej oraz wykonywania niwelacji terenu.
2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, nie naruszają:
  - 1) przepisów o ochronie zabytków, o drogach publicznych, o ochronie środowiska i Prawa budowlanego,
  - 2) przywilejów i immunitetów przysługujących obcym przedstawicielom dyplomatycznym, misjom specjalnym i urzędom konsularnym, a także członkom ich personelu oraz innym osobom korzystającym z przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.
3. Na terenach zamkniętych, będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych ministrom właściwym do spraw: obrony narodowej, spraw wewnętrznych oraz sprawiedliwości, jak również na terenach każdorazowo przez nich zastrzeżonych, prace hydrologiczno - meteorologiczne oraz hydrogeologiczne mogą być wykonywane tylko za zgodą i wiedzą właściwego ministra.
4. Właściciel nieruchomości jest obowiązany umożliwić wykonanie prac, o których mowa w ust. 1, przez osoby upoważnione przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną lub państwową służbę hydrogeologiczną.

Art. 107.

1. Państwowa służba hydrologiczno - meteorologiczna oraz państwowa służba hydrogeologiczna jest finansowana ze środków budżetu państwa.
2. Środki budżetowe w części dotyczącej gospodarki wodnej, będące w dyspozycji Prezesa Krajowego Zarządu, są przeznaczone na:
  - 1) utrzymywanie bieżącej działalności państwowej służby hydrologiczno – meteorologicznej oraz państwowej służby hydrogeologicznej,
  - 2) utrzymywanie i modernizację podstawowej sieci obserwacyjno – pomiarowej państwowej służby hydrologiczno – meteorologicznej.

- 3) utrzymywanie i modernizację hydrogeologicznych urządzeń pomiarowych państwowej służby hydrogeologicznej, z zastrzeżeniem ust. 3,
  - 4) modernizację systemu gromadzenia i przetwarzania informacji,
  - 5) utrzymywanie i rozwój komórek metodycznych,
  - 6) opracowywanie danych hydrologiczno – meteorologicznych i danych hydrogeologicznych,
  - 7) opracowywanie i publikowanie ostrzeżeń, prognoz oraz komunikatów hydrologicznych oraz meteorologicznych, a także roczników hydrologicznych, meteorologicznych i hydrogeologicznych.
3. Ze środków będących w dyspozycji innych, odpowiednich dysponentów części budżetu państwa, finansowana jest:
- 1) osłona meteorologiczna lotnictwa cywilnego,
  - 2) osłona hydrologiczno – meteorologiczna żeglugi morskiej,
  - 3) osłona hydrologiczno – meteorologiczna rolnictwa,
  - 4) monitoring jakości wód podziemnych, wraz ze związanymi z nim hydrogeologicznymi urządzeniami pomiarowymi,
  - 5) informacje przekazywane dla potrzeb obronności państwa,
  - 6) utrzymywanie posterunków, sieci i stacji badań specjalnych,

Art. 108.

1. Właścicielem informacji zbieranych i przetwarzanych na podstawie standardowych procedur przez państwową służbę hydrologiczno - meteorologiczną oraz przez państwową służbę hydrogeologiczną jest Skarb Państwa.
2. W imieniu Skarbu Państwa informacją, o której mowa w ust. 1, rozporządza, odpowiednio – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny.
3. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej jest obowiązany udostępniać nieodpłatnie informacje o stanie atmosfery i hydrosfery, przetwarzane na podstawie standardowych procedur, właścicielom wód lub działającym w ich imieniu zarządom oraz organom administracji publicznej.
4. Państwowy Instytut Geologiczny jest obowiązany udostępniać nieodpłatnie zebrane informacje o stanie zasobów wód podziemnych, przetwarzane na podstawie standardowych procedur, organom administracji publicznej.
5. Udostępnione informacje, o których mowa w ust. 3 i 4, nie mogą być przekazywane.
6. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny mogą na podstawie umowy sprzedawać informacje, o których mowa w ust. 1, innym odbiorcom, niż określani w ust. 3 i 4; wpływy z tego tytułu, pomniejszone o dodatkowe koszty poniesione przez Instytuty, stanowi dochód budżetu państwa.
7. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny mogą sprzedawać informacje przetworzone na podstawie procedur niestandardowych; wpływy z tego tytułu stanowią odpowiednio przychód tych Instytutów.
8. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, procedury standardowe i niestandardowe przetwarzania informacji posiadanych przez państwową służbę hydrologiczno – meteorologiczną oraz państwową służbę hydrogeologiczną, uwzględniając w wykazie rodzaje i nazwy procedur właściwe dla każdej ze służb.

Art. 109.

1. Dane zebrane i przetworzone na podstawie standardowych procedur przez państwową służbę hydrologiczno - meteorologiczną oraz państwową służbę hydrogeologiczną publikuje się w komunikatach, biuletynach lub rocznikach.
2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, podmioty, którym państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna oraz państwowa służba hydrogeologiczna jest obowiązane przekazywać komunikaty, biuletyny oraz ostrzeżenia przed żywiołowym działaniem sił przyrody oraz przed suszą, świadczyć osłonę hydrologiczno - meteorologiczną, a także sposób i częstotliwość przekazywania tych informacji, kierując się względami bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Rozdział 3

Planowanie w gospodarowaniu wodami

Art. 110.

Planowanie w gospodarowaniu wodami służy programowaniu i koordynowaniu działań mających na celu:

- 1) poprawę stanu zasobów wodnych,
- 2) poprawę możliwości korzystania z wód,
- 3) zmniejszanie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do wód lub do ziemi,
- 4) poprawę ochrony przeciwpowodziowej.

Art. 111.

1. Planowanie w gospodarowaniu wodami tworzą:
  - 1) plan poprawy stanu zasobów wodnych w państwie,
  - 2) plany gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczach,
  - 3) plany i programy ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze państwa lub dorzeczy.
2. Plany, o których mowa w ust. 1, weryfikuje się co 6 lat.

Art. 112.

1. Plan poprawy stanu zasobów wodnych w państwie uwzględnia w szczególności:
  - 1) cele i zadania w zakresie gospodarki wodnej, umożliwiające powiększenie zasobów wodnych oraz uzyskanie i utrzymanie ich dobrego stanu ekologicznego,
  - 2) sposoby osiągnięcia celów, o których mowa w pkt 1,
  - 3) nakłady niezbędne dla osiągnięcia celów, o których mowa w pkt 1,
  - 4) sposoby i źródła finansowania ustalonych zadań.
2. Plan, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia podział hydrograficzny kraju na obszary dorzeczy i stanowi podstawę do opracowywania planów gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczach.

Art. 113.

Plany gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczach zawierają warunki korzystania z wód dorzecza lub jego części oraz uwzględniają nakłady niezbędne do osiągnięcia celów wynikających z warunków korzystania z wód dorzecza, sposoby i źródła finansowania ustalonych zadań.

Art. 114.

1. Warunki korzystania z wód dorzecza lub jego części, określają cele i zadania w zakresie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, uwzględniające potrzeby ludności, przemysłu, rolnictwa, rybactwa oraz umożliwiające osiągnięcie oraz utrzymanie dobrego stanu ekologicznego.
2. Warunki, o których mowa w ust. 1, powinny zawierać:
  - 1) analizę stanu dorzecza,
  - 2) wykaz wód powierzchniowych i podziemnych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę do picia,
  - 3) wykaz wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli,
  - 4) wykaz wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb lub innych organizmów w warunkach naturalnych oraz do migracji ryb,
  - 5) wykaz wód wrażliwych na zanieczyszczenie, szczególnie wód eutroficznych lub podatnych na eutrofizację oraz wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych,
  - 6) wykaz zbiorników wód śródlądowych, dla których zasadna jest ochrona, o której mowa w art. 57.
  - 7) programy ochrony wód dorzecza.
3. Wykazy, o których mowa w ust. 2 pkt 2 – 6, podlegają weryfikacji co najmniej raz na 4 lata.

Art. 115.

1. Analiza stanu dorzecza, o której mowa w art. 114 ust. 2 pkt 1, powinna zawierać w szczególności:
  - 1) geograficzną i geologiczną charakterystykę obszaru dorzecza,
  - 2) hydrograficzne charakterystyki obszaru dorzecza,
  - 3) charakterystykę demograficzną dorzecza,
  - 4) charakterystykę wykorzystania powierzchni ziemi oraz działalności gospodarczej na obszarze dorzecza,
  - 5) przegląd wpływu działalności człowieka na środowisko na obszarze dorzecza,
  - 6) wskazanie obszarów chronionych, ustanowionych na podstawie ustawy oraz przepisów o ochronie przyrody.
2. Program ochrony wód dorzecza, o którym mowa w art. 114 ust. 2 pkt 7, powinien określać działania zmierzające do powiększenia zasobów wodnych dorzecza oraz osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego, a w szczególności:
  - 1) ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze dorzecza lub jego części,
  - 2) przedsięwzięcia służące ochronie zasobów wodnych, ujęte w szczegółowe programy dotyczące zasobów wodnych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę do picia i urządzania kąpielisk oraz przeznaczonych do bytowania ryb i ich migracji,

- 3) przedsięwzięcia służące osiągnięciu celów środowiskowych zapewniających zapobieganie zanieczyszczeniu zasobów wodnych oraz odnowę tych zasobów,
- 4) plan inwestycji gospodarki wodnej w dorzeczu,
- 5) zakres i harmonogram wdrażania działań, o których mowa w pkt 1 – 4,
- 6) zakres i harmonogram realizacji prac badawczo-rozwojowych związanych z gospodarką wodną i ochroną zasobów wodnych,
- 7) koszty realizacji programów szczegółowych oraz źródła ich finansowania,
- 8) wnioski dotyczące dalszego programowania rozwoju gospodarczego i planowania przestrzennego wynikające z potrzeby uzyskania dobrego stanu ekologicznego.

Art. 116.

Opracowując warunki korzystania z wód dorzecza lub jego części należy uwzględnić:

- 1) aktualny stan ilościowy i jakościowy zasobów wód powierzchniowych i podziemnych dorzecza oraz aktualny stan ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wynikający z dotychczasowego użytkowania zasobów wodnych i gospodarki przestrzennej,
- 2) perspektywiczny stan ilościowy i jakościowy zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz perspektywiczny stan ekosystemów wodnych i od wody zależnych na obszarze dorzecza, wynikający z planów, o których mowa w art. 111 ust. 1,
- 3) wymagania dotyczące jakości wody, wynikające z ustawy,
- 4) istniejący i perspektywiczny stan zagrożenia powodziowego na obszarze dorzecza,
- 5) ustalenia planów zagospodarowania przestrzennego,
- 6) ustalenia zawarte w dokumentacji hydrogeologicznej, szczególnie dotyczącej określenia zasobów wód podziemnych oraz wyznaczenia głównych zbiorników wód podziemnych,
- 7) obowiązujące pozwolenia wodnoprawne.

Art. 117.

Plany i programy ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze państwa lub dorzeczy powinny uwzględniać w szczególności:

- 1) powiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych oraz rezerw pojemności powodziowej,
- 2) poprawę gospodarowania rezerwami pojemności retencyjnej oraz powodziowej,
- 3) kształtowanie dolin rzecznych oraz wykorzystanie naturalnej retencji,
- 4) budowę nowych oraz rozbudowę lub przebudowę istniejących urządzeń wodnych.

Art. 118.

Ustalenia planów, o których mowa w art. 111 ust. 1, uwzględnia się w strategii rozwoju kraju, strategii rozwoju województwa oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa, a ustalenia warunków korzystania z wód dorzecza – w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Art. 119.

1. Plany, o których mowa w art. 111 ust. 1, zatwierdza minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, a ich projekty opracowuje Prezes Krajowego Zarządu.

2. Warunki korzystania z wód dorzecza lub jego części ustala, w drodze rozporządzenia dyrektor regionalnego zarządu, po ich zatwierdzeniu przez Prezesa Krajowego Zarządu.

Rozdział 4

Pozwolenia wodnoprawne

Art. 120.

1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na:
  - 1) szczególne korzystanie z wód,
  - 2) regulację wód,
  - 3) wykonanie urządzeń wodnych, jeśli ustawa nie stanowi inaczej,
  - 4) rolnicze wykorzystanie ścieków, w zakresie nie objętym zwykłym korzystaniem z wód,
  - 5) długotrwałe obniżenie poziomu zwierciadła wody podziemnej,
  - 6) piętrzenie wody podziemnej,
  - 7) gromadzenie ścieków oraz odpadów w obrębie obszarów górniczych utworzonych dla wód leczniczych,
  - 8) odwodnienie obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych,
  - 9) wprowadzanie do wód powierzchniowych substancji chemicznych hamujących rozwój glonów.
2. Pozwolenie wodnoprawne jest wymagane również na:
  - 1) gromadzenie ścieków, składowanie, wykorzystywania odpadów oraz innych materiałów,
  - 2) wznoszenie obiektów budowlanych oraz wykonywanie innych robót,
  - 3) wydobywanie żwiru, piasku, innych materiałów oraz ich składowanie
- na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią, jeżeli wydano decyzje, o których mowa w art. 39 ust. 3 i art. 81 ust. 2 pkt 1.
3. Pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód jest jednocześnie pozwoleniem na wykonanie urządzeń wodnych służących do tego korzystania.
4. Uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę, koncesji, zezwolenia lub zgody innych organów, jeżeli są one wymagane przez odrębne przepisy.

Art. 121.

1. Jeżeli o wydanie pozwolenia wodnoprawnego ubiega się kilka zakładów, których działalność wzajemnie się wyklucza z powodu stanu zasobów wodnych, pierwszeństwo w uzyskaniu pozwolenia mają zakłady zaopatrujące w wodę ludność, następnie - zakłady, których korzystanie z wód przyczyni się do zwiększenia naturalnej lub sztucznej retencji wód lub poprawy stosunków biologicznych w środowisku wodnym, a w dalszej kolejności - pozostałe zakłady zgodnie z datą złożenia przez wnioskodawcę.
2. Jeżeli o wydanie pozwolenia wodnoprawnego ubiega się kilka zakładów o takiej samej działalności, pierwszeństwo mają zakłady istniejące, a następnie zakłady, których działalność związana jest z terenem, którego ma dotyczyć pozwolenie.

3. Pozwolenie wodnoprawne nie stanowi podstawy roszczenia praw do nieruchomości i urządzeń wodnych koniecznych do realizacji pozwolenia oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich; informację tej treści zamieszcza się w pozwoleniu wodnoprawnym.
4. Wnioskodawcy, który nie posiada prawa do terenu, nie przysługuje roszczenie o zwrot nakładów poniesionych w związku z otrzymanym pozwoleniem wodnoprawnym.

Art. 122.

Pozwolenie wodnoprawne nie jest wymagane na:

- 1) uprawianie żeglugi,
- 2) holowanie oraz spław drewna,
- 3) wydobywanie żwiru, piasku, innych materiałów oraz wycinanie roślin w związku z utrzymywaniem wód, torów żeglugowych oraz remontem urządzeń wodnych,
- 4) wykonanie pilnych prac zabezpieczających w okresie powodzi,
- 5) wykonanie studni o głębokości do 30 m dla potrzeb zwykłego korzystania z wód,
- 6) odwadnianie obiektów lub wykopów budowlanych, jeśli zasięg leja depresji nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem.

Art. 123.

Pozwolenie wodnoprawne nie może naruszać:

- 1) ustaleń warunków korzystania z wód dorzecza lub jego części,
- 2) ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- 3) wymagań ochrony środowiska, zdrowia ludzi, przyrody oraz dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków, wynikających z odrębnych przepisów.

Art. 124.

Wydania pozwolenia wodnoprawnego odmawia się jeżeli:

- 1) wnioskodawca nie przedłożył wymaganych ustawą dokumentów,
- 2) projektowany sposób korzystania z wody narusza wymagania, o których mowa w art. 123,
- 3) projektowany sposób korzystania z wody dla celów energetyki wodnej nie zapewni wykorzystania potencjału hydroenergetycznego w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.

Art. 125.

1. Pozwolenie wodnoprawne wydaje się, w drodze decyzji, na czas określony.
2. Pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód wydaje się na okres nie krótszy niż 10 lat, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, chyba, że zakład ubiegający się o pozwolenie wnosi inaczej.
3. Pozwolenie wodnoprawne dotyczące wprowadzania do wód lub do ziemi ścieków zawierających substancje niebezpieczne, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 1, wydaje się na okres nie dłuższy niż 4 lata.
4. Pozwolenie na wycinanie roślin oraz wydobywanie żwiru, piasku oraz innych materiałów z wód lub z obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią wydaje się na okres nie dłuższy niż 5 lat.

5. Pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzenia wodnego wydaje się na czas technologicznie niezbędny do wykonania tego urządzenia.
6. W pozwoleniu wodnoprawnym ustala się sposób, rozmiar, cel i warunki uprawnienia oraz obowiązki niezbędne ze względu na ochronę wód, środowiska, interesów ludności i gospodarki, a w szczególności:
  - 1) ilość pobieranej wody,
  - 2) ograniczenia wynikające z konieczności zachowania przepływu nienaruszalnego,
  - 3) sposób gospodarowania wodą,
  - 4) ilość, stan i skład ścieków wykorzystywanych rolniczo oraz wprowadzanych do wód lub do ziemi, a w przypadku ścieków przemysłowych, jeżeli jest to uzasadnione, dopuszczalne ilości zanieczyszczeń, zwłaszcza ilości substancji niebezpiecznych, wyrażone w jednostkach masy przypadających na jednostkę surowca lub produktu,
  - 5) terminy pobierania i odprowadzania wody oraz wprowadzania ścieków, dla zakładów, których działalność cechuje się sezonową zmiennością,
  - 6) usytuowanie, warunki wykonania urządzenia wodnego oraz charakterystyczne rzędne piętrzenia oraz przepływy,
  - 7) obowiązki wobec innych zakładów posiadających pozwolenie wodnoprawne, rybackich użytkowników wód oraz osób narażonych na szkody,
  - 8) niezbędne przedsięwzięcia ograniczające szkodliwe oddziaływanie na środowisko,
  - 9) sposób i zakres prowadzenia pomiarów ilości i jakości pobieranej wody, ścieków wykorzystywanych rolniczo oraz wprowadzanych do wód lub do ziemi, a także sposób postępowania w przypadku uszkodzenia urządzeń pomiarowych,
  - 10) prowadzenie okresowych pomiarów wydajności i poziomu zwierciadła wody w studni,
  - 11) sposób postępowania w przypadku rozruchu, zatrzymania działalności bądź awarii urządzeń istotnych dla realizacji pozwolenia, oraz rozmiar i warunki korzystania z wód oraz urządzeń wodnych w tych sytuacjach wraz z maksymalnym, dopuszczalnym czasem trwania tych warunków.
7. Integralną część pozwolenia wodnoprawnego na korzystanie z wód powierzchniowych za pomocą urządzeń do jej piętrzenia lub na zależne od siebie korzystanie z wód przez kilka zakładów, stanowi instrukcja gospodarowania wodą, zatwierdzona w tym pozwoleniu lub odrębnej decyzji, przez organ wydający pozwolenie.
8. Integralną część pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń melioracji wodnych stanowi instrukcja utrzymywania systemu tych urządzeń, zatwierdzona w tym pozwoleniu lub odrębnej decyzji, przez organ wydający pozwolenie.
9. Informację o wszczęciu postępowania w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego organ właściwy podaje do wiadomości w sposób przyjęty przez ten organ.

Art. 126.

1. W pozwoleniu wodnoprawnym, w razie potrzeby, ustala się obowiązek:
  - 1) prowadzenia pomiarów jakości wód podziemnych oraz wód płynących poniżej i powyżej miejsca zrzutu ścieków, z określeniem częstotliwości i metod tych pomiarów oraz sposób interpretacji wyników,
  - 2) prowadzenia systematycznych badań ścieków przeznaczonych do rolniczego

- wykorzystania, a w uzasadnionych przypadkach także badań zawartości metali ciężkich w glebie na obszarach, na których rolniczo wykorzystuje się ścieki,
- 3) wykonania robót lub uczestniczenia w kosztach utrzymania urządzeń wodnych stosownie do odnoszonych korzyści,
  - 4) wykonania robót lub uczestniczenia w kosztach utrzymania wód stosownie do zwiększenia tych kosztów w wyniku realizacji tego pozwolenia,
  - 5) odtworzenia retencji przez budowę służących do tego celu urządzeń wodnych lub realizację innych przedsięwzięć, jeżeli w wyniku realizacji pozwolenia wodnoprawnego nastąpi zmniejszenie naturalnej lub sztucznej retencji wód śródlądowych,
  - 6) uczestniczenia w kosztach lub wykonania przedsięwzięć służących zarybianiu wód powierzchniowych, jeżeli w wyniku realizacji pozwolenia wodnoprawnego nastąpi zmniejszenie populacji ryb lub utrudnienie ich migracji.
2. W pozwoleniu wodnoprawnym można także podać odległości, w jakich zabronione jest wykonywanie robót oraz czynności, o których mowa w art. 64.

Art. 127.

Na szczególne korzystanie z wód polegające na ich poborze a następnie wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi wydaje się jedno pozwolenie wodnoprawne.

Art. 128.

1. Na wspólne korzystania z wód przez kilka zakładów może być wydane jedno pozwolenie wodnoprawne.
2. Zakłady, o których mowa w ust. 1, występują z wnioskiem o pozwolenie wodnoprawne wskazując jeden z tych zakładów, jako zakład główny.
3. Urządzenia wodne służące do wspólnego korzystania z wód utrzymuje zakład główny.
4. Zakład główny ponosi opłaty za szczególne korzystanie z wód za pomocą wspólnych urządzeń wodnych.
5. Administracyjne kary pieniężne za przekroczenie warunków korzystania z wód wymierza się zakładowi głównemu.
6. Rozliczenia finansowe zakładu głównego z pozostałymi zakładami, posiadającymi wspólne pozwolenie wodnoprawne, w sprawie opłat oraz kar, o których mowa w ust. 4 i 5, następuje na drodze postępowania cywilnoprawnego.

Art. 129.

1. Pozwolenie wodnoprawne wydaje się na wniosek.
2. Do wniosku dołącza się:
  - 1) operat wodnoprawny, zwany dalej "operatem",
  - 2) decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów jest ona wymagana; jeżeli decyzja ta nie jest wymagana – wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został sporządzony,
  - 3) opis prowadzenia zamierzonej działalności sporządzony w języku nietechnicznym.
3. Pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzeń wodnych może być wydane na podstawie projektu tych urządzeń, jeżeli projekt ten odpowiada wymaganiom operatu, o których mowa w art. 130.

Art. 130.

1. Operat sporządza się w formie opisowej i graficznej.
2. Część opisowa operatu powinna zawierać:
  - 1) oznaczenie zakładu ubiegającego się o wydanie pozwolenia, jego siedzibę i adres,
  - 2) wyszczególnienie:
    - a) celu i zakresu zamierzonego korzystania z wód,
    - b) rodzaju urządzeń pomiarowych oraz znaków żeglugowych,
    - c) stanu prawnego nieruchomości usytuowanych w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych,
    - d) obowiązków ubiegającego się o wydanie pozwolenia w stosunku do osób trzecich,
  - 3) charakterystykę wód objętych pozwoleniem wodnoprawnym,
  - 4) ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód dorzecza,
  - 5) określenie wpływu gospodarki wodnej zakładu na wody powierzchniowe oraz podziemne,
  - 6) sposób postępowania w razie rozruchu, zatrzymania działalności bądź wystąpienia awarii jak również rozmiar i warunki korzystania z wód oraz urządzeń wodnych w tych przypadkach.
3. Część graficzna operatu powinna zawierać:
  - 1) plan urządzeń wodnych, naniesiony na mapę sytuacyjno-wysokościową terenu z zaznaczonymi nieruchomościami, usytuowanymi w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych, z oznaczeniem powierzchni nieruchomości oraz podaniem właścicieli, ich siedzib i adresów,
  - 2) zasadnicze przekroje podłużne i poprzeczne koryta wody płynącej oraz urządzeń wodnych, usytuowane w zasięgu oddziaływania urządzeń,
  - 3) schemat rozmieszczenia urządzeń pomiarowych, znaków żeglugowych,
  - 4) schemat funkcjonalny lub technologiczny urządzeń wodnych.
4. Operat, na którego podstawie wydaje się pozwolenie wodnoprawne na pobór wód, oprócz odpowiednich danych, o których mowa w ust. 2 i 3, powinien zawierać:
  - 1) określenie wielkości średniego dobowego poboru wody z podaniem bilansu zapotrzebowania wody na okres obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego,
  - 2) opis techniczny urządzeń służących do poboru wody,
  - 3) określenie rodzajów urządzeń służących do rejestracji oraz kontroli poboru wody,
  - 4) określenie zakresu i częstotliwości wymaganych analiz ujmowanej wody.
5. Operat, na podstawie którego wydaje się pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, oprócz odpowiednich danych, o których mowa w ust. 2 i 3, powinien zawierać:
  - 1) określenie ilości, stanu i składu ścieków oraz przewidywanego sposobu i efektu ich oczyszczania,
  - 2) opis urządzeń służących do gromadzenia, oczyszczania oraz odprowadzania ścieków,
  - 3) określenie zakresu i częstotliwości wymaganych analiz odprowadzanych ścieków oraz wód podziemnych lub wód powierzchniowych powyżej i poniżej miejsca zrzutu ścieków,

- 4) opis urządzeń służących do kontroli oraz rejestracji ilości, stanu i składu odprowadzanych ścieków,
  - 5) opis jakości wody w miejscu zamierzonego wprowadzania ścieków w odniesieniu do średniego niskiego przepływu z wielolecia (SNQ) lub przepływu gwarantowanego w danym przekroju wód płynących,
  - 6) informację o sposobie zagospodarowania osadów ściekowych.
6. Operat, na podstawie którego wydaje się pozwolenie wodnoprawne na rolnicze wykorzystanie ścieków, oprócz odpowiednich danych, o których mowa w ust. 2 i 3, powinien zawierać:
    - 1) określenie ilości, składu i rodzaju ścieków,
    - 2) określenie jednostkowych dawek ścieków i okresów ich stosowania,
    - 3) określenie powierzchni i charakterystyki gruntów przeznaczonych do rolniczego wykorzystania ścieków.
  7. Operat, na podstawie którego wydaje się pozwolenie wodnoprawne na piętrzenie wód powierzchniowych lub na zależne od siebie korzystanie z wód przez kilka zakładów, oprócz odpowiednich danych, o których mowa w ust. 2 i 3, powinien zawierać projekt instrukcji gospodarowania wodą, a operat, na podstawie którego wydaje się pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzeń melioracji wodnych – projekt instrukcji utrzymywania systemu tych urządzeń.
  8. Do operatu, na podstawie którego wydaje się pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych oraz na odwodnienie obiektu budowlanego lub zakładu górniczego za pomocą otworów wiertniczych, dołącza się dokumentację hydrogeologiczną.
  9. Jeżeli zakład wykonuje obiekt zaliczony do inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi albo zaliczony do inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska, do operatu dołącza się ocenę oddziaływania na środowisko, wykonaną dla potrzeb wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
  10. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego może odstąpić od niektórych wymagań dotyczących operatu; odstąpienie nie może dotyczyć wymagań, o których mowa w ust. 8 i 9.

Art. 131.

1. W razie naruszenia interesów osób trzecich, zmiany sposobu użytkowania wód w dorzeczu lub zmiany uprawnień innego zakładu - mających wpływ na wykonywanie pozwolenia wodnoprawnego, organ wydający pozwolenie wodnoprawne może je zmienić, w szczególności nakładając na zakład obowiązki, o których mowa w art. 126 lub obowiązek:
  - 1) wykonania ekspertyzy,
  - 2) wykonania i utrzymywania urządzeń zapobiegających szkodom,
  - 3) opracowania lub zaktualizowania instrukcji gospodarowania wodą albo instrukcji utrzymywania systemu urządzeń melioracji wodnych.
2. Zakład, który odnosi korzyści ze zmiany pozwolenia wodnoprawnego na podstawie ust. 1, uczestniczy w kosztach zmiany tego pozwolenia wodnoprawnego stosownie do uzyskanych korzyści.

Art. 132.

Następca prawny zakładu, który uzyskał pozwolenie wodnoprawne, wstępuje w prawa i obowiązki ustalone w tym pozwoleniu.

Art. 133.

Pozwolenie wodnoprawne wygasa jeżeli:

- 1) upłynął okres, na który było wydane; przepis nie dotyczy pozwoleń wodnoprawnych na wykonanie urządzeń wodnych,
- 2) zakład zrzekł się uprawnień ustalonych w tym pozwoleniu,
- 3) zakład nie rozpoczął wykonywania urządzeń wodnych w terminie dwóch lat od dnia, w którym pozwolenie wodnoprawne na wykonanie tych urządzeń stało się ostateczne.

Art. 134.

1. Pozwolenie wodnoprawne można cofnąć lub ograniczyć bez odszkodowania, jeżeli:
  - 1) zakład zmienia sposób, rozmiar lub cel uprawnień ustalonych w pozwoleniu,
  - 2) urządzenia wodne wykonane zostały niezgodnie z warunkami ustalonymi w pozwoleniu wodnoprawnym lub nie są należycie utrzymywane,
  - 3) zakład nie realizuje obowiązków wobec innych zakładów posiadających pozwolenie wodnoprawne, rybackich użytkowników wód oraz osób narażonych na szkody, albo nie realizuje przedsięwzięć ograniczających szkodliwe oddziaływanie na środowisko, ustalonych w pozwoleniu,
  - 4) zasoby wód podziemnych uległy zmniejszeniu w sposób naturalny,
  - 5) zakład nie rozpoczął w terminie korzystania z uprawnień wynikających z pozwolenia wodnoprawnego, z powodów innych, niż określone w art. 133 pkt 3, lub nie korzystał z tych uprawnień przez okres co najmniej dwóch lat.
2. Przeglądu ustaleń pozwoleń wodnoprawnych na pobór wody lub wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi i ich realizacji właściwy organ dokonuje co najmniej raz na 4 lata; w razie zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, właściwy organ z urzędu może cofnąć lub ograniczyć pozwolenie wodnoprawne bez odszkodowania.

Art. 135.

1. Pozwolenie wodnoprawne można cofnąć lub ograniczyć za odszkodowaniem, jeżeli jest to uzasadnione interesem ludności, ochroną środowiska albo ważnymi względami gospodarczymi.
2. O odszkodowaniu orzeka, w drodze decyzji, organ właściwy do cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia wodnoprawnego, na warunkach określonych w ustawie.
3. Odszkodowanie przysługuje od:
  - 1) starosty, z budżetu powiatu - jeżeli cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia jest uzasadnione interesem ludności,
  - 2) marszałka województwa, z budżetu urzędu marszałkowskiego - jeżeli cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia jest uzasadnione ochroną środowiska,
  - 3) tego, który odniesie korzyści z cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia wodnoprawnego - jeżeli cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia wodnoprawnego jest uzasadnione ważnymi względami gospodarczymi.

Art. 136.

1. Stwierdzenie wygaśnięcia, cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia wodnoprawnego następuje z urzędu lub na wniosek strony, w drodze decyzji.
2. Decyzją, o której mowa w ust. 1, można nałożyć obowiązek usunięcia negatywnych skutków w środowisku, powstałych w wyniku prowadzonej działalności oraz określić zakres i termin wykonania tego obowiązku.

Art. 137.

1. W decyzji stwierdzającej wygaśnięcie lub cofającej pozwolenie wodnoprawne, można określić obowiązki zakładu niezbędne do kształtowania zasobów wodnych, a w szczególności zobowiązać zakład do usunięcia urządzeń wodnych i innych obiektów, które zostały wykonane lub użytkowane na podstawie tego pozwolenia.
2. W razie wygaśnięcia lub cofnięcia pozwolenia wodnoprawnego urządzenia wodne lub ich części, których pozostawienie jest niezbędne do kształtowania zasobów wodnych, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą być przejęte bez odszkodowania na własność właściciela wody, chyba, że właściciel urządzenia wodnego, w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzja o wygaśnięciu lub cofnięciu pozwolenia wodnoprawnego stała się ostateczna, rozporządzi prawem własności tego urządzenia.
3. Przepis ust. 2 nie dotyczy stawów oraz gruntów, na których znajdują się urządzenia wodne, o których mowa w ust. 2.
4. W decyzji stwierdzającej wygaśnięcie lub cofnięcie pozwolenia wodnoprawnego orzeka się o niezbędności pozostawienia urządzenia wodnego.
5. Przejście prawa własności do urządzenia wodnego, o którym mowa w ust. 2, następuje w drodze decyzji, stanowiącej podstawę dokonania wpisu właściciela urządzenia wodnego w księdze wieczystej nieruchomości (zbiorze dokumentów).

Art. 138.

1. Organem właściwym do wydawania pozwoleń wodnoprawnych, z zastrzeżeniem ust. 2, jest starosta, wykonujący to zadanie jako zadanie z zakresu administracji rządowej.
2. Wojewoda wydaje pozwolenia wodnoprawne:
  - 1) jeżeli szczególne korzystanie z wód lub wykonanie urządzeń wodnych wiąże się z działalnością, zaliczoną na podstawie przepisów ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, do inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi,
  - 2) na wykonanie urządzeń wodnych zabezpieczających przed powodzią,
  - 3) na przerzuty wody,
  - 4) na wprowadzanie do wód powierzchniowych substancji chemicznych hamujących rozwój glonów,
  - 5) o których mowa w art. 120 ust. 2.
3. Organ właściwy do wydawania pozwolenia wodnoprawnego jest właściwy w sprawach stwierdzenia wygaśnięcia, cofnięcia lub ograniczenia tego pozwolenia, a także orzeczenia o przejęciu urządzenia wodnego na własność właściciela wody.

Art. 139.

Przepisy art. 120 - 138 regulujące sprawy wykonania studni do poboru wód podziemnych nie naruszają przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

Rozdział 5

Instrumenty ekonomiczne służące gospodarowaniu wodami

Art. 140.

Instrumenty ekonomiczne służące gospodarowaniu wodami stanowią:

- 1) opłaty za szczególne korzystanie z wód,
- 2) administracyjne kary pieniężne,
- 3) należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych, stanowiących własność Skarbu Państwa, usytuowanych na śródlądowych wodach powierzchniowych.

Art. 141.

1. Opłaty za szczególne korzystanie z wód, zwane dalej „opłatami”, uiszczane są za:
  - 1) pobór wody,
  - 2) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.
2. Administracyjne kary pieniężne za przekroczenie warunków korzystania z wód, zwane dalej „karami”, wymierzane są za przekroczenie, ustalonych w pozwoleniu wodnoprawnym:
  - 1) ilości pobranej wody,
  - 2) ilości, stanu lub składu ścieków.
3. Należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych, stanowiących własność Skarbu Państwa, usytuowanych na śródlądowych wodach powierzchniowych, zwane dalej „należnościami”, uiszcza się za:
  - 1) żeglugę oraz przewóz ludzi lub towarów obiektami pływającymi,
  - 2) holowanie lub spław drewna,
  - 3) korzystanie ze śluz lub pochylni.

Art. 142.

Zwolniony z opłat jest pobór wody:

- 1) wykorzystanej do celów, o których mowa w art. 31,
- 2) dokonywany dla potrzeb przerzutów wody,
- 3) dla potrzeb energetyki wodnej, pod warunkiem zwrotu takiej samej ilości wody o co najmniej nie gorszej jakości, w odległości do jednego km od miejsca jej poboru,
- 4) dla potrzeb funkcjonowania pomp ciepłych, wykorzystujących energię wody podziemnej, pod warunkiem zwrotu do wód podziemnych takiej samej ilości wody o co najmniej nie gorszej jakości,
- 5) dla potrzeb chowu lub hodowli ryb, pod warunkiem, że pobór ten oraz odprowadzanie wykorzystanej wody jest zgodne z pozwoleniem wodnoprawnym,
- 6) dla potrzeb nawadniania użytków rolnych,
- 7) pochodzącej z odwodnienia gruntów, obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych.

Art. 143

Zwolnione z opłat jest wprowadzanie:

- 1) do ziemi – ścieków w celu rolniczego wykorzystania, w przypadku posiadania pozwolenia wodnoprawnego na takie ich wykorzystanie,
- 2) do wód – zużytych wód chłodniczych oraz z obiegów chłodzących, jeżeli ich temperatura nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$, albo naturalnej temperatury wody gdy temperatura ta jest wyższa niż $+26^{\circ}\text{C}$,
- 3) do wód – wód zasolonych, jeżeli wartość sumy jonów chlorków i siarczanów w tych wodach nie przekracza 500 mg na litr.

Art. 144.

1. Zakłady obowiązane są do uiszczania opłat.
2. Zakłady uiszczają opłaty bez względu na to, czy posiadają pozwolenie wodnoprawne, przy czym zakłady, nie posiadające wymaganego przez przepisy pozwolenia wodnoprawnego ponoszą opłaty podwyższone o 100 %.
3. Opłaty za pobór wody uiszczą się w wysokości zależnej od ilości i jakości pobranej wody, a także od tego, czy pobrano wodę powierzchniową, czy podziemną.
4. Opłaty za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi uiszczą się w wysokości zależnej od ładunków zawartych w nich zanieczyszczeń, a za wody chłodnicze – od temperatury tych wód.
5. Opłaty za wprowadzanie do wód lub do ziemi ścieków, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 14 lit. c) uiszczą się w postaci zryczałtowanej opłaty, w zależności od wielkości, rodzaju i sposobu zagospodarowania terenu, z którego ścieki są odprowadzane.
6. Ładunek zanieczyszczeń, o którym mowa w ust. 4, pomniejsza się o ładunek zawarty w pobranej wodzie.

Art. 145.

1. Z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, opłaty za ścieki, o których mowa w art. 144 ust. 4, uiszczą się za zanieczyszczenia wyrażone jako wskaźnik: pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅), chemicznego zapotrzebowania tlenu (ChZT), zawiesiny ogólnej, sumy jonów chlorków i siarczanów – za wskaźnik, który powoduje opłatę najwyższą.
2. Do opłaty ustalonej według ust. 1, dolicza się opłatę za inne zanieczyszczenia, objęte obowiązkiem uiszczania opłat.
3. Za wprowadzanie wód zasolonych opłatę uiszczą się za sumę jonów chlorków i siarczanów.
4. Za wprowadzanie wód chłodniczych opłatę uiszczą się w zależności od ich temperatury.

Art. 146.

1. Opłaty zakłady ustalają we własnym zakresie i wnoszą je bez wezwania na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce poboru wody lub wprowadzania ścieków.
2. Opłaty ustala się, z zastrzeżeniem art. 147 ust. 1, według stawek obowiązujących w dniu poboru wody lub wprowadzania ścieków.
3. Opłaty zakład jest obowiązany wnieść do końca miesiąca następującego po upływie kwartału.
4. Zakład jest obowiązany do prowadzenia ewidencji o ilości i jakości pobranej wody, ilości, stanie i składzie ścieków oraz ładunkach zawartych w nich zanieczyszczeń.
5. Zakład jest obowiązany bez wezwania przedstawiać marszałkowi województwa, w terminie do końca miesiąca następującego po upływie kwartału, informację zawierającą dane, o których mowa w ust. 4, dotyczące poprzedniego kwartału.
6. Informacje, o których mowa w ust. 5, przechowywane są przez marszałka województwa w publicznie dostępnym rejestrze; na wniosek zakładu, uzasadniony szczególnymi potrzebami ochrony tajemnicy handlowej, marszałek województwa wyłącza dane, o których mowa w ust. 4 i 5, z publicznie dostępnego rejestru, umieszczając o tym adnotację w rejestrze.

Art. 147.

1. W razie niedopełnienia przez zakład obowiązku wniesienia opłaty lub złożenia informacji, o której mowa w art. 146 ust. 5, lub w razie złożenia informacji nasuwającej zastrzeżenia, marszałek województwa, na podstawie własnych ustaleń, wydaje decyzję, w której określa wysokość opłaty, stosując stawki obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania.
2. Ustaleń, o których mowa w ust. 1, dokonuje się w szczególności na podstawie pomiarów ilości i jakości pobieranej wody lub wprowadzanych ścieków do wód lub do ziemi, albo maksymalnej wydajności użytkowanych urządzeń.

Art. 148.

1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) wysokość stawki opłat za pobór m^3 wody,
  - 2) rodzaje zanieczyszczeń, za których wprowadzanie do wód lub do ziemi pobiera się opłaty oraz stawki tych opłat za kg ładunku lub za m^3 ścieków, z zastrzeżeniem pkt 3,
  - 3) wysokość stawki zryczałtowanej opłaty, o której mowa w art. 144 ust. 5, za m^2 powierzchni na jeden rok.
2. Rada Ministrów ustalając stawki opłat za pobór wody uzależni ich wysokość od tego, czy woda jest powierzchniowa, czy podziemna oraz od jej jakości, a także kierować się będzie wielkością zasobów wodnych możliwych do wykorzystania w poszczególnych dorzeczach oraz kosztem uzyskania wód z tych zasobów; Rada Ministrów może zróżnicować stawki opłat za pobór wody dla poszczególnych dorzeczy lub ich części; maksymalna stawka opłaty za pobór wody podziemnej nie może być wyższa niż 10 promili najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego na podstawie odrębnych przepisów dla roku poprzedniego, a za pobór wody powierzchniowej nie może być wyższa niż 5 promili tego wynagrodzenia.
3. Rada Ministrów wskazując rodzaje zanieczyszczeń i ustalając stawki opłat za ich wprowadzanie do wód lub do ziemi kierować się będzie szkodliwością tych zanieczyszczeń dla środowiska wodnego oraz potrzebą zapewnienia szczególnej ochrony zasobów wód podziemnych oraz wód jezior; maksymalna stawka opłaty za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi nie może być wyższa niż:
  - 1) za 1 kg zanieczyszczeń zawartych w ściekach wprowadzanych do wód lub do ziemi – 10 %,
  - 2) za 1 m^3 wód chłodniczych – 2 %najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego na podstawie odrębnych przepisów dla roku poprzedniego.
4. Rada Ministrów ustalając wysokość stawki zryczałtowanej opłaty będzie się kierować rodzajem i sposobem zagospodarowania terenu; maksymalna jednostkowa stawka zryczałtowanej opłaty nie może przekraczać 1 % najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego na podstawie odrębnych przepisów dla roku poprzedniego.

Art. 149.

1. Obowiązek uiszczenia opłaty przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku, w którym upłynął termin do wniesienia opłaty.
2. Za termin uiszczenia opłaty uważa się ostatni dzień, w którym, zgodnie z art. 146 ust. 3, powinna nastąpić wpłata; w razie opłaty ustalonej decyzją, o której mowa w art.

147 ust. 1, termin płatności wynosi 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

3. W razie nieterminowego uiszczenia opłaty pobiera się odsetki za zwłokę w wysokości odsetek pobieranych za nieterminowe regulowanie zobowiązań podatkowych.
4. Opłaty nie uiszczone w terminie, o którym mowa w ust. 2, podlegają wraz z odsetkami za zwłokę przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
5. Nadpłacone kwoty opłat (nadpłaty) podlegają z urzędu zaliczeniu na poczet zaległych opłat, a w razie braku takich obowiązków - zaliczeniu na poczet przyszłych opłat, chyba, że zakład zgłosi wniosek o ich zwrot.

Art. 150.

Kary wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, po stwierdzeniu przekroczenia warunków korzystania z wód, na podstawie:

- 1) kontroli, a zwłaszcza wyników pomiarów dokonywanych w ich trakcie albo innych ustaleń,
- 2) wyników pomiarów prowadzonych przez korzystającego z wód.

Art. 151.

1. Karę za przekroczenie ilości pobranej wody wojewódzki inspektor ochrony środowiska wymierza, z zastrzeżeniem ust. 3, na podstawie prowadzonych przez zakład pomiarów ilości pobieranej wody, wykonywanych przy pomocy urządzeń posiadających legalizację.
2. Wielkość przekroczenia, o którym mowa w ust. 1, ustala się jako ilość wody pobranej z naruszeniem warunków pozwolenia wodnoprawnego w okresie między kontrolami.
3. Jeżeli zakład nie prowadzi pomiaru, o którym mowa w ust. 1, dla ustalenia przekroczenia przyjmuje się maksymalną, techniczną wydajność użytkowanych urządzeń do poboru wody pomnożoną przez ustalony szacunkowo czas ich wykorzystywania.
4. Karę wymierza się w wysokości dziesięciokrotnej wielkości opłaty za pobór wody.

Art. 152.

1. Przekroczenia ilości, stanu i składu ścieków, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, stwierdza się na podstawie wyników pomiarów wykonanych zgodnie z przepisami, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 3 oraz w art. 43 ust. 2.
2. Jeżeli zakład nie prowadzi wymaganych pomiarów, podstawą stwierdzenia przekroczenia ilości, stanu i składu ścieków są wyniki trzykrotnych w ciągu godziny pomiarów wykonanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, przy czym:
  - 1) podstawą stwierdzenia przekroczenia składu ścieków oraz poziomu substancji promieniotwórczych są wyniki analiz próbki ścieków powstałej po wymieszaniu trzech próbek ścieków o jednakowej objętości, pobranych w ciągu godziny,
  - 2) przekroczenie dozwolonej temperatury i dozwolonej wartości odczynu (pH) ustala się przyjmując wartość średnią z wielkości przekroczeń stwierdzonych w wyniku trzech pomiarów dokonanych w ciągu godziny.
3. Jeżeli wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi trwa nie dłużej niż jedną godzinę podstawą stwierdzenia przekroczenia podlegającego karze stanowi jeden pomiar.

4. Przekroczenie ilości i składu ścieków ustala się jako wielkość ładunku zanieczyszczeń wprowadzonych do wód lub do ziemi z naruszeniem warunków pozwolenia wodnoprawnego.
5. Przekroczenie stanu ścieków ustala się jako ilość ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi z naruszeniem warunków pozwolenia wodnoprawnego.
6. Do kary wymierzonej za przekroczenie ilości i składu ścieków dolicza się karę za przekroczenie stanu ścieków.

Art. 153.

1. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wysokość stawek kar za przekroczenie:
  - 1) dopuszczalnych ilości poszczególnych zanieczyszczeń zawartych w ściekach oraz sposób ustalania kary, gdy przekroczenie dotyczy więcej niż jednego wskaźnika zanieczyszczeń,
  - 2) dopuszczalnej temperatury, odczynu oraz ilości sztucznych substancji promieniotwórczych w ściekach.
2. Minister ustalając stawki kar będzie się kierował szkodliwością zanieczyszczeń zawartych w ściekach dla środowiska wodnego oraz wielkością przekroczenia warunków dotyczących stanu ścieków; maksymalne stawki kar nie mogą przekraczać:
  - 1) za 1 m³ ścieków, w przypadku przekroczenia dopuszczalnej temperatury, odczynu oraz ilości sztucznych substancji promieniotwórczych – 2 %,
  - 2) za 1 kg zanieczyszczeń, w przypadku przekroczenia dopuszczalnego składu ścieków – 100 %najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego na podstawie odrębnych przepisów dla roku poprzedniego.

Art. 154.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska, w terminie 21 dni od przeprowadzenia kontroli i wykonania pomiarów, zawiadamia zakład o stwierdzonych przekroczeniach, przekazując wyniki pomiarów.

Art. 155.

1. Podstawę do wymierzenia kary, o której mowa w art. 141 ust. 2 pkt 2, stanowią, z zastrzeżeniem art. 160, decyzje o wymiarze kary biegnącej; przy czym przez karę biegnącą rozumie się karę ustaloną za wielkość przekroczenia warunków pozwolenia wodnoprawnego w skali doby.
2. Decyzję określającą wymiar kary biegnącej wydaje wojewódzki inspektor ochrony środowiska po stwierdzeniu przekroczenia.
3. Decyzja o wymiarze kary biegnącej zawiera:
  - 1) wielkość stwierdzonego przekroczenia w skali doby,
  - 2) wymiar kary biegnącej,
  - 3) termin, od którego kara biegnąca jest naliczana, jako dzień następujący bezpośrednio po zakończeniu pomiarów lub innych ustaleń stanowiących podstawę stwierdzenia przekroczenia.

Art. 156.

1. Kara biegnąca jest naliczana, z zastrzeżeniem ust. 2 oraz art. 159, do czasu stwierdzenia zmiany wielkości przekroczenia na warunkach określonych w art. 150.
2. Wymiar kary biegnącej może ulec zmianie na wniosek zakładu, zawierający:
  - 1) wyniki pomiarów lub sprawozdanie z własnych ustaleń,
  - 2) podanie terminu przeprowadzenia pomiarów lub dokonania własnych ustaleń,
  - 3) informacje o sposobie ograniczenia przekroczenia.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, powinien być przedłożony wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dokonania własnych pomiarów lub ustaleń.
4. Jeżeli przekroczenie było stwierdzone na warunkach, o których mowa w art. 150 pkt 1, pomiary, o których mowa w ust. 2 pkt 1, powinny być przeprowadzone w miejscach i w sposób zgodny z pomiarami dokonanymi przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, który stwierdził przekroczenie.
5. Jeżeli wojewódzki inspektor ochrony środowiska nie zakwestionuje w terminie nie dłuższym niż 30 dni wniosku, o którym mowa w ust. 2, określa on, w drodze decyzji, wymiar nowej kary biegnącej, ustalając jej naliczanie od terminu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.

Art. 157.

1. Decyzje o wymierzeniu kary na podstawie ostatecznych decyzji określających wymiar kary biegnącej wydaje wojewódzki inspektor ochrony środowiska za okres do:
  - 1) ustania przekroczenia, po stwierdzeniu z urzędu lub na wniosek zakładu, że przekroczenie ustało,
  - 2) dnia 31 grudnia, gdy do dnia 31 grudnia danego roku przekroczenie nie zostało usunięte.
2. W razie złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, art. 156 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio.

Art. 158.

Jeżeli wojewódzki inspektor ochrony środowiska, w ciągu 30 dni od daty wpływu wniosku, o którym mowa w art. 156 ust. 2 oraz w art. 157 ust. 1 pkt 1, stwierdzi, że przekroczenie nie ustało lub jest wyższe niż podano we wniosku, określa na okres 90 dni nowe wymiary kary biegnącej stosując stawki kar zwiększone dwukrotnie, począwszy odpowiednio od doby albo godziny, w której stwierdzono bezzasadność wniosku.

Art. 159.

Jeżeli stwierdzone przekroczenie nie ustało do dnia zmiany stawek opłat za szczególne korzystanie z wód stanowiących podstawę wymiaru kary, wojewódzki inspektor ochrony środowiska określa, w drodze decyzji, nowy wymiar kary biegnącej stosując nowe stawki.

Art. 160.

1. Jeżeli zakład prowadzi ciągły pomiar ilości pobieranej wody lub ilości, stanu, składu ścieków i spełnione są warunki, o których mowa w ust. 3, wojewódzki inspektor ochrony środowiska wymierza, w drodze decyzji, karę na podstawie przedstawionych wyników pomiarów.
2. Przekroczenia na podstawie ciągłych pomiarów określa się za rok kalendarzowy.

3. Przekroczenie może być ustalone na podstawie ciągłych pomiarów substancji lub energii wprowadzanych do środowiska gdy urządzenie pomiarowe:
  - 1) umożliwia ciągły zapis wyników i był on prowadzony przez rok kalendarzowy poprzedzający rok, w którym ustalane jest przekroczenie,
  - 2) posiada świadectwo legalizacji.
4. Jeżeli wyniki ciągłych pomiarów, o których mowa w ust. 3 pkt 1, nasuwają zastrzeżenia art. 154 – 159 stosuje się odpowiednio.

Art. 161.

1. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska nie wszczyna postępowania w sprawie wydania decyzji o wymierzeniu kary, jeżeli jej wysokość nie przekroczy 500 zł.
2. Do wysokości kwoty, o której mowa w ust. 1, art. 170 stosuje się odpowiednio.

Art. 162.

Marszałek województwa informuje niezwłocznie wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o uiszczeniu kary przez zakład.

Art. 163.

1. Z uiszczania należności, o których mowa w art. 141 ust. 3, zwolnione są:
  - 1) łodzie sportowo-turystyczne i inne małe statki (do 15 ton nośności); zwolnienie nie dotyczy należności za korzystanie ze śluz lub pochylni,
  - 2) statki jednostek organizacyjnych właściciela wód lub urządzeń wodnych zlokalizowanych na wodach oraz jednostek państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej,
  - 3) statki jednostek sił zbrojnych, jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych oraz jednostek ratowniczych,
  - 4) statki inspektoratów żeglugi śródlądowej,
  - 5) statki Państwowej i Społecznej Straży Rybackiej,
  - 6) statki urzędów morskich,
  - 7) promy leżące w ciągach dróg publicznych.
2. Od uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych ogólnokształcących i zawodowych oraz od studentów szkół wyższych należności za śluzowanie obniża się o połowę.

Art. 164.

Należności za żeglugę statków pasażerskich oraz wycieczkowych ustala się w zależności od ilości miejsc pasażerskich i długości przebytej drogi w jednym rejsie, a za żeglugę pustych statków towarowych oraz barek - za jeden tonokilometr nośności wymierzonej.

Art. 165.

1. Należność za przewóz towarów ustala się dla odcinków dróg wodnych w zależności od masy przewożonych towarów i długości trasy; masę towarów zaokrągla się do pełnych ton, a wysokość należności – do pełnych dziesiątek groszy.
2. Jeżeli należność za przewóz towarów byłaby niższa od należności za przejazd pustego statku, należność ustala się jak za przejazd pustego statku.
3. W śluzach wielostopniowych każdą komorę uznaje się za osobną śluzę.

Art. 166.

1. Należność za przewóz, holowanie lub spław drewna ustala się za tonokilometry.
2. Masę drewna ustala się na podstawie dokumentu przewozowego wystawionego przez przewoźnika; jeżeli w dokumencie przewozowym nie podano ilości m³ drewna albo przewoźnik nie wystawił dokumentu przewozowego, przyjmuje się, że jeden m³ drewna odpowiada 3,5 m² powierzchni tratwy, co równa się masie 0,7 t.

Art. 167.

Należność za korzystanie ze śluz lub pochylni ustala się w zależności od rodzaju i wielkości statku oraz od godzin korzystania z tych urządzeń: w godz. 7,00 – 16, 00 albo 16,00 – 7,00.

Art. 168.

1. Wysokość należności ustala jednostka organizacyjna odpowiedzialna za utrzymanie odcinków śródlądowych dróg wodnych lub urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa, zwana dalej „właściwą jednostką organizacyjną”, na podstawie informacji składanej przez zakład obowiązany do uiszczania należności.
2. Informacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać dane dotyczące przewozów towarowych wyrażonych w tonokilometrach, rejsów statków pasażerskich lub wycieczkowych, rejsów pustych statków towarowych lub barek, liczby śluzowań oraz przejść przez pochylnię – uwzględniając odpowiednio art. 164 – 166.
3. Zakład, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do składania informacji, o której mowa w ust. 2, właściwej jednostce organizacyjnej w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym żegluga była wykonywana.
4. Jeżeli zakład nie złoży informacji w terminie, o którym mowa w ust. 3, właściwa jednostka organizacyjna ustala wysokość należności na podstawie własnych ustaleń.
5. Należności za korzystanie ze śluz lub pochylni przez statki, o których mowa w art. 163 ust. 1 pkt 1, pobiera się bezpośrednio w miejscu śluzowania lub przejścia przez pochylnię, z uwzględnieniem zasady, o której mowa w art. 163 ust. 2; za pobraną należność wystawia się potwierdzenie uiszczenia należności.

Art. 169

1. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) odcinki dróg wodnych, o których mowa w art. 165 ust. 1, kierując się infrastrukturą oraz kosztami utrzymania tych dróg,
  - 2) stawki należności,
  - 3) jednostki organizacyjne, uprawniona do pobierania należności oraz sposób ustalania i pobierania należności
  - 4) wzór formularza do składania informacji, o której mowa w art. 168 ust. 2.
2. Realizując upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, minister będzie kierował się rodzajem i wielkością obiektów pływających, masą przewożonych towarów, ilością miejsc pasażerskich oraz nośnością wymierzoną; rodzajem i wielkością obiektów pływających oraz porą korzystania z tych urządzeń; uwzględniając komu zostało powierzone utrzymanie poszczególnych odcinków śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych; potrzebą jednolitego ujęcia w składanych informacjach danych koniecznych do ustalenia należności, mając na względzie, że maksymalna stawka należności za:

- 1) żeglugę pustych statków towarowych i barek nie może być wyższa niż 0,5 gr za jeden tonokilometr nośności wymierzonej, a statków pasażerskich i wycieczkowych – 2,5 gr za iloczyn jednego miejsca na statku i każdego kilometra przebytej drogi wodnej.
- 2) przewóz towarów oraz holowanie i splaw drewna nie może być wyższa niż 2 gr za jeden tonokilometr.
- 3) jedno przejście przez służę lub pochylnię w godzinach 7,00 – 16, 00 nie może być wyższa niż 2% najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego na podstawie odrębnych przepisów dla roku poprzedniego, a w godzinach 16,00 – 7,00 - 4% tego wynagrodzenia.

Art. 170.

1. Stawki opłat, kar i należności, o których mowa w art. 148, 153 i 169, podlegają z dniem 1 stycznia każdego roku kalendarzowego podwyższeniu w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi zmian cen towarów i usług konsumpcyjnych planowanemu w ustawie budżetowej na ten rok.
2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej oraz minister właściwy do spraw środowiska, każdy w zakresie swojej kompetencji, nie później niż do dnia 30 listopada każdego roku, ogłaszają, w drodze rozporządzenia, w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej wysokość stawek opłat, kar i należności na rok następny; uwzględniając dotychczasowe zmiany wysokości stawek oraz zasadę, o której mowa w ust. 1.

Art. 171.

1. Opłaty i kary stanowią dochód funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska.
2. Należności stanowią dochód budżetu państwa.

Rozdział 6

Odraczanie i zmniejszanie opłat oraz kar

Art. 172.

1. Na wniosek zakładu termin płatności kary, o której mowa w art. 141 ust. 2 lub opłaty, o której mowa w art. 144 ust. 2, może zostać odroczony, jeżeli zakład realizuje terminowo przedsięwzięcie, którego wykonanie, w okresie nie dłuższym niż 5 lat, zapewni usunięcie przyczyn uiszczania kar albo opłat.
2. Odroczenie terminu płatności może obejmować, z zastrzeżeniem ust. 3, całość albo część opłaty lub kary.
3. Odroczenie może objąć opłatę w części; w jakiej przewyższa ona kwotę opłaty, jaką poniósłby zakład w przypadku posiadania wymaganego pozwolenia wodnoprawnego.
4. Termin płatności może być odroczony na okres niezbędny do zrealizowania przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 173.

1. Wniosek o odroczenie terminu płatności opłaty albo kary powinien być wniesiony do właściwego organu przed upływem terminu, w którym powinny być uiszczone.

2. Złożenie wniosku o odroczenie terminu płatności opłat nie zwalnia z obowiązku ich uiszczenia w części, w jakiej nie mogą podlegać odroczeniu.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:
  - 1) podanie wysokości opłaty lub kary, o której odroczenie terminu płatności wnioskuje,
  - 2) opis realizowanego przedsięwzięcia, o którym mowa w art. 172 ust. 1, wraz z harmonogramem i wskazaniem etapów realizacji; etapy nie mogą być dłuższe niż 6 miesięcy.
4. W razie zastrzeżeń, co do możliwości sfinansowania przez wnioskodawcę planowanych przedsięwzięć, właściwy organ może zażądać przedłożenia dowodów potwierdzających możliwości finansowania przedsięwzięcia.
5. Decyzja o odroczeniu terminu płatności opłat lub kar:
  - 1) ustala wysokość opłaty lub kary, której termin płatności został odroczoney,
  - 2) wskazuje realizowane przez wnioskodawcę przedsięwzięcie,
  - 3) aprobuje harmonogram realizacji przedsięwzięcia,
  - 4) ustala termin odroczenia opłaty albo kary.

Art. 174.

1. W razie terminowego zrealizowania przedsięwzięcia będącego podstawą odroczenia płatności, gdy zostały usunięte przyczyny ponoszenia kar albo podwyższonych opłat, właściwy organ stwierdza, z zastrzeżeniem ust. 3, w drodze decyzji, zmniejszenie odroczonej opłaty albo kar o sumę środków własnych wydatkowanych na realizację przedsięwzięcia.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, do kwot pozostających do zapłaty stosuje się odpowiednio przepisy ordynacji podatkowej dotyczące opłaty prolongacyjnej.
3. W razie terminowego zrealizowania przedsięwzięcia będącego podstawą odroczenia płatności, gdy nie zostały usunięte przyczyny ponoszenia kar albo podwyższonych opłat, właściwy organ stwierdza, w drodze decyzji, obowiązek uiszczenia odroczonej opłaty albo kar wraz z opłatą prolongacyjną, naliczoną za okres odroczenia na warunkach określonych w przepisach ordynacji podatkowej.

Art. 175.

1. Jeżeli przedsięwzięcie będące podstawą odroczenia płatności nie zostanie zrealizowane w terminie, właściwy organ stwierdza, w drodze decyzji, obowiązek uiszczenia odroczonej opłaty albo kar wraz z określonymi w ordynacji podatkowej odsetkami za zwłokę, naliczanymi za okres odroczenia.
2. Właściwy organ może wydać decyzję, o której mowa w ust. 1, także w razie stwierdzenia, że przedsięwzięcie będące podstawą odroczenia nie jest realizowane zgodnie z harmonogramem.

Art. 176.

Organem właściwym w sprawach odraczania terminu płatności opłat ich zmniejszenia jest marszałek województwa, a w sprawach kar - wojewódzki inspektor ochrony środowiska.

Art. 177.

Do odroczenia terminu płatności opłat lub kar stosuje się odpowiednio przepisy ordynacji podatkowej w zakresie wstrzymania biegu terminu przedawnienia należności.

Rozdział 7

Kataster wodny

Art. 178.

1. Kataster wodny jest systemem informacyjnym o gospodarowania wodami, składającym się z dwóch działów (Dział I i Dział II).
2. W Dziale I katastru wodnego gromadzi się i aktualizuje dane dotyczące:
  - 1) sieci hydrograficznej oraz hydrologicznych i meteorologicznych posterunków obserwacyjno - pomiarowych,
  - 2) zasobów wód podziemnych, lokalizacji głównych zbiorników wód podziemnych oraz sieci stacjonarnych obserwacji wód,
  - 3) ilości i jakości zasobów wód powierzchniowych oraz podziemnych,
  - 4) wielkości poboru wody powierzchniowej i podziemnej,
  - 5) źródeł i charakterystyki zanieczyszczeń punktowych oraz obszarowych,
  - 6) stanu biologicznego środowiska wodnego oraz terenów zalewowych,
  - 7) użytkowników wód wraz z charakterystyką korzystania z wód,
  - 8) pozwoleń wodnoprawnych,
  - 9) urzędzeń wodnych,
  - 10) stref i obszarów ochronnych oraz obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, ustanowionych na podstawie ustawy,
  - 11) spółek wodnych.
3. Dział II katastru wodnego zawiera:
  - 1) plan poprawy stanu zasobów wodnych w państwie,
  - 2) plan gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczach,
  - 3) plany i programy ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze państwa i dorzeczy.
4. Źródłem danych katastru wodnego w zakresie nieruchomości jest ewidencja gruntów i budynków (kataster nieruchomości), o której mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. Nr 30, poz. 163, Nr 43, poz. 241, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1991 r. Nr 103, poz. 446, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 115, poz. 741 i Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1126).

Art. 179.

1. Kataster wodny, o którym mowa w art. 178, prowadzi się dla obszaru kraju oraz obszarów dorzeczy.
2. Kataster wodny dla obszaru kraju prowadzony jest przez Prezesa Krajowego Zarządu i obejmuje dane określone w art. 178 ust. 2 pkt 1 – 3 i 10 oraz w ust. 3 pkt 1 i odpowiednio pkt 3.
3. Kataster wodny dla obszarów dorzeczy prowadzony jest przez dyrektora regionalnego zarządu i obejmuje dane określone w art. 178 ust. 2 i 3.

Art. 180.

1. Organy administracji publicznej, jednostki badawczo - rozwojowe, a także zakłady korzystające z wód lub posiadające urządzenia wodne, obowiązane są do nieodpłatnego przekazywania danych niezbędnych do prowadzenia katastru wodnego.
2. Kataster wodny jest udostępniany do wglądu nieodpłatnie.

Rozdział 8

Kontrola gospodarowania wodami

Art. 181.

1. Kontrola gospodarowania wodami dotyczy:
  - 1) stanu realizacji planów i programów dotyczących gospodarki wodnej, ustalonych na podstawie ustawy,
  - 2) korzystania z wód,
  - 3) ochrony wód przed zanieczyszczeniem,
  - 4) przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach wydanych na podstawie ustawy,
  - 5) utrzymania wód oraz urządzeń wodnych,
  - 6) przestrzegania nałożonych na właścicieli gruntów obowiązków oraz ograniczeń,
  - 7) przestrzegania warunków obowiązujących w strefach i obszarach ochronnych ustanowionych na podstawie ustawy,
  - 8) stanu jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności oraz wody w kąpieliskach,
  - 9) przestrzegania warunków obowiązujących na wałach przeciwpowodziowych oraz na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią,
  - 10) stanu zabezpieczenia przed powodzią oraz przebiegu usuwania skutków powodzi związanych z utrzymaniem wód oraz urządzeń wodnych,
  - 11) ustawiania i utrzymywania stałych urządzeń pomiarowych na brzegach i w wodach,
  - 12) wykonywania w pobliżu urządzeń wodnych robót lub czynności, które mogą zagrażać tym urządzeniom lub spowodować ich uszkodzenie,
  - 13) usuwania szkód górniczych w zakresie gospodarki wodnej.
2. Kontrolę, o której mowa w ust. 1, wykonują odpowiednio Prezes Krajowego Zarządu oraz dyrektorzy regionalnych zarządów, z wyjątkiem kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 8, wykonywanej przez Inspekcję Sanitarną.
3. Przepis ust. 1 nie narusza przepisów ustawy Prawo budowlane oraz przepisów ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 77, poz. 335, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 121, poz. 770, Nr 133, poz. 885 i Nr 141, poz. 943 oraz z 1998r. Nr 106, poz. 668).

Art. 182.

1. Kontrolę wykonują Prezes Krajowego Zarządu, dyrektorzy regionalnych zarządów oraz upoważnieni przez nich pracownicy, odpowiednio Krajowego Zarządu i regionalnych zarządów, zwani dalej "inspektorami."
2. Przy wykonywaniu kontroli w zakresie gospodarki wodnej inspektor uprawniony jest do:
  - 1) wstępu wraz z pracownikami pomocniczymi, rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem przez całą dobę na teren nieruchomości, na której znajdują się urządzenia wodne lub prowadzona jest działalność związana z korzystaniem z wód,
  - 2) przeprowadzania niezbędnych badań lub wykonywania innych czynności kontrolnych w celu ustalenia na terenie kontrolowanej nieruchomości, przestrzegania warunków wynikających z ustawy, a także stanu urządzeń wodnych,
  - 3) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwanie osób w zakresie niezbędnym dla ustalenia stanu faktycznego,

- 4) żądania okazywania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.

Art. 183.

Kontrolowany zakład, z zachowaniem przepisów o tajemnicy państwowej i służbowej oraz o zakwaterowaniu sił zbrojnych, jest obowiązany umożliwić inspektorowi przeprowadzenie kontroli, a w szczególności umożliwić dokonanie czynności, o których mowa w art. 182 ust.2.

Art. 184.

1. Z czynności kontrolnych inspektor sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kontrolowanemu zakładowi.
2. Protokół podpisują inspektor i upoważniony przedstawiciel zakładu, który może wnieść do protokołu umotywowane zastrzeżenia i uwagi.
3. W razie odmowy podpisania protokołu przez upoważnionego przedstawiciela zakładu, inspektor czyni o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu może w terminie siedmiu dni przedstawić swoje stanowisko na piśmie odpowiednio Prezesowi Krajowego Zarządu lub dyrektorowi regionalnego zarządu.

Art. 185.

1. Na podstawie ustaleń kontroli Prezes Krajowego Zarządu oraz dyrektor regionalnego zarządu może:
  - 1) wydać kontrolowanemu zakładowi zarządzenie pokontrolne,
  - 2) wystąpić do właściwego organu o wszczęcie postępowania administracyjnego przewidzianego przepisami ustawy,
  - 3) wystąpić do właściwego organu o wszczęcie postępowania przewidzianego przepisami art. 215 – 221.
2. Prezes Krajowego Zarządu oraz dyrektor regionalnego zarządu może wnioskować o przeprowadzenie postępowania służbowego lub innego przewidzianego prawem postępowania przeciwko osobom winnym dopuszczenia do uchybień i powiadomienie, w określonym terminie, o wynikach tego postępowania i podjętych działaniach.

Art. 186.

1. Prezes Krajowego Zarządu oraz dyrektor regionalnego zarządu współdziałają w wykonywaniu czynności kontrolnych z innymi organami kontroli, organami administracji publicznej, organami obrony cywilnej oraz organizacjami społecznymi.
2. Współdziałanie to obejmuje w szczególności:
  - 1) rozpatrywanie wniosków o przeprowadzenie kontroli, składanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego,
  - 2) przekazywanie właściwym organom administracji publicznej informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli,
  - 3) wymianę informacji o wynikach kontroli,
  - 4) współpracę ze Strażą Graniczną w wykonywaniu kontroli w strefie nadgranicznej.

Art. 187.

1. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego wzywa zakład do usunięcia, w określonym terminie, zaniedbań w zakresie gospodarki wodnej, w wyniku których

może powstać stan zagrażający życiu lub zdrowiu ludzi albo zwierząt, bądź środowisku.

2. Jeżeli zaniedbania zakładu nie zostaną usunięte w określonym terminie, organ, o którym mowa w ust. 1, może wydać decyzję o unieruchomieniu zakładu lub jego części, do czasu usunięcia zaniedbań.
3. Podjęcie wstrzymanej działalności może nastąpić za zgodą organu, o którym mowa w ust. 1, działającego w porozumieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu, po stwierdzeniu, że usunięto zaniedbania, o których mowa w ust. 1; wyrażenie zgody następuje w drodze decyzji.

Art. 188.

1. W razie stwierdzenia w wyniku kontroli, iż woda w kąpielisku nie spełnia warunków, o których mowa w art. 48 ust. 4, organ Inspekcji Sanitarnej orzeka o zakazie kąpieli i powiadamia o tym miejscową ludność w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.
2. Przepis ust. 1 nie narusza uprawnień Inspekcji Sanitarnej, określonych w odrębnych przepisach.

DZIAŁ VII

Spółki wodne i związki walowe

Rozdział 1

Tworzenie spółek wodnych i związków walowych

Art. 189.

1. Spółki wodne oraz związki walowe są formą organizacyjną, zrzeszającą osoby fizyczne lub prawne, mającą na celu zaspokajanie potrzeb w dziedzinie gospodarowania wodami.
2. Spółki wodne mogą być tworzone w szczególności do wykonywania, utrzymywania oraz eksploatacji urządzeń służących do:
  - 1) zapewnienia wody dla ludności,
  - 2) odprowadzania ścieków oraz ochrony wód przed zanieczyszczeniem,
  - 3) ochrony przed powodzią,
  - 4) melioracji wodnych oraz prowadzenia racjonalnej gospodarki na terenach zmeliorowanych,
  - 5) wykorzystywania wody do celów przeciwpożarowych,
  - 6) utrzymywania wód.
3. Spółki wodne mogą korzystać z pomocy państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, w formie dotacji, udzielanej zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, dotyczącymi dotacji podmiotowych udzielanych z budżetu państwa oraz dotacji przedmiotowych udzielanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.
4. Udzielenie spółce wodnej, wykonującej urządzenia melioracji wodnych, pomocy, o której mowa w ust. 3, może nastąpić wówczas, gdy obszar przewidziany do melioracji stanowi zwarty kompleks i został zakwalifikowany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego do rolniczego zagospodarowania, zasięg oraz projekt techniczny melioracji zostały uzgodnione z wojewodą, a udział własny członków spółki odpowiada

co najmniej kwocie wyliczonej zgodnie z art. 74 oraz z art. 77 ust. 1.

5. Spółki wodne mogą łączyć się w związki spółek wodnych.
6. Do związków spółek wodnych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące spółek wodnych, z tym, że prawa i obowiązki określone w art. 190 dla starosty, w stosunku do związków spółek wodnych wykonuje marszałek województwa.
7. Związki wałowe mogą być tworzone do wykonywania i utrzymywania wałów przeciwpowodziowych wraz z urządzeniami wodnymi stanowiącymi ich wyposażenie.
8. Przepisy dotyczące spółek wodnych i ich związków stosuje się odpowiednio do związków wałowych.

Art. 190.

1. Utworzenie spółki wodnej następuje w drodze porozumienia co najmniej 3 osób fizycznych lub prawnych.
2. Następca prawny członka spółki wodnej wstępuje w jego prawa i obowiązki.
3. Członek spółki wodnej nie odpowiada za zobowiązania spółki.
4. Do utworzenia spółki wodnej wymagane jest:
  - 1) uchwalenie statutu spółki przez osoby zainteresowane utworzeniem spółki,
  - 2) dokonanie wyboru organów spółki,
  - 3) dokonanie wpisu do katastru wodnego.
5. Starosta właściwy miejscowo dla siedziby spółki wodnej zatwierdza statut spółki w drodze decyzji; w razie niezgodności statutu w prawem starosta wezwie, określając termin, do usunięcia niezgodności statutu w prawem, a jeżeli niezgodności nie zostaną usunięte – odmawia, w drodze decyzji, jego zatwierdzenia.
6. Decyzja ostateczna o zatwierdzeniu statutu spółki wodnej stanowi podstawę wpisu w katastrze wodnym.
7. Przepisy ust. 5 – 6 stosuje się odpowiednio do zmiany statutu.

Art. 191.

1. Statut spółki wodnej powinien określać:
  - 1) nazwę i siedzibę spółki oraz teren jej działalności,
  - 2) cel spółki oraz sposób i środki służące do osiągnięcia tego celu,
  - 3) zasady ustalania wysokości składek i innych świadczeń na rzecz spółki, adekwatnych do celów spółki,
  - 4) prawa i obowiązki członków spółki,
  - 5) ograniczenia praw członków dotyczące ich gruntów i obiektów niezbędnych do wykonywania zadań spółki,
  - 6) warunki przyjmowania nowych członków oraz wykluczania członków ze spółki,
  - 7) warunki następstwa prawnego członków spółki,
  - 8) organy spółki, ich skład, zasady powoływania i odwoływania oraz zakres działania,
  - 9) przypadki wymagające zwołania walnego zgromadzenia,
  - 10) czas trwania spółki oraz sposób jej rozwiązania lub likwidacji,
  - 11) warunki zaciągania zobowiązań i udzielania pełnomocnictw do reprezentowania spółki,
  - 12) przeznaczenie mienia pozostałego po rozwiązaniu lub likwidacji spółki.
2. Do statutu dołącza się wykaz członków spółki, zawierający ich oznaczenie, wskazanie ich siedzib i adresów.

Art. 192.

1. Zarząd spółki wodnej zgłosi utworzenie spółki w celu wpisania do katastru wodnego.
2. Wpis spółki wodnej do katastru wodnego powinien obejmować:
  - 1) nazwę, siedzibę, adres i przedmiot działania spółki,
  - 2) imiona i nazwiska członków zarządu oraz sposób reprezentowania spółki,
  - 3) czas trwania spółki.

Art. 193.

1. Do zgłoszenia spółki wodnej, o którym mowa w art. 192 ust. 1, należy dołączyć:
  - 1) statut spółki,
  - 2) ostateczną decyzję starosty o zatwierdzeniu statutu.
2. Wszelkie zmiany danych, o których mowa w ust. 1, zarząd powinien zgłosić do katastru wodnego.

Art. 194.

1. Z chwilą wpisanie do katastru wodnego spółka wodna nabywa osobowość prawną.
2. Osoby, które działały w imieniu spółki przed nabyciem przez nią osobowości prawnej, odpowiadają solidarnie za szkody powstałe w wyniku tego działania.

Art. 195.

Na wniosek spółki wodnej lub zainteresowanego zakładu, starosta, w drodze decyzji, może włączyć zakład do spółki, jeżeli jest to uzasadnione celami, dla których spółka została utworzona.

Art. 196.

1. Członek spółki wodnej jest obowiązany do wnoszenia składek i ponoszenia na jej rzecz innych określonych w statucie świadczeń, niezbędnych do wykonywania statutowych zadań spółki.
2. Wysokość składek i innych świadczeń na rzecz spółki wodnej powinna być proporcjonalna do korzyści odnoszonych przez członków spółki.
3. Jeżeli uchwalone przez spółkę wodną, zajmującą się utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, składki i inne świadczenia nie wystarczają na wykonanie przewidzianych na dany rok zadań statutowych, starosta może zalecić podwyższenie wysokości tych składek lub innych świadczeń.
4. Do świadczeń pieniężnych na rzecz spółki wodnej stosuje się odpowiednio przepisy o egzekucji należności podatkowych.
5. Spółka wodna odpowiada za swoje zobowiązania całym majątkiem.

Art. 197.

1. Jeżeli osoby, które nie są członkami spółki wodnej, odnoszą korzyści z urządzeń spółki lub przyczyniają się do zanieczyszczenia wody, dla której ochrony spółka została utworzona, obowiązane są do ponoszenia świadczeń na rzecz spółki.
2. Wysokość i rodzaj świadczeń, o których mowa w ust.1, ustala, w drodze decyzji, starosta.

Rozdział 2

Organy spółki

Art. 198.

1. Organami spółki wodnej są:
  - 1) walne zgromadzenie,
  - 2) zarząd,
  - 3) komisja rewizyjna, o ile spółka liczy więcej niż dziesięciu członków.
2. Statut może określać inne organy spółki, niż wymienione w ust. 1, oraz określać warunki, przy których walne zgromadzenie złożone z członków spółki zostaje zastąpione przez walne zgromadzenie delegatów.

Art. 199.

1. Do walnego zgromadzenia należy:
  - 1) uchwalanie planu prac spółki wodnej oraz jej budżetu, w którym można upoważnić zarząd do zaciągania pożyczek lub kredytów, w imieniu spółki, do ustalonej wysokości,
  - 2) uchwalania zasad ustalania rodzaju i wielkości odnoszonych korzyści,
  - 3) wybór oraz odwołanie członków zarządu i członków komisji rewizyjnej,
  - 4) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznych sprawozdań oraz udzielanie zarządowi absolutorium,
  - 5) podejmowanie uchwał w sprawie nabycia nieruchomości albo zbycia lub obciążenia nieruchomości spółki wodnej,
  - 6) uchwalanie zmian statutu spółki wodnej,
  - 7) podejmowanie uchwał w sprawie przystąpienia spółki wodnej do związku spółek wodnych,
  - 8) podejmowanie uchwał w sprawie połączenia spółki wodnej z inną spółką wodną, albo podziału spółki wodnej na dwie lub więcej spółek,
  - 9) podjęcie uchwały w sprawie rozwiązania spółki wodnej oraz powołania likwidatorów,
  - 10) zatwierdzanie ostatecznych rachunków i sprawozdań likwidatora spółki wodnej,
  - 11) podejmowanie uchwał w sprawach przedstawionych przez zarząd lub komisję rewizyjną
2. Nie udzielenie absolutorium zarządowi spółki wodnej jest równoznaczne z odwołaniem zarządu.

Art. 200.

Walne zgromadzenie jest zwoływane przez zarząd co najmniej raz w roku.

Art. 201.

1. Jeżeli statut spółki nie stanowi inaczej, uchwały walnego zgromadzenia zapadają zwykłą większością głosów, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Uchwały walnego zgromadzenia w sprawie zmiany statutu, rozwiązania spółki wodnej, połączenia z inną spółką lub podziału spółki zapadają większością dwóch trzecich głosów przy obecności co najmniej połowy liczby członków spółki wodnej.
3. Członkowi spółki wodnej przysługuje jeden głos, przy czym w sprawach, o których

mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 4, statut może przyznać członkowi spółki wodnej taką liczbę głosów, ile razy jego świadczenia na rzecz spółki są większe od świadczeń pozostałych członków spółki; w takim przypadku statut określi sposób obliczania podwyższonej liczby głosów.

4. Jeżeli spółkę wodną tworzy trzech członków – uchwały zapadają jednomyślnie.
5. Do walnego zgromadzenia delegatów przepisy ust. 1 – 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 202.

1. Zarząd spółki wodnej wykonuje uchwały walnego zgromadzenia, kieruje działalnością spółki, zarządza jej majątkiem i reprezentuje ją na zewnątrz.
2. Zarząd może być jednoosobowy lub wieloosobowy; liczbę członków zarządu określa statut spółki.
3. Zarząd wybierany jest na okres 5 lat, jeżeli statut spółki wodnej nie stanowi inaczej.
4. Do właściwości zarządu należą sprawy nie zastrzeżone dla innych organów spółki.
5. Do składania oświadczeń w imieniu spółki wodnej, jeżeli statut nie stanowi inaczej, uprawniony jest:
  - 1) jeden członek zarządu - gdy w skład zarządu wchodzi nie więcej niż 2 osoby,
  - 2) dwóch członków zarządu - w pozostałych przypadkach.
6. Zarząd spółki wodnej ma prawo do obciążania członków spółki kosztami świadczeń lub prac nie wykonanych w terminie.

Art. 203.

1. Komisja rewizyjna kontroluje działalność spółki wodnej.
2. Komisja rewizyjna jest obowiązana do przeprowadzenia kontroli gospodarki finansowej spółki wodnej co najmniej raz w roku, przed walnym zgromadzeniem i przedstawienia wyników tej kontroli walnemu zgromadzeniu w formie sprawozdania.
3. Komisja rewizyjna składa się co najmniej z trzech członków; liczbę członków komisji rewizyjnej określa statut spółki wodnej.
4. Komisja rewizyjna wybierana jest na okres 5 lat, jeżeli statut spółki wodnej nie stanowi inaczej.
5. Członek komisji rewizyjnej nie może wchodzić w skład zarządu.

Rozdział 3

Nadzór i kontrola nad działalnością spółek

Art. 204.

Nadzór i kontrolę nad działalnością spółek wodnych sprawuje starosta.

Art. 205.

1. Zarząd spółki wodnej obowiązany jest do przedłożenia staroście uchwał organów spółki w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia.
2. Uchwały organów spółki wodnej sprzeczne z prawem lub statutem są nieważne; o nieważności uchwał w całości lub w części orzeka starosta w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały, w drodze decyzji.

3. Starosta, wszczynając postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały, może wstrzymać jej wykonanie.
4. Decyzja, o której mowa w ust. 2, jest ostateczna; spółka wodna, której uchwała została uchylona, może zwrócić się do starosty z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, a po wyczerpaniu tego trybu spółce wodnej przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Art. 206.

1. W razie powtarzającego się naruszania przez zarząd prawa lub statutu starosta może, w drodze decyzji, rozwiązać zarząd wyznaczając osobę pełniącą jego obowiązki.
2. W terminie trzech miesięcy od dnia, w którym decyzja, o której mowa w ust. 1, stała się ostateczna, osoba wyznaczona do pełnienia obowiązków zarządu jest obowiązana zwołać walne zgromadzenie w celu wybrania nowego zarządu.
3. Jeżeli walne zgromadzenie nie dokona wyboru nowego zarządu starosta może ustanowić, w drodze decyzji, zarząd komisaryczny spółki wodnej na czas oznaczony, nie dłuższy niż rok.

Rozdział 4

Rozwiązanie spółki wodnej

Art. 207.

1. Spółka wodna może być rozwiązana uchwałą walnego zgromadzenia, jeżeli:
  - 1) osiągnięto cel, dla którego utworzono spółkę,
  - 2) upłynął czas trwania spółki określony w statucie.
2. Spółka wodna może być rozwiązana przez starostę, w drodze decyzji jeżeli:
  - 1) działalność spółki narusza prawo lub statut, albo
  - 2) upłynął termin, na jaki został ustanowiony zarząd komisaryczny, o którym mowa w art. 206 ust.3, a walne zgromadzenie nie dokona wyboru nowego zarządu.

Art. 208.

1. Rozwiązanie spółki wodnej następuje po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, którego rozpoczęcie, wraz z oznaczeniem likwidatora i wskazaniem jego siedziby i adresu, odnotowuje się w katastrze wodnym; w okresie tego postępowania spółka działa pod dotychczasową nazwą z dodaniem wyrazów „w likwidacji”, oraz zachowuje osobowość prawną.
2. Likwidatorem spółki może być członek zarządu lub inna osoba powołana uchwałą walnego zgromadzenia.
3. W razie rozwiązania spółki na podstawie decyzji, o której mowa w art. 207 ust. 2, likwidatora wyznacza starosta.
4. Likwidator wstępuje w prawa i obowiązki zarządu spółki i podejmuje w imieniu spółki czynności niezbędne do zakończenia jej działalności.
5. Likwidator wynagradzany jest na koszt spółki; wysokość wynagrodzenia ustala starosta.
6. Likwidator odpowiada za szkody powstałe wskutek przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego z naruszeniem zasad określonych w ustawie lub statucie spółki wodnej; w razie powołania więcej niż jednego likwidatora – odpowiadają oni solidarnie.

Art. 209.

Zobowiązania przypadające od spółki wodnej będącej w likwidacji pokrywane są w następującej kolejności:

- 1) zobowiązania ze stosunku pracy,
- 2) zobowiązania w zakresie danin publicznych,
- 3) koszty prowadzenia likwidacji,
- 4) inne zobowiązania.

Art. 210.

Starosta po otrzymaniu uchwały walnego zgromadzenia spółki wodnej w likwidacji o zatwierdzeniu ostatecznych rachunków i sprawozdań likwidatora występuje z wnioskiem o wykreślenie spółki wodnej z katastru wodnego.

DZIAŁ VIII

Odpowiedzialność za szkody

Art. 211.

Do naprawienia szkód, o których mowa w ustawie, z wyłączeniem przepisów art. 78 - 86, stosuje się przepisy art. 212 - 214.

Art. 212.

1. Za szkody, o których mowa w art. 16 ust 3, właściciel wody odpowiada za zasadzie winy.
2. Za szkody, o których mowa w art. 17 ust. 1, odpowiada właściciel wody bez względu na winę.
3. Do naprawienia szkody stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, z tym, że odszkodowanie obejmuje koszty sporządzenia projektu, o którym mowa w art. 15 ust. 3; roszczenie o naprawienie szkody przedawnia się z upływem dwóch lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o zalaniu gruntu podczas powodzi albo o trwałym, naturalnym zajęciu gruntu przez wodę.

Art. 213.

1. W sprawie naprawienia szkody powstałej w innych okolicznościach, niż określone w art. 212 ust. 1 i 2, droga sądowa przysługuje po wyczerpaniu trybu, o którym mowa w ust. 3.
2. Naprawienie szkody, o której mowa w ust. 1, obejmuje rzeczywiste straty poniesione przez poszkodowanego (damnum emergens).
3. Na żądanie poszkodowanego organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, a jeżeli szkoda nie jest następstwem pozwolenia wodnoprawnego - właściwy wojewoda, ustala wysokość odszkodowania w drodze decyzji; decyzja jest niezaskarżalna.
4. Stronie niezadowolonej z ustalonego odszkodowania przysługuje droga sądowa; droga sądowa przysługuje również w razie nie wydania decyzji przez właściwy organ w ciągu trzech miesięcy od zgłoszenia żądania przez poszkodowanego.

5. Wystąpienie z roszczeniem na drogę sądową nie wstrzymuje wykonania decyzji, o której mowa w ust. 3.

Art. 214.

1. Jeżeli na skutek nakazów lub zakazów, wynikających z aktu prawa miejscowego, wydanego na podstawie ustawy, nieruchomość lub jej część nie nadaje się do wykorzystania na dotychczasowe cele, jej właścicielowi, niezależnie od odszkodowania, o którym mowa w art. 213, przysługuje prawo żądania wykupu lub zamiany nieruchomości na inną, na zasadach i w trybie określonym przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami.
2. Do wykupu nieruchomości obowiązane są organy, które wydały akt prawa miejscowego, a w razie ustanowienia strefy ochronnej - właściciel ujęcia wody.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do gruntów, na których znajdują się urządzenia wodne, przejęte na podstawie art. 137 na własność właściciela wody.

DZIAŁ IX

Przepisy karne

Art. 215.

1. Kto uniemożliwia lub utrudnia korzystanie z wody do zwalczania nadzwyczajnego zagrożenia środowiska, klęski żywiołowej, pożaru albo innego miejscowego zagrożenia lub do zapobieżenia poważnemu niebezpieczeństwu grożącemu życiu, zdrowiu osób lub mieniu znacznej wartości (art. 31) - podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
2. Jeżeli następstwem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest śmierć lub ciężki uszczerbek na zdrowiu człowieka lub znaczna szkoda w mieniu - sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 216.

1. Kto wbrew postanowieniom art. 64 ust.2, art. 83 ust. 1 oraz art. 105 ust. 2 pkt 2 wykonuje w pobliżu urządzeń wodnych roboty lub czynności zagrażające tym urządzeniom - podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
2. Jeżeli następstwem czynu określonego w ust. 1 jest znaczna szkoda - sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 217.

Kto uszkadza brzegi wód śródlądowych, grunty pod tymi wodami (art. 24), urządzenia wodne albo utrudnia przepływ wody (art. 64 ust.1) - podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 218.

1. Kto bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego albo z przekroczeniem warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym korzysta z wody lub wykonuje urządzenia wodne (art. 120 oraz 125) - podlega karze grzywny albo ograniczenia wolności.
2. Tej samej karze podlega ten, kto nie wykonuje obowiązków określonych w decyzji stwierdzającej wygaśnięcie lub cofnięcie pozwolenia wodnoprawnego (art. 136 oraz 137).

Art. 219.

Kto wbrew obowiązkowi:

- 1) nie utrzymuje w należyтым stanie wód lub urządzeń wodnych (art. 21 oraz 63),
  - 2) nie wystawia lub nie utrzymuje oznakowania żeglugowego (art. 25),
  - 3) uniemożliwia dostęp do wód, o którym mowa w art. 27 ust. 1 i 2,
  - 4) nie prowadzi pomiarów, o których mowa w art. 44,
  - 5) nie wykonuje lub nie utrzymuje w należyтым stanie urządzeń zapobiegających szkodom, o których mowa w art. 131 ust. 1 pkt 2
- podlega karze grzywny.

Art. 220.

Kto wbrew przepisom ustawy:

- 1) zmienia stan wody na gruncie (art. 28),
  - 2) nie przekazuje danych niezbędnych do prowadzenia katastru wodnego (art. 180 ust. 1),
  - 3) nie przestrzega wymagań wynikających z art. 41, art. 46 ust. 1, art. 51 i 55 ust.1, albo wprowadzonych na podstawie art. 45 ust. 5, art. 56 ust. 1, art. 58 i 105 ust.7, lub niszczy, uszkadza, przemieszcza oznakowanie stref ochronnych ujęć wód albo stref ochronnych urządzeń pomiarowych służb państwowych,
  - 4) narusza zakazy, o których mowa w art. 26 ust. 1, art. 38 ust. 1, art. 39 ust. 1, art. 40 ust. 2, art. 42 ust. 4, art. 81 ust. 1, art. 105 ust. 2 pkt 1
- podlega karze grzywny.

Art. 221.

Postępowanie w sprawach, o których mowa w art. 219 i 220, prowadzi się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

DZIAŁ X

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Rozdział 1

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 222.

W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196, z 1995 r. Nr 90, poz. 446, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, Nr 132, poz. 622, z 1997 r. Nr 46, poz. 296, Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770 i Nr 133, poz. 885,

z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 1999 r. Nr 101, poz. 1178) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
  - „4) ściekach - rozumie się przez to wprowadzane do wód lub do ziemi:
    - a) wody zużyte na cele bytowe lub przemysłowe,
    - b) ciekłe odchody zwierzęce, z wyjątkiem gnojówki oraz gnojowicy przeznaczonej do rolniczego wykorzystania w sposób i na warunkach określonych w przepisach o nawozach i nawożeniu,
    - c) wody opadowe lub roztopowe, ujęte w systemy kanalizacyjne, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych, a w szczególności z centrów miast, terenów przemysłowych, terenów składowych, baz transportowych, dróg oraz parkingów o trwałej nawierzchni,
    - d) wody wykorzystane odprowadzane z obiektów gospodarki rybackiej, jeżeli zawarty w nich ładunek zanieczyszczeń jest wyższy od ładunku zawartego w pobranej wodzie,”
- 2) w art. 48a pkt 3 otrzymuje brzmienie:
  - „3) drzew i krzewów usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu:
    - a) z obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz z wałów przeciwpowodziowych i terenów w odległości co najmniej 3 m od stopy wału,
    - b) z terenów stref ochronnych urządzeń pomiarowych służb państwowych w rozumieniu ustawy Prawo wodne,”
- 3) w art. 70a w ust. 1 skreśla się wyrazy „w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 24 października 1974r. – Prawo wodne”,
- 4) w art. 86d ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:
  - „7) z obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wałów przeciwpowodziowych i terenów w odległości co najmniej 3 m od stopy wału oraz z koryt cieków - w związku z ochroną przed powodzią oraz utrzymywaniem wód,”
- 5) w art. 87b:
  - a) w ust. 5, w zdaniu drugim, skreśla się wyrazy „i urządzeń wodnych”,
  - b) dodaje się ust. 9 w brzmieniu :
    - „9. Pochodzące z opłat za szczególne korzystanie z wód dochody Narodowego Funduszu przeznacza się na utrzymywanie wód oraz urządzeń wodnych, a także dofinansowanie działalności planistycznej w gospodarce wodnej oraz inwestycji służących kształtowaniu i ochronie zasobów wodnych.”
- 6) w art. 88c dodaje się ust. 1 b w brzmieniu:
  - „1b. Przeznaczenie środków na finansowanie zadań w zakresie gospodarki wodnej, o których mowa w art. 87b ust. 9, wymaga zasięgnięcia opinii Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.”
- 7) w art. 88j po wyrazie „odpadów” dodaje się wyrazy „oraz z gospodarką wodną”.

Art. 223.

W ustawie z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 750 oraz Nr 101, poz. 1178) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 4 otrzymuje brzmienie:
  - „Art. 4. Do chowu, hodowli oraz połowu ryb jest uprawniony właściciel lub posiadacz samoistny gruntów pod wodami oraz władający tymi gruntami na podstawie umowy cywilnoprawnej, zwany dalej „uprawnionym do rybactwa.”

- 2) w art. 6 dodaje się ust. 2a - 2c w brzmieniu:
„2a. Uprawniony do rybactwa jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji rybackich zabiegów gospodarczych oraz przekazywania informacji o wynikach prowadzonej gospodarki jednostkom uprawnionym do opiniowania operatów rybackich.
2b. Właściwy starosta co najmniej raz na dwa lata dokonuje na podstawie dokumentacji, o której mowa w ust. 2a, oceny realizacji założeń zawartych w operacie rybackim.
2c. W razie stwierdzenia niewypełnienia założeń zawartych w operacie rybackim przez uprawnionego do rybactwa, starosta zawiadamia niezwłocznie o tym właściciela wody.”
- 3) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia:
1) wymagania, jakim powinien odpowiadać operat rybacki, jednostki uprawnione do opiniowania tych operatów oraz sposób przeprowadzania oceny realizacji założeń gospodarki rybackiej, zawartych w operacie,
2) wzór dokumentacji rybackich zabiegów gospodarczych, sposób jej prowadzenia oraz zasady przekazywania informacji o wynikach rybackich zabiegów gospodarczych do starosty oraz do jednostek uprawnionych do opiniowania operatów rybackich.”
- 4) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
„5. Minister realizując upoważnienie, o którym mowa w ust. 4, kierować się będzie potrzebą wdrażania zasad racjonalnej gospodarki rybackiej, dokumentowania stanu i zmian zachodzących w biocenoze wodnej, poprawy stanu biocenoz wodnych w wyniku stosowania odpowiednich zabiegów rybackich oraz zapewnienia ichtiologicznej oceny podejmowanych zabiegów rybackich.”
- 5) art. 12 otrzymuje brzmienie:
„Art. 12. 1. Śródlądowe wody powierzchniowe płynące stanowiące własność publiczną dzieli się na obwody rybackie.
2. Prawo do wykonywania rybactwa w obwodzie służy tylko jednemu uprawnionemu do rybactwa.”

Art. 224.

W ustawie z dnia 17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. Nr 30, poz. 163, Nr 43, poz. 241, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1991 r. Nr 103, poz. 446, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 115, poz. 741 i Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1126) dodaje się art. 40a w brzmieniu:
„40a. Przepisy ustawy dotyczące państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego nie naruszają przepisów ustawy z dnia ... Prawo wodne (...).”

Art. 225.

W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726, Nr 133, poz. 885 i z 1998 r. Nr 106, poz. 668), w art. 15 pkt 3 po przecinku dodaje się wyrazy: „a także wprowadzanie do górotworu wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych oraz wykorzystanych solanek, wód leczniczych oraz termalnych.”

Art. 226.

W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139, Nr 41, poz. 412), wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10 w ust. 1 w pkt 8 po wyrazie „kulturowego” dodaje się przecinek oraz wyrazy „zasobów wodnych”,
- 2) w art. 40 w ust. 4 w pkt 6 kropkę zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
„7) dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej, w odniesieniu do przedsięwzięć, które wymagają pozwolenia wodnoprawnego.”.

Art. 227.

W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414, z 1996 r. Nr 100, poz. 465, Nr 106, poz. 496 i Nr 146, poz. 680, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 111, poz. 726, z 1998 r. Nr 22, poz. 118 i Nr 106, poz. 668 oraz z 1999 r. Nr 41, poz. 412, Nr 49, poz. 483 i Nr 62, poz. 682) w art. 2 w ust. 2 w pkt 2 wyrazy „budowli hydrotechnicznych” zastępuje się wyrazami „urządzeń wodnych”.

Art. 228.

W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o odpadach (Dz. U. Nr 96, poz. 592, Nr 88, poz. 554, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113 poz. 715 oraz z 1999 r. Nr 101, poz. 1178) w art. 3 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) ściekach - rozumie się przez to wprowadzane do wód lub do ziemi albo do urządzeń kanalizacyjnych:

- a) wody zużyte na cele bytowe lub przemysłowe,
- b) ciekłe odchody zwierzęce, z wyjątkiem gnojówki oraz gnojowicy przeznaczonej do rolniczego wykorzystania w sposób i na warunkach określonych w przepisach o nawozach i nawożeniu,
- c) wody opadowe lub roztopowe, ujęte w systemy kanalizacyjne, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych, a w szczególności z centrów miast, terenów przemysłowych, terenów składowych, baz transportowych, dróg oraz parkingów o trwałej nawierzchni,
- d) wody wykorzystane odprowadzane z obiektów gospodarki rybackiej, jeżeli zawarty w nich ładunek zanieczyszczeń jest wyższy od ładunku zawartego w pobranej wodzie.”.

Art. 229.

W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 1999 r. Nr 82, poz. 928) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„11.1. Dział gospodarka wodna obejmuje sprawy:

- 1) kształtowania, ochrony i racjonalnego wykorzystywania zasobów wodnych,
- 2) utrzymania śródlądowych wód powierzchniowych, stanowiących własność Skarbu Państwa wraz z infrastrukturą techniczną związaną z tymi wodami, obejmującą budowle oraz urządzenia wodne,
- 3) budowy, modernizacji oraz utrzymania śródlądowych dróg wodnych,
- 4) ochrony przeciwpowodziowej, w tym budowy, modernizacji oraz utrzymania urządzeń wodnych zabezpieczających przed powodzią oraz koordynacji przedsięwzięć służących osłonie i ochronie przeciwpowodziowej kraju,
- 5) funkcjonowania państwowej służby hydrologiczno – meteorologicznej i państwowej służby hydrogeologicznej, z wyłączeniem zagadnień monitoringu jakości wód podziemnych,

- 6) współpracy międzynarodowej na wodach granicznych w zakresie zadań należących do działu.
2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej sprawuje nadzór nad działalnością Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.”.

Rozdział 2

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 230.

1. Sprawy wszczęte, a nie zakończone decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie ustawy, podlegają rozpoznaniu w trybie niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2 – 3.
2. Sprawy wszczęte, a nie zakończone wydaniem decyzji ostatecznej, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w zakresie opłat za szczególne korzystanie z wód, a także za korzystanie ze stanowiących własność Skarbu Państwa urządzeń wodnych oraz do tych opłat należnych za okres sprzed wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.
3. Jeżeli decyzje ostateczne w sprawach, o których mowa w ust. 2, zostały uchylone, zmienione lub stwierdzono ich nieważność, w trybie przepisów działu II rozdziału 12 i 13 Kodeksu postępowania administracyjnego, do postępowań w tych sprawach stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 231.

1. Decyzje ostateczne w sprawie ustanowienia stref ochronnych źródeł i ujęć wody, wydane na podstawie art. 59 ustawy z dnia 24 października 1974 r. - Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 47, poz. 299, Nr 88, poz. 554, Nr 133, poz. 885 i z 1998r. Nr 106, poz. 668) zachowują moc do 2005 r.
2. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, wojewodowie z urzędu stwierdzają wygaśnięcie decyzji w sprawie stref ochronnych; stwierdzenie wygaśnięcia decyzji w sprawie strefy ochronnej może nastąpić przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, na wniosek właściciela ujęcia wody.
3. Właściciel nieruchomości położonej w strefie ochronnej może do 2005 r. żądać wykupu lub zamiany nieruchomości na inną, na warunkach, o których mowa w art. 214 niniejszej ustawy, jeżeli korzystanie z nieruchomości w sposób dotychczasowy byłoby związane z istotnymi ograniczeniami lub utrudnieniami.

Art. 232.

1. Projekty planów, o których mowa w art. 111 ust. 1 pkt 1 i 3, Prezes Krajowego Zarządu opracuje w terminie do dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy.
2. Warunki korzystania z wód dorzecza, o których mowa w art. 114, dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej opracują w terminie do 30 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
3. Projekt planów gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczach, o których mowa w art. 113, Prezes Krajowego Zarządu opracuje w terminie do 10 miesięcy od dnia

zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej planów, o których mowa w art. 111 ust. 1 dotyczących obszaru kraju; w tym samym terminie utworzony zostanie kataster wodny uwzględniający treść istniejącego w dniu wejścia w życie ustawy katastru gospodarki wodnej oraz treść ksiąg wodnych.

4. Wojewodowie, niezwłocznie po wejściu w życie ustawy, prześlą księgi wodne właściwym terytorialnie dyrektorom regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

Art. 233.

Aglomeracje, o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2000, powinny być wyposażone w sieci kanalizacyjne dla ścieków komunalnych i mechaniczno - biologiczne oczyszczalnie ścieków, w tym aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców:

1) od 2.000 do 15.000 - do dnia 31 grudnia 2015 roku,

2) powyżej 15.000 – do dnia 31 grudnia 2010 roku;

przy czym aglomeracja oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych, natomiast przez jednego równoważnego mieszkańca rozumie się ładunek organiczny wyrażony pięciodniowym biochemicznym zapotrzebowaniem na tlen w ilości 60 g tlenu na dobę.

Art. 234.

Statki, o których mowa w art. 46 ust. 1, nie posiadające urządzeń zabezpieczających wody przed zanieczyszczeniem, zostaną dostosowane do wymagań określonych w ustawie w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 235.

1. Pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód, w rozumieniu art. 53 ustawy, o której mowa w art. 231 ust. 1, wydane przed dniem 1 stycznia 1975 r., wygasają w terminie jednego roku od dnia wejścia w życie ustawy.
2. Jeżeli pozwolenie wodnoprawne, o którym mowa w ust. 1, jest jednocześnie pozwoleniem na wykonanie urządzeń wodnych, wygaśnięcie nie dotyczy wykonania urządzeń wodnych.
3. Wygaśnięcie pozwolenia wodnoprawnego, o którym mowa w ust. 1, stwierdza, w drodze decyzji, wojewoda.
4. Zakład posiadający pozwolenie wodnoprawne, o którym mowa w ust. 1 oraz zakład korzystający z wód bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego, jest obowiązany wystąpić z wnioskiem o jego wydanie na warunkach określonych w ustawie w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
5. Pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód do celów rybackich, wydane na podstawie ustawy, o której mowa w art. 231 ust. 1, wygasają w terminie jednego roku od dnia wejścia w życie ustawy; wygaśnięcie pozwolenia wodnoprawnego stwierdza, w drodze decyzji, wojewoda.
6. Zakłady, nie wymienione w ust. 4, posiadające pozwolenie wodnoprawne na pobór wody oraz pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, są obowiązane wystąpić z wnioskiem o wydanie pozwolenia wodnoprawnego, o którym mowa w art. 127, w terminie do trzech miesięcy przed upływem okresu obowiązywania pozwolenia, o najkrótszym terminie obowiązywania.

7. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, w decyzji, wydanej zgodnie z art. 127 zakładowi, o którym mowa w ust. 6, orzeka o wygaśnięciu pozostałych pozwoleń wodnoprawnych na pobór wody lub na wprowadzanie ścieków do wód albo do ziemi.

Art. 236.

1. Urządzenia wodne wykonane przed dniem wejścia w życie ustawy, na podstawie decyzji lub dokumentów odpowiednich organów, innych niż pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzenia wodnego, uznaje się, z zastrzeżeniem ust. 2, za urządzenia wodne wykonane zgodnie z przepisami niniejszej ustawy.
2. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, może, w terminie do 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, w drodze decyzji, nałożyć na zakład posiadający urządzenia wodne, o których mowa w ust. 1, obowiązek dostosowania tych urządzeń do przepisów ustawy, ustalając rozmiar, sposób i termin wykonania obowiązku.
3. Jeżeli urządzenia wodne nie zostaną dostosowane do przepisów ustawy w ustalonym terminie, o którym mowa w ust. 2, lub w razie braku technicznych możliwości takiego dostosowania, art. 63 ust. 4 stosuje się odpowiednio.
4. Przepisy ust. 1 – 3 stosuje się do istniejących w dniu wejścia w życie ustawy, obiektów, o których mowa w art. 9 ust. 2 pkt 2 lit. d) i e).
5. Zakład, który użytkuje system urządzeń melioracji wodnych, wykonany przed dniem wejścia w życie ustawy, jest obowiązany opracować instrukcję utrzymywania systemu tych urządzeń, o której mowa w art. 125 ust. 8, i, w terminie do 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy, przedłożyć ją do zatwierdzenia organowi właściwemu do wydania pozwolenia wodnoprawnego.
6. Dla zakładu, o którym mowa w ust. 5, do czasu zatwierdzenia instrukcji utrzymania systemu urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, obowiązki, o których mowa w art. 76, ustala się na podstawie dokumentacji powykonawczej tego systemu.

Art. 237.

1. Istniejące w dniu wejścia w życie ustawy regionalne zarządy gospodarki wodnej stają się regionalnymi zarządami gospodarki wodnej, w rozumieniu ustawy.
2. Mienie, o którym mowa w ustawie, stanowiące własność Skarbu Państwa, związane z gospodarką wodną, pozostające w trwałym zarządzie regionalnych zarządów gospodarki wodnej, staje się, z dniem wejścia w życie ustawy, mieniem będącym w trwałym zarządzie właściwych terytorialnie regionalnych zarządów gospodarki wodnej.
3. Mienie, wykorzystywane w dniu wejścia w życie ustawy przez regionalne zarządy gospodarki wodnej, staje się z tym dniem mieniem regionalnych zarządów gospodarki wodnej.
4. Podziału mienia, o którym mowa w ust. 2 i 3, pomiędzy regionalne zarządy gospodarki wodnej dokona Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, stosownie do art. 90 ust. 6.
5. Przejęcie mienia, o którym mowa w ust. 2 i 3, następuje na podstawie protokołu zdawczo – odbiorczego.

Art. 238.

Prawa i zobowiązania należące do dotychczasowych regionalnych zarządów gospodarki wodnej, stają się z dniem wejścia w życie ustawy, prawami i zobowiązaniami dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

Art. 239.

Dotychczasowi pracownicy regionalnych zarządów gospodarki stają się, z dniem wejścia w życie ustawy, pracownikami regionalnych zarządów gospodarki wodnej na zasadach określonych w art. 23¹ Kodeksu pracy.

Art. 240.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy stanowiące własność Skarbu Państwa wody oraz grunty pokryte tymi wodami, przechodzą w trwały zarząd odpowiednio - urzędów morskich, regionalnych zarządów gospodarki wodnej, parków narodowych, stosownie do art. 11 ust. 1 pkt 1 - 3.
2. Przejście mienia, o którym mowa w ust. 1, stwierdza, na wniosek zainteresowanego, właściwy starosta wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej, w terminie jednego roku od dnia wejścia w życie ustawy.
3. Przepisy ust. 1 i 2 nie dotyczą mienia w stosunku do którego zostało ustanowione prawo użytkowania wieczystego.
4. Jeżeli mienie, o którym mowa w ust. 1, zostało przed dniem wejścia w życie ustawy oddane w użytkowanie, wdzierżawione lub wynajęte, z dniem wejścia w życie ustawy w prawa i obowiązki oddającego w użytkowanie, wdzierżawiającego lub wynajmującego, wstępują odpowiednio organy, o których mowa w art. 11 ust.1, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6.
5. W terminie 10 lat od dnia wejścia w życie ustawy w stosunku do jezior, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2 i 4, uprawnienia Skarbu Państwa w zakresie rybactwa śródlądowego wykonuje Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, na warunkach określonych przepisami ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. z 1995 r. Nr 57, poz. 299 i Nr 101, poz. 504, z 1996 r. Nr 59 poz. 268, Nr 106, poz. 496 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 54, poz. 349 i Nr 79, poz. 484, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i z 1999 r. Nr 49, poz. 484).
6. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 5, organy, o których mowa w ust. 4, wstępują z mocy prawa w miejsce Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa w zawarte umowy dzierżawy i inne, dotyczące wykonywania rybactwa śródlądowego.
7. Posiadacze gruntów służących do przedsięwzięć, o których mowa w art. 20 ust. 1, nie posiadający do dnia wejścia w życie ustawy umów, o których mowa w ust. 4, są obowiązani, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, wystąpić do właściwego organu o zawarcie umowy użytkowania.
8. Warunki, o których mowa ust. 1 - 6, stosuje się odpowiednio do urządzeń wodnych, którymi, w dniu wejścia w życie ustawy, gospodaruje regionalny zarząd gospodarki wodnej.

Art. 241.

1. Na wniosek zakładu marszałek województwa, w drodze decyzji, może odroczyć termin uiszczenia naliczonych, a nie pobranych do dnia wejścia w życie ustawy opłat

za szczególne korzystanie z wód oraz z urządzeń wodnych, wraz z odsetkami, na okres nie dłuższy niż 3 lata.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, może być podjęta pod warunkiem, że zakład ubiegający się o odroczenie, uiszcza terminowo opłaty za szczególne korzystanie z wód, należne po dniu wejścia w życie ustawy.
3. Po upływie okresu odroczenia, opłaty, o których mowa w ust. 1, wraz z odsetkami objęte decyzją o odroczeniu, z zastrzeżeniem ust. 4, zakład uiszcza w okresie nie dłuższym niż 5 lat, w ratach określonych przez marszałka województwa w decyzji, o której mowa w ust. 1.
4. Odsetki, o których mowa w ust. 1, marszałek województwa może, w drodze decyzji, umorzyć po upływie okresu odroczenia, jeżeli w tym okresie zakład realizuje inwestycje służące ochronie wód.
5. Jeżeli w okresie odroczenia zakład nie uiszcza terminowo opłat za szczególne korzystanie z wód, należnych po dniu wejścia w życie ustawy, marszałek województwa, w drodze decyzji, stwierdzi wygaśnięcie decyzji, o której mowa w ust. 1 jednocześnie zobowiązując zakład do uiszczenia odroczonej opłaty i odsetek powiększonych o odsetki ustawowe za okres odroczenia, w terminie 14 dni od dnia wydania decyzji.
6. Decyzja marszałka województwa, o której mowa w ust. 5, jest ostateczna.
7. Złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 1, przerywa bieg przedawnienia uiszczenia opłaty.

Art. 242.

Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, stosuje się dotychczasowe przepisy wykonawcze, o ile nie są z nią sprzeczne, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 243.

Traci moc ustawa z dnia 24 października 1974 r. - Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 47, poz. 299, Nr 88, poz. 554, Nr 133, poz. 885 i z 1998 r. Nr 106, poz. 668).

Art. 244.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I

Polska jest krajem ubogim w zasoby wodne i wśród krajów europejskich zajmuje jedno z ostatnich miejsc pod względem wielkości zasobów dyspozycyjnych na mieszkańca, w wyniku czego również zużycie wody w gospodarce narodowej jest relatywnie niskie. Jednocześnie zasoby wodne są nierównomiernie rozmieszczone na terenie kraju, a warunki klimatyczne są źródłem okresowych nadmiarów lub braków wody, często katastrofalnych w skutkach.

Ustalenie racjonalnych i sprawiedliwych warunków oraz zasad korzystania z zasobów wodnych, a także ich ochrony było więc przedmiotem uregulowań prawnych o randze ustawowej od lat kilkudziesięciu. Pierwsza, po okresie zaborów, ustawa – Prawo wodne uchwalona została bowiem w 1922 roku. Ze stanem zasobów wodnych już wówczas wiązała się konieczność udziału państwa w reglamentacji prawa do korzystania z wód oraz w egzekwowaniu pożądanych zachowań właścicieli i użytkowników wód.

W latach 70 – tych, w wyniku pogarszającej się jakości wód i zmniejszających się zasobów dyspozycyjnych, zakres uprawnień państwa w gospodarowaniu wodami i jego ingerencji we wszelkie aspekty korzystania z wód, w tym stosunki o charakterze cywilno – prawnym, został istotnie rozszerzony, czego wyrazem są przepisy uchwalonej 24 października 1974 roku ustawy Prawo wodne, obowiązującej do dziś. Ustawa ta przypisała w zasadzie państwu własność wód – za własność inną niż państwowa uznając jedynie wody w stawach, oczkach wodnych, rowach i studniach. Państwo stało się jedynym podmiotem odpowiedzialnym za stan zasobów wodnych, sprawując funkcje ich właściciela oraz organu administracji przyznającego uprawnienia do korzystania z wód. Przepisy tej ustawy nie pozwalają jednak na racjonalne gospodarowanie majątkiem państwowym w dziedzinie gospodarki wodnej tak, aby zapewnić jego utrzymanie i rozwój oraz poprawę jakości zasobów wodnych.

Od 1 stycznia 1975 roku, kiedy obecne Prawo wodne weszło w życie, głębokiej przemianie uległ ustrój państwa i związane z nim regulacje w sferze gospodarczej, własnościowej i administracyjnej. Porządek prawny wprowadzony uchwaloną dnia 2 kwietnia 1997 roku Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej jest nieporównywalny ze stanem obowiązującym w latach 70 - tych.

Przeobrażeniom wewnętrznym towarzyszy jednocześnie proces włączania Polski w struktury Unii Europejskiej, a podpisany w 1994 roku Układ Stowarzyszeniowy nakłada na

nasz kraj obowiązek dostosowania prawodawstwa, w tym również związanego z korzystaniem z zasobów środowiska i ich ochrony, do prawodawstwa Unii.

Zarówno zatem uwarunkowania prawne, jak i stan zasobów wodnych pilnym czynią opracowanie nowych regulacji prawnych w dziedzinie gospodarki wodnej - spójnych z reformą ustrojową państwa i jego zobowiązaniami międzynarodowymi, gwarantujących poprawę stanu (ilości i jakości) zasobów wodnych oraz racjonalne nimi zarządzanie i ich kształtowanie. Nawet najszersza nowelizacja obecnie obowiązujących w gospodarce wodnej przepisów nie umożliwi realizacji tak określonych celów, w związku z czym przygotowano projekt nowej ustawy – Prawo wodne.

Naczelną zasadą projektowanej ustawy jest gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, uwzględnianą w regulowaniu warunków korzystania z wód, ochrony tych wód i zarządzania nimi. Zawarte w projekcie rozwiązania prawne, organizacyjne i ekonomiczne, adresowane zarówno do właścicieli wód, jak i użytkowników oraz organów administracji publicznej służyć mają osiągnięciu dobrego stanu ekologicznego wód, tj. zachowania bogatego i zrównoważonego ekosystemu.

Uregulowaniami projektu objęto śródlądowe wody powierzchniowe, wody podziemne oraz większość morskich wód wewnętrznych, natomiast wody morza terytorialnego oraz wody Zatoki Gdańskiej – tylko w zakresie ochrony przed zanieczyszczeniem ze źródeł lądowych oraz ochrony przed powodzią. Projekt ustawy nie zajmuje się również sprawami poszukiwania i rozpoznawania wód podziemnych, wykorzystania solanek, wód leczniczych i termalnych oraz problematyką wprowadzania do górotworu tych wód a także wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych. Materię tę regulują przepisy ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

Z uregulowań projektu wyłączono zagadnienia związane z funkcjonowaniem systemów infrastruktury komunalnej – sieci wodociagowych i kanalizacyjnych wraz ze stacjami uzdatniania wody oraz oczyszczalniami ścieków. Sprawy te, wymagające bardzo szczegółowych rozwiązań technicznych, organizacyjnych i ekonomicznych, uwzględniających również zagadnienia praw i obowiązków właścicieli nieruchomości oraz organów samorządów powinny znaleźć się w odrębnych ustawach.

II

Jedną z fundamentalnych spraw, którą musiał zająć się projekt było uregulowanie kwestii własności wód. Podział własności zasobów wodnych był szeroko dyskutowany zarówno na etapie założeń do projektu, jak i w toku legislacji projektu – rozważane było m.in.

przekazanie części zasobów na majątek samorządów terytorialnych. Zarówno jednak stan ilości i jakości zasobów wodnych, jak i możliwości i potrzeby w zakresie finansowania utrzymania tych zasobów zasadnym uczyniły pozostawienie obecnego podziału własności.

Przyjęto zatem, że wody będą stanowić własność Skarbu Państwa albo innych osób prawnych lub fizycznych. Zakres własności innej niż Skarbu Państwa (art. 12) obejmie tak jak dotychczas powierzchniowe wody stojące (nie posiadające dopływów lub odpływów powierzchniowych) oraz wody płynące w rowach, znajdujące się w granicach nieruchomości gruntowej. W stosunku do stanu obecnego z zakresu „prywatnej” własności wyłączono wody znajdujące się w studniach, ponieważ bardzo trudne jest jednoznaczne wydzielenie części zasobów wód podziemnych (które stanowią własność Skarbu Państwa) i przypisanie im prawa własności. Utrzymano jednakże możliwość korzystania z tych wód na dotychczasowych zasadach.

Wody stanowiące własność Skarbu Państwa projekt określił jako własność publiczną, mogącą podlegać obrotowi cywilnoprawnemu jedynie w przypadkach i na zasadach określonych w projekcie ustawy.

Jako reprezentantów interesów Skarbu Państwa w stosunku do zasobów wodnych projekt wskazuje Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej – w stosunku do wód istotnych dla kształtowania zasobów wodnych kraju oraz ochrony przeciwpowodziowej, ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej – dla wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych, dyrektora parku narodowego – dla wód znajdujących się w granicach parku. Dla pozostałych wód powierzchniowych w projekcie proponuje się powierzenie tej reprezentacji marszałkowi województwa, wykonującemu zadanie z zakresu administracji rządowej.

Wykaz publicznych śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części, w podziale na wody istotne dla kształtowania zasobów wodnych i ochrony przeciwpowodziowej oraz wody o szczególnym znaczeniu dla rolnictwa określi w drodze rozporządzenia Rada Ministrów.

Z prawem własności wód wiążą się obowiązki, określone jednakowo dla wszystkich właścicieli (art. 21 – 28), dotyczące utrzymania wód i gruntów przybrzeżnych, co ma zapewnić właściwe korzystanie z wód. Oprócz znanych z obowiązującej ustawy, obowiązków utrzymywania w należytym stanie technicznym koryt cieków, kanałów i rowów celem zapewnienia swobodnego spływu wód powodziowych i lodów, wprowadzono nowe obowiązki - regulowania stanu wód i przepływów, przy pomocy znajdujących się na wodach urządzeń

wodnych (sprawa niezwykle istotna w okresach powodzi i suszy), dbałość o utrzymanie dobrego stanu ekologicznego wód oraz współdziałal w odbudowywaniu ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych. Ponadto w tej części projektu zaproponowano wyraźny zakaz niszczenia lub uszkodzenia brzegów i dna śródlądowych wód powierzchniowych lub budowli tworzących ten brzeg (art. 24), uzupełniający przepisy dotyczące warunków prawidłowego utrzymania wód.

III

Szczególne miejsce w projekcie zajmują zagadnienia zarządzania wodami, które zdefiniowano jako kształtowanie i ochronę zasobów wodnych realizowane na obszarach dorzeczy (art. 3). Wodami zarządza się w celu zaspokojenia potrzeb ludności i gospodarki oraz zapewnienia ochrony wód i środowiska z nimi związanego.

Konstruując proponowany w projekcie system zarządzania wodami wzięto pod uwagę przede wszystkim obecny niezadowalający stan zasobów wodnych i stopień ich zagospodarowania, wymuszający konieczność głębokiego, władczego ingerowania Państwa w określanie praw do użytkowania wód i egzekwowania ich ochrony.

Istotnym względem jest również trwające dostosowywanie polskiego prawa do przepisów Unii Europejskiej. Zarówno postanowienia poszczególnych dyrektyw UE w zakresie ochrony wód, jak i, wiążący Polskę, projekt dyrektywy ustanawiającej politykę wodną krajów UE, niezbędnym czynią pełne wdrożenie zasad zarządzania wodami na obszarach dorzeczy oraz tworzenia dla tych obszarów planów i programów umożliwiających racjonalne korzystanie i ochronę wód.

Dlatego też w projekcie, wykorzystując istniejące struktury i zadania organów administracji rządowej niezespolonej, jakimi są dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej, zaproponowano utworzenie dwuszczeblowej administracji rządowej w dziedzinie zarządzania wodami: urzędu Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz urzędów dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej, wraz ze stosownym aparatem administracyjnym (Dział VI rozdział 1).

Do zadań Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, będącego centralnym organem administracji rządowej, należeć będzie przede wszystkim realizacja polityki państwa w sprawach gospodarowania wodami, przygotowywanie projektów planów ogólnokrajowych i dla dorzeczy niezbędnych dla realizacji tej polityki oraz reprezentowanie interesów Skarbu Państwa w zakresie przekazanego mu mienia związanego z gospodarką wodną. Jednocześnie Prezes

Krajowego Zarządu będzie pełnił funkcję organu wyższego stopnia – w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego – w stosunku do dyrektorów regionalnych zarządów oraz do wojewodów, w sprawach wynikających w ustawy.

Odpowiedzialność za realizację polityki państwa w sprawach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy spoczywać będzie na dyrektorach regionalnych zarządów gospodarki wodnej, będących – tak jak obecnie – organami administracji rządowej niezespolonej. Dyrektorzy regionalnych zarządów opracowywać będą stosowne plany w dziedzinie gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy a także ustalać będą – w drodze aktów prawa miejscowego - warunki korzystania z wód dorzecza, strefy ochronne ujęć wody oraz obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych. Do ich zadań należeć także będzie występowanie na prawach strony w postępowaniach administracyjnych prowadzonych na podstawie Prawa wodnego, uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi (w rozumieniu ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym) oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a ponadto udział w sprawowaniu kontroli w gospodarce wodnej.

W wyniku uchwalenia Prawa wodnego nastąpi więc istotne wzmocnienie roli i rangi tego organu w stosunku do stanu dzisiejszego, w którym organ ten, mając podobny zakres zadań, nie posiadał dostatecznych umocowań ustawowych do ich realizacji.

Projekt ustawy proponuje, aby dla zwiększenia uspołecznienia procesów decyzyjnych w zarządzaniu wodami powołać rady gospodarki wodnej dorzeczy, jako organy opiniotwórcze – doradcze dyrektorów regionalnych zarządów. Członków rad dorzeczy powoływałby Prezes Krajowego Zarządu spośród przedstawicieli organów administracji rządowej zespolonej i niezespolonej, samorządu terytorialnego, organizacji gospodarczych, rolniczych, rybackich, społecznych i pozarządowych oraz uczelni i jednostek naukowo - badawczych związanych z gospodarką wodną, a także zakładów korzystających z wód oraz właścicieli wód nie należących do Skarbu Państwa.

Nadzór i kontrolę nad działalnością dyrektorów regionalnych zarządów sprawować będzie Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Jednocześnie naczelnym organem administracji rządowej w dziedzinie gospodarki wodnej pozostaje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, którego odpowiedzialność za kształtowanie polityki Państwa służącej racjonalnemu i kompleksowemu gospodarowaniu wodami realizowana będzie przez zatwierdzanie planów poprawy stanu zasobów wodnych w

państwie oraz krajowych planów ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy, a także nadzorowanie działalności Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Ustawowe umocowanie nadano Państwowej Radzie Gospodarki Wodnej, jako organu opiniotawczo – doradczego ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, określając jej zadania, organizację i tryb działania.

IV

Regulacjami projektu objęto korzystanie z wód, przy czym nie odbiegają one zasadniczo od obowiązujących od lat zasad w tej materii.

Korzystanie z wód dzielić się będzie na trzy rodzaje: powszechne i zwykłe – do których uprawnienie przysługuje wprost na podstawie przepisów ustawy i nie wymaga indywidualnych zezwoleń, oraz korzystanie szczególne. Projekt zakłada, że powszechnym korzystaniem z wód (art. 32) będą objęte wody publiczne. W szczególnych przypadkach natomiast starostowie będą mogli, aktami prawa miejscowego, rozciągnąć to korzystanie również na wody prywatne, za stosownym odszkodowaniem dla ich właścicieli. Z uwagi na potrzebę ochrony środowiska wodnego, a szczególnie żyjącej w nim fauny i flory, z zakresu powszechnego korzystania będzie wyłączone wycinanie roślin z wód. Powszechne korzystanie nie obejmie również poboru kamienia z potoków górskich, gdyż jego masowe wydobywanie do celów budownictwa, powodowało zachwianie stabilności brzegów i warstwy dennej potoków. Odbudowa spowodowanych tym zniszczeń wprowadza do środowiska obce mu elementy, a ponadto koszty odbudowy są niewspółmierne do korzyści odnoszonych przez miejscową ludność.

Tak jak w obowiązującej ustawie prawo zwykłego korzystania z wód (art. 34) będzie związane z prawem do nieruchomości, służąc zaspakajaniu potrzeb własnych i gospodarstwa domowego oraz rolnego. Prawo to będzie także dotyczyć korzystania z wód podziemnych znajdujących się w obrębie nieruchomości. Analogicznie jak dzisiaj, zakres i rozmiar zwykłego korzystania będzie ustawowo ograniczony, z uwagi na konieczność ochrony ilości i jakości wód. W projekcie wyraźnie wskazano, iż prawo do zwykłego korzystania z wód nie obejmuje wykonywania urządzeń wodnych.

Nie ulegnie natomiast zmianie zakres szczególnego korzystania z wód (art. 36), służącego przede wszystkim celom gospodarczym, i wymagającego pozwolenia wodnoprawnego. Jako jedyną istotną zmianę projekt przewiduje wyłączenie ze szczególnego korzystania z wód - korzystanie z nich do celów rybackich, co będzie równoznaczne ze zniesieniem obowiązku uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na prowadzenie rybactwa na

wodach śródlądowych. Proponowana regulacja zlikwiduje dotychczasową dwutorowość działań w kwestii uprawiania rybactwa, pozostawiając normowanie zasad tej działalności przepisom ustawy o rybactwie śródlądowym oraz Kodeksu cywilnego.

Projekt ustawy, podobnie jak obecnie obowiązujące przepisy, zastrzega, że korzystanie z wód nie będzie mogło powodować marnotrawstwa wody ani wyrządzać szkód (art. 29). Przewiduje on, że wody podziemne przeznaczone będą przede wszystkim do zaopatrzenia w wodę ludności oraz na potrzeby produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych (art. 30), to jest tych dziedzin, które wymagają wody najlepszej jakości. Projekt dopuszcza korzystanie z każdej wody, niezależnie od jej własności, i bez ponoszenia opłat, w przypadku konieczności zwalczania nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, klęsk żywiołowych i pożarów, lub zapobieżenia poważnemu niebezpieczeństwu utraty życia, zdrowia lub mienia, którego nie można uniknąć w inny sposób (art. 31).

V

Ochronie, zgodnie z projektem ustawy, podlegać będą wszystkie wody niezależnie od tego, kto jest ich właścicielem (art. 37). Cel tej ochrony to osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód poprzez utrzymanie lub poprawę stanu czystości wód, a także biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na obszarach zalewowych.

Efekty te przewiduje się uzyskać dzięki systemowi nakazów i ograniczeń dotyczących wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, wymagań co do prowadzenia produkcji rolnej, a także tworzeniu stref i obszarów ochronnych.

W projekcie ustawy przewidziano ograniczenia i zakazy (art. 38) we wprowadzaniu ścieków – bezpośredniego i pośredniego - do wód podziemnych, wód stojących, jezior i ich dopływów oraz w obrębie kąpielisk i plaż publicznych. Zaproponowano także ograniczenia i zakazy w zakresie wprowadzania odpadów do wód, spławiania śniegu wywożonego z terenów zanieczyszczonych i mycia pojazdów w wodach powierzchniowych (art. 39). System zakazów obejmuje również lokalizowanie inwestycji szczególnie szkodliwych dla zdrowia i życia ludzi lub mogących pogorszyć stan środowiska, gromadzenie ścieków, składowanie i gospodarcze wykorzystanie odpadów, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody – na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią. Tych ostatnich ograniczeń i zakazów dotychczasowy system ochrony nie przewidywał.

Obecnie obowiązujący nakaz oczyszczania ścieków i posiadania przez zakłady urządzeń zabezpieczających wody przed zanieczyszczeniem uzupełniono o wymóg budowy systemów

kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków równoległe z budową systemu zaopatrzenia w wodę (art. 41). Określenia warunków, jakim powinny odpowiadać ścieki wprowadzane do wód lub do ziemi dokona minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej. Ministrowie ci zostali także upoważnieni do określenia wykazów rodzin i grup substancji niebezpiecznych, których wprowadzanie do środowiska powinno być stopniowo eliminowane lub ograniczane. W rozporządzeniach tych określone zostaną także zakresy, częstotliwości i metody prowadzenia pomiarów i analiz, a także zasady interpretacji uzyskanych wyników co pozwoli na wiarygodną i jednolitą ocenę przestrzegania przez użytkowników zasobów wodnych obowiązujących ich warunków.

Z uwagi na szczególnie niekorzystny wpływ eutrofizacji na stan zasobów wodnych i ich ekosystemów projekt przewiduje ochronę wód eutroficznych lub podatnych na eutrofizację w wyniku wprowadzenia ścieków miejskich. W tym celu projekt przewiduje ustalenie w warunkach korzystania z wód dorzecza wykazu takich wód, wraz z wykazami wód wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę oraz do celów rekreacyjnych, a także wód przeznaczonych do bytowania ryb w warunkach naturalnych. Uwzględnienie potrzeb i zasad ochrony wód, ujętych w tych wykazach, nastąpi w stosownych programach i harmonogramach przedsięwzięć ochronnych, formułowanych również w warunkach.

Podobne instrumenty zostały przewidziane celem ochrony wód przed azotanami pochodzącymi z rozproszonych źródeł rolniczych. Zgodnie z projektem produkcja rolna powinna być zatem prowadzona w taki sposób, aby ograniczać i zapobiegać zanieczyszczeniu wód. Ministrowie właściwi do spraw środowiska, rozwoju wsi oraz zdrowia zobowiązani zostali do określenia obszarów, które mogą być wrażliwe na zanieczyszczenie azotanami ze źródeł rolniczych (art. 45). Dla wskazanych obszarów minister właściwy do spraw rozwoju wsi opracowywać będzie programy działań w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom.

Kontrola osiągnięcia zamierzonych efektów w ochronie wód będzie możliwa dzięki określeniu wymagań, jakim powinny odpowiadać wody wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę do picia oraz do wody w kąpieliskach, a także wody będące środowiskiem życia ryb.

Kontroli tej służyć będzie także uzupełniony projektem system monitoringu wód poprzez rozszerzenie obowiązków użytkowników wody. Zakłady pobierające wodę lub odprowadzające ścieki zostały w projekcie zobowiązane nie tylko do kontroli ich ilości i jakości – jak to ma miejsce obecnie, ale również do prowadzenia pomiarów jakości wód podziemnych oraz wód powierzchniowych powyżej i poniżej zrzutu ścieków. Określenie szczegółowych zasad

realizowania tego obowiązku zostanie dokonane w aktach wykonawczych, o których mowa wyżej oraz będzie uwzględniane w treści pozwoleń wodnoprawnych.

Projekt rozwija istniejący dotychczas system ochrony źródeł i ujęć wody, służących zbiorowemu zaopatrzeniu ludności, uzupełniając go o nowe formy ochrony – obszary ochronne naturalnych i sztucznych zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych oraz „ochronne” pasy gruntu przylegające do brzegów wód (art. 49 i art. 45). Zdefiniowane zostały tereny służące ochronie wód oraz zaprojektowano zakazy i ograniczenia w korzystaniu z wód i gruntów służące ochronie ilości i jakości wód. Zakres i rodzaj zakazów i ograniczeń dostosowany został do poszczególnych form ochrony.

Najszerszy katalog zakazów, nakazów i ograniczeń dotyczących zarówno działań poszczególnych podmiotów gospodarczych jak i osób fizycznych oraz władz samorządowych odpowiedzialnych za zagospodarowanie przestrzenne, projekt przewiduje dla stref ochronnych ujęć wody, które mogą być ustanawiane w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności oraz zakładów wymagających wody wysokiej jakości (art. 50 – 56).

Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych mogą być ustanawiane ze względu na ogólnie pojmowaną ochronę zasobów wodnych, a proponowane w projekcie zakazy kierowane są przede wszystkim do organów odpowiedzialnych za politykę w zakresie zagospodarowania przestrzennego (art. 57). Wykaz zbiorników, dla których uzasadnione byłoby zastosowanie tego instrumentu ochronnego zawarty będzie w warunkach korzystania z wód dorzecza. (art. 114)

Na pasach gruntu przylegających do brzegów wód, w myśl projektu, można będzie wprowadzić obowiązek stosowania określonego sposobu i rodzaju upraw rolnych i leśnych tak, aby zapobiegać bezpośredniemu przedostawaniu się do wód substancji niebezpiecznych lub powodujących eutrofizację wód.

Strefy i obszary ochronne ustanawiane będą w drodze aktów prawa miejscowego, wydawanych przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej, a ich ustalenia będą wiążące dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a razie braku tych planów – dla decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (art. 59). Również aktem prawa miejscowego dyrektor regionalnego zarządu będzie mógł poddać ochronie pasy gruntu przylegające do wód.

W nieco odmienny sposób, aniżeli ma to miejsce w obecnie obowiązującej ustawie, projekt traktuje zagadnienia budownictwa wodnego, którego rola w środowisku przyrodniczym budzi wiele kontrowersji, ponieważ przynosi ono zarówno korzyści, jak i straty. Przy aktualnym stanie środowiska i zmniejszonej naturalnej jego retencji, nie jest możliwe całkowite zahamowanie budowy urządzeń wodnych, gdyż rosnąca liczba ludności oraz potrzeby przemysłu, przy malejących zasobach wodnych, wymagają budowy zbiorników retencyjnych i innych urządzeń kształtujących zasoby wodne i służących ich ochronie. Straty, które powodują w środowisku urządzenia wodne, mogą być minimalizowane przez dobór odpowiedniej lokalizacji obiektu, wkomponowanie go w krajobraz, zachowanie właściwej technologii robót oraz przyjęcie stosownych warunków zagospodarowania terenu. W tym celu projekt ustawy nakazuje, aby przy projektowaniu, wykonywaniu i utrzymywaniu urządzeń wodnych, kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz potrzebą zachowania piękna krajobrazu, jak również unikano negatywnych skutków dla biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na obszarach zalewowych (art. 62). Projekt wprowadza - nie przewidywany dotychczas prawem - obowiązek wyposażania budowli piętrzących w urządzenia umożliwiające migrację ryb, który również ma służyć potrzebom ochrony biocenoz wodnych.

Projektowana ustawa określa obowiązki właścicieli dotyczące utrzymania urządzeń wodnych w należyтым stanie oraz dotyczące zapewnienia ich obsługi i bezpieczeństwa (art. 63), w tym prowadzenia koniecznych, specjalistycznych badań i pomiarów. Istniejący obecnie przepis zabraniający wykonywania w pobliżu urządzeń wodnych robót i czynności, które mogą zagrażać ich bezpieczeństwu rozszerzony został o jednoznacznie określony zakaz niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych a także o zakaz utrudniania przepływu wody w związku z wykonywaniem lub utrzymywaniem urządzeń wodnych (art. 64), co będzie miało wyraźny wpływ na poprawę warunków utrzymywania wód oraz utrzymywania prawidłowych stosunków biologicznych w środowisku wodnym poniżej urządzeń wodnych, zwłaszcza piętrzących wodę.

Niewystarczająca dotychczas regulacja prawna w zakresie wymogu posiadania pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych, spowodowała potrzebę wprowadzenia nowego przepisu, umożliwiającego wszczęcie procedury administracyjnej i rozebranie urządzenia wodnego wykonanego bez takiego pozwolenia (art. 63).

W projekcie (art. 65 i art. 66), tak jak to ma miejsce w dzisiejszych uregulowaniach, zawarto przepisy dotyczące śródlądowych dróg wodnych, tj. tych wód śródlądowych, na których uprawiana jest żegluga, z tym, że uzupełniono definicje ustawowe o jednoznaczne określenie

pojęcia „śródlądowe drogi wodne”. W przepisach tych upoważniono Radę Ministrów do określenia zasad klasyfikowania śródlądowych dróg wodnych, wymagań, jakim powinny odpowiadać drogi wodne, sklasyfikowania dróg wodnych oraz ustalenia tych dróg, które są przewidziane do modernizacji lub przebudowy. W przyszłości należy oczekiwać zawężenia problematyki dotyczącej śródlądowych dróg wodnych regulowanej przepisami ustawy Prawo wodne, z uwagi na fakt, iż sprawy te powinny być w większej części materiały ustawy o żegludze śródlądowej. Rządowy projekt takiej ustawy, zawierający stosowne przepisy m.in. w zakresie klas dróg, wodnych, zasad klasyfikowania i podziału dróg wodnych na klasy oraz warunków eksploatacyjnych drogi wodnej odpowiedniej klasy koniecznych dla utrzymania drogi wodnej w stanie zapewniającym bezpieczną żeglugę, znajduje się obecnie na etapie prac Parlamentu. W przypadku jego uchwalenia przed nową ustawą Prawo wodne, zagadnienia te zostaną z projektu Prawa wodnego usunięte. W ten sposób skorelowane zostaną zasadnicze zagadnienia dotyczące śródlądowych dróg wodnych w dwóch podstawowych dla tej dziedziny aktach prawnych, tj. ustawie o żegludze śródlądowej oraz ustawie Prawo wodne.

Projekt ustawy nie przewiduje natomiast istotnych zmian w zakresie dotyczącym regulacji wód, jednak wyraźnie rozdziela zagadnienia utrzymania wód od regulacji koryt cieków naturalnych oraz od zabudowy hydrotechnicznej potoków górskich, jednoznacznie określając zakres robót związanych z regulacją (art. 67 - 69).

Analogicznie jak to ma miejsce w obowiązujących przepisach projektowana ustawa definiuje pojęcie melioracji wodnych dla potrzeb rolnictwa oraz urządzeń wodnych służących tej melioracji (art. 70). Natomiast projekt wyłącza ze stosowania przepisów o urządzeniach melioracji wodnych rzeki i mniejsze cieki naturalne, które nie są urządzeniami i niewłaściwie dotychczas były do nich zaliczane. Wyłączeniem takim objęto również budowle wodne służące kształtowaniu zasobów wodnych, gdyż ich rola w gospodarce wodnej jest zdecydowanie szersza niż regulacja stosunków wodnych w celu polepszenia produktywności gleby i ułatwienia jej uprawy. Zrezygnowano z określania, dla urządzeń melioracji wodnych podstawowych, szczególnych zasad dotyczących ich utrzymywania i wykonywania, ponieważ podlegają one tym samym warunkom, co pozostałe cieki i urządzenia wodne. Uregulowania takie natomiast zaproponowano w odniesieniu do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, których utrzymywanie należy do właścicieli tych nieruchomości, na które urządzenia te wywierają dodatki wpływ. W projekcie określono także zasady współfinansowania przez Skarb Państwa wykonywania niektórych systemów melioracji wodnych szczegółowych, za zwrotem przez zainteresowanych właścicieli części kosztów w postaci opłaty melioracyjnej (art. 74). Decyzje w

takich sprawach podejmować będzie marszałek województwa, odpowiedzialny – w myśl projektu – za programowanie, planowanie i nadzorowanie wykonywania i utrzymywania urządzeń melioracji wodnych podstawowych i będący dysponentem środków budżetu państwa w tym zakresie. Zadanie te marszałek będzie wykonywał jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Przesłanki uzasadniające podjęcie powyższej decyzji wyczerpująco wskazano w projekcie.

Urządzenia melioracji wodnych podstawowych będą własnością tak jak obecnie, Skarbu Państwa, a urządzenia melioracji wodnych szczegółowych, również jak dotychczas – właścicieli gruntów, na których się znajdują (art. 76).

VII

Problematyka ochrony ludności i mienia przed powodzią, w stosunku do obecnie obowiązujących uregulowań, została w projekcie rozszerzona o zagadnienia ochrony przed suszą. Ochrona ta będzie realizowana poprzez gromadzenie wód w zbiornikach retencyjnych w okresie ich nadmiaru, a następnie sterowanie odpływem wody stosownie do możliwości i potrzeb. Projekt zwraca szczególną uwagę na właściwe kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych i terenów zalewowych, a także na niedocenianą dotychczas rolę suchych zbiorników przeciwpowodziowych i polderów (art.78).

Projekt zakłada, że ochrona przed powodzią i suszą będzie zadaniem organów administracji rządowej i samorządowej (art. 79).

Projekt ustawy określa obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią położone w tak zwanym „międzywalu”, na których ustanawia katalog zakazów zabraniających wykonywania czynności i robót, które mogłyby utrudniać ochronę przed powodzią. Tym samym rygorom będą mogły podlegać obszary nieobwałowane, wskazane przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej w studium określającym obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią, dla których sporządzane będą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (art. 80).

Jako nowe uregulowanie przewidziano obszary potencjalnego zagrożenia powodzią - narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych lub budowli piętrzących. Obszary te określać będzie minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw administracji publicznej, spraw wewnętrznych, gospodarki morskiej oraz rozwoju wsi. Zasięg obszarów będzie uzależniony w szczególności od klasy urządzenia wodnego, ukształtowania terenu, potencjalnego zagrożenia życia ludzi oraz wielkości mogących powstać strat. W sprawie zasad postępowania ludności

oraz organów administracji publicznej w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia urządzeń projekt odsyła do przepisów dotyczących nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, gdyż tak powstała ewentualna powódź nie będzie następstwem klęski żywiołowej, lecz awarii przemysłowej.

Z uwagi na konieczność zachowania specjalnych reżimów zagospodarowania obszarów bezpośredniego i potencjalnego zagrożenia powodzią, które umożliwią zmniejszenie rozmiarów strat powodziowych, zostanie wprowadzony nowy obowiązek, odpowiednio uwzględniania tych terenów w planach zagospodarowania przestrzennego województwa, studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (art. 82).

Projekt ustawy utrzymuje funkcjonujące dotychczas zakazy i ograniczenia niezbędne w punktu widzenia prawidłowego utrzymania wałów przeciwpowodziowych, a zwłaszcza zachowania ich szczelności i stabilności (art. 83).

Zrezygnowano natomiast w projekcie z uregulowania kwestii sprawowania bezpośredniej ochrony przed powodzią i udziału w tej ochronie komitetów przeciwpowodziowych, gdyż problematyka ta wymaga odrębnego uregulowania ustawowego, wspólnego ze sprawami zwalczania nadzwyczajnych zagrożeń. W związku z toczącymi się pracami w Parlamencie nad projektem ustawy o stanie klęski żywiołowej, nastąpi skorelowanie projektu ustawy Prawo wodne z pracami nad ustawą o stanie klęski żywiołowej.

VIII

Jako instrumenty zarządzania projekt Prawa wodnego ustanawia plany poprawy stanu zasobów wodnych w państwie, plany gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczach a także plany i programy ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy, pozwolenia wodnoprawne, opłaty, kary i należności w gospodarce wodnej, kataster wodny oraz kontrolę w gospodarce wodnej (art. 5).

Planowanie w gospodarce wodnej (dział VI rozdz.3) ma służyć programowaniu i koordynowaniu działań w celu poprawy: stanu zasobów wodnych, możliwości korzystania z wód, ochrony przeciwpowodziowej oraz zmniejszania zanieczyszczeń tych zasobów. W systemie planowania w gospodarce wodnej wyróżniono plan poprawy stanu zasobów wody w państwie oraz plany gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczach. Plany określać będą cele i zadania w gospodarce wodnej, sposoby osiągnięcia tych celów, konieczne nakłady i źródła finansowania. Podkreślono znaczenie planów, nakazując uwzględnienie ich ustaleń w strategii

rozwoju kraju, strategii rozwoju województwa oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa.

Realizacji zasady prowadzenia gospodarki wodnej w dorzeczach służyć będą przede wszystkim warunki korzystania z wód dorzecza (art. 113 - 114), które będą zasadniczą, merytoryczną częścią planów gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczach. Warunki zawierać będą analizę stanu dorzecza i wynikające z tej analizy programy jego ochrony. Ustalenia warunków korzystania z wód dorzecza wykorzystywane będą w procedurach indywidualnych określania uprawnień użytkownikom wód. Projekty planów w gospodarce wodnej opracowywać będzie Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej a zatwierdzać minister właściwy do spraw gospodarki wodnej (art. 119). Jednocześnie warunki korzystania z wód dorzecza, zanim staną się częścią planu gospodarowania zasobami wodnymi wymagać będą wydania ich przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej w drodze aktu prawa miejscowego, po zaopiniowaniu przez radę gospodarki wodnej dorzecza.

W projekcie ustawy utrzymany został znany i sprawdzony instrument, jakim jest pozwolenie wodnoprawne (art. 120). Praktycznie bez zmian pozostanie merytoryczny zakres działań, wymagających uzyskania pozwolenia wodnoprawnego i zwolnionych z tego obowiązku. Z uwagi na zmiany ustrojowe i gospodarcze, a także dotychczasowe doświadczenia wynikające ze stosowania systemu pozwoleń, w projekcie zaproponowano konieczne jego modyfikacje.

Ograniczone zasoby wodne kraju oraz wolny rynek gospodarczy, w którym występuje konkurencja przy ubieganiu się o możliwość korzystania z wody lub wykonywania robót i urządzeń wodnych, spowodowała potrzebę określenia klarownych zasad pierwszeństwa w udzielaniu pozwoleń wodnoprawnych, przy ubieganiu się o to uprawnienie przez kilka zakładów (art. 121). Jako priorytetowe, obok zaopatrzenia w wodę ludności, uznano przedsięwzięcia przynoszące zwiększenie naturalnej lub sztucznej retencji wód albo służące poprawie stosunków biologicznych w środowisku wodnym.

Zmianą w stosunku do obowiązującego prawa jest propozycja ustalenia granic czasowych obowiązywania pozwoleń wodnoprawnych (art. 125) oraz nałożony na organy administracji publicznej obowiązek okresowej weryfikacji pozwoleń udzielonych na niektóre rodzaje korzystania z wód (art. 134). Z uwagi na konieczność ochrony zasobów wodnych, środowiska, przyrody i dóbr kultury, wydanie pozwolenia wodnoprawnego uzależnione zostało

od możliwości zachowania wymagań wynikających z warunków korzystania z wód dorzecza i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (art. 123).

Nowością w projektowanej ustawie jest wprowadzenie obowiązku opracowania instrukcji gospodarowania wodą (art. 125 ust. 7) w zbiornikach retencyjnych, a także w sytuacjach zależnego od siebie korzystania z wód przez kilka zakładów oraz instrukcji utrzymania systemu urządzeń melioracji wodnych (art. 125 ust. 8). Jako integralna część pozwolenia wodnoprawnego, instrukcje te będą miały inną rangę i pozwolą unikać kolizji, występujących obecnie w przypadku rozbieżnych interesów kilku, a w przypadku urządzeń melioracji wodnych nieraz kilkuset, użytkowników. Również nową regulacją, szczególnie istotną z punktu widzenia ochrony zasobów wodnych, jest możliwość zobowiązania zakładu do odbudowy retencji wód śródlądowych, jeżeli jego działalność powoduje zmniejszenie tej retencji oraz do uczestniczenia w kosztach lub wykonania przedsięwzięć służących zarybianiu wód powierzchniowych, jeżeli w wyniku korzystania z pozwolenia wodnoprawnego nastąpi zmniejszenie populacji ryb lub utrudnienie ich migracji.

Tak, jak dotychczas pozwolenie wodnoprawne będzie wydawane na wniosek zainteresowanego zakładu (art. 129), na podstawie przedłożonego przez niego operatu wodnoprawnego. W odróżnieniu od stanu obecnego, w projekcie ustawy określono konieczną zawartość operatu. W przypadku, gdy zakład ubiegający się o pozwolenie wodnoprawne zaliczony jest do inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi albo do inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska, wnioskodawca będzie zobowiązany dołączyć do operatu ocenę oddziaływania na środowisko (art. 130 ust. 9). Częścią operatu wodnoprawnego na pobór wód podziemnych lub odwodnienie obiektu budowlanego albo zakładu górniczego otworami wiertniczymi będzie musiała być dokumentacja hydrogeologiczna (art. 130 ust. 8).

W projekcie znalazł się, obowiązujący i dzisiaj, zapis umożliwiający nałożenie na zakład dodatkowych obowiązków po wydaniu pozwolenia wodnoprawnego. Możliwość tę ograniczono jednak do przypadków, gdy wykonywanie uprawnień narusza interesy osób trzecich, lub gdy na wykonywanie pozwolenia mają wpływ zmiany sposobu użytkowania wód w dorzeczu lub zmiany uprawnień innego zakładu.

Nieznaczej modyfikacji ulegną okoliczności cofania i ograniczania pozwoleń wodnoprawnych (art. 134 i 135), natomiast wyraźnie określono od kogo przysługuje odszkodowanie za cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia w razie, gdy jest ono należne.

Z uwagi na potrzebę ochrony wszystkich urządzeń służących kształtowaniu zasobów wodnych, wprowadzono regulację prawną która będzie szczegółowo określać zasadę postępowania z tymi urządzeniami w przypadku wygaśnięcia lub cofnięcia pozwolenia wodnoprawnego. Powinno to zminimalizować, występujące w ubiegłych latach, zjawisko pozostawiania bez nadzoru i tym samym skazania na niszczenie piętrzeń małej retencji.

W zakresie kompetencji organów (art. 138) utrzymano zasadę, że właściwym do wydania pozwolenia wodnoprawnego jest wojewoda lub starosta. Z uwagi na znaczne ograniczenie liczby województw, a tym samym zwiększenie zasięgu ich działania, projekt nie przewiduje kompetencji ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej do wydawania pozwoleń wodnoprawnych na przerzuty wody i wykonywanie urządzeń zabezpieczających przed powodzią.

IX

Instrumenty ekonomiczne służące gospodarce wodnej zostały dostosowane do zmienionych warunków gospodarczych. Składać się będą na niego opłaty za szczególne korzystanie z wód, administracyjne kary pieniężne oraz należności za korzystanie z urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa, usytuowanych na publicznych śródlądowych wodach powierzchniowych.

Opłaty za szczególne korzystanie z wód (art. 141 ust. 1) będą obejmować, tak jak dotychczas, pobór wody oraz wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.

W projekcie określono także zasady ustalania opłat za zanieczyszczenia wprowadzane do środowiska z wodami opadowymi, ujętymi w systemy kanalizacyjne. Dotychczas, mimo traktowania zanieczyszczonych wód opadowych tak jak inne ścieki, nie było możliwym egzekwowanie za nie opłat, przy czym w przypadku naruszania warunków pozwolenia wodnoprawnego podlegały one administracyjnym karom pieniężnym.

Zmieniono sposób uiszczania opłat wprowadzając obowiązek ich uiszczania z mocy ustawy, bez decyzji organu (art. 146 - 147). W projekcie ustawy określono sposób i terminy wnoszenia opłat, a także sankcje za ich nie uiszczenie. W tym ostatnim przypadku przewidziano ich ustalenie w drodze decyzji. Obowiązek uiszczania opłaty nałożono niezależnie od faktu posiadania pozwolenia wodnoprawnego, przewidując w razie jego braku opłatę podwyższoną o 100 %.

Projekt ustawy wprowadza również zwolnienia z obowiązku ponoszenia opłat za określone rodzaje szczególnego korzystania z wód (art. 142 - 143).

W projekcie utrzymano obecny system administracyjnych kar pieniężnych, wymierzanych za korzystanie z wód z naruszeniem warunków pozwolenia wodnoprawnego (art. 141 ust.2). Tak jak obecnie kary te będą wymierzone przez Inspekcję Ochrony Środowiska w drodze decyzji (art. 150), przy czym projekt jednoznacznie i wyczerpująco określa zasady i tryb wymierzania kar (art. 151 – 162). Jednocześnie w projekcie upoważniono ministra właściwego do spraw środowiska do ustalenia stawek kar za poszczególne rodzaje zanieczyszczeń, odprowadzane do środowiska w ściekach; stawki kar za pobór wody przekraczający warunki ustalone w pozwoleniu w projekcie powiązane natomiast ze stawkami opłat za ten rodzaj korzystania z wód.

Projekt utrzymuje również sprawdzony obecnie system odraczania terminu płatności kar oraz części opłat oraz ich zmniejszania, w przypadku realizacji przedsięwzięć minimalizujących negatywne skutki dla środowiska (art. 172 – 177). Mobilizująca rola tego systemu podnoszona była wielokrotnie w pracach nad nowymi rozwiązaniami w zakresie ochrony środowiska. Organami właściwymi w sprawach zmniejszania i odraczania kar i opłat będą odpowiednio – wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska oraz marszałkowie województw.

Za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych do celów żeglugi i przewozów towarów obiektami pływającymi, holowania lub spławu drewna oraz ze śluz lub pochylni usytuowanych na wodach publicznych - pobierane będą należności (art. 141 ust. 3 oraz art. 163 - 169).

Stawki opłat określane będą przez Radę Ministrów, stawki kar pieniężnych przez ministra właściwego do spraw środowiska a stawki należności przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

Opłaty i kary będą stanowiły, tak jak dotychczas, dochód funduszy ochrony środowiska. Należności zaś – dochód budżetu państwa. (art. 171)

Jako instrument zarządzania utrzymano kataster wodny (art. 178), który służyć będzie gromadzeniu i aktualizowaniu informacji o stanie i użytkowaniu zasobów wodnych. W stosunku do obecnie obowiązującego prawa poszerzony on został o dane dotyczące pozwoleń wodnoprawnych i w tym zakresie zastąpi dotychczasową instytucję ksiąg wodnych. Prowadzony będzie dla obszaru kraju i obszarów dorzeczy, a obowiązek dostarczania danych do jego zasobów nałożono ustawowo na organy administracji publicznej, jednostki badawczo-rozwojowe i zakłady korzystające z wód. Częścią katastru wodnego będą plany poprawy stanu zasobów wodnych kraju, plany gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczu, a także plany i programy ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy.

Funkcjonująca od wielu lat w gospodarce wodnej kontrola działań użytkowników wód i właścicieli urządzeń wodnych, w wyniku kolejnych przemian ustrojowych została w ostatnim czasie ograniczona praktycznie do zadań dotyczących jakości wód, wykonywanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska. Pozostały zakres niezbędnej kontroli nie był objęty kompetencjami żadnego uprawnionego organu. Jedynie w zakresie kontroli stanu technicznego i bezpieczeństwa budowli wodnych przemiany te nie miały skutków niekorzystnych, dzięki objęciu tych spraw, po wejściu w życie w 1995 roku nowej ustawy Prawo budowlane, kompetencjami nadzoru budowlanego.

Koniecznym jest zatem powrót do zakresu rzeczowego kontroli w gospodarce wodnej, (art. 181), umożliwiającego ocenę przestrzegania przez użytkowników zasobów wodnych zasad ustalonych w ustawie lub wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, aktach prawa miejscowego oraz decyzjach administracyjnych indywidualnie określających prawa i obowiązki poszczególnych podmiotów korzystających z wód lub użytkujących urządzenia wodne. Określony w ustawie zakres kontroli przypisany został odpowiednio do trzech organów – Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie spraw związanych z ochroną jakości wód, Inspekcji Sanitarnej – w odniesieniu do kontroli jakości wody wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności oraz do celów rekreacji i wypoczynku, Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej i dyrektorom regionalnych zarządów gospodarki wodnej – w odniesieniu do pozostałych zagadnień związanych z gospodarowaniem wodami. Prezes Krajowego Zarządu i dyrektorzy regionalnych zarządów zostali jednocześnie wyposażeni w uprawnienia i instrumenty umożliwiające sprawowanie tej kontroli i egzekwowanie zgodnych z prawem zachowań użytkowników wód (art. 182).

Organy właściwe do wydawania pozwoleń wodnoprawnych upoważniono do wezwania zakładu do usunięcia zaniedbań w gospodarce wodnej, powodujących stan zagrażający zdrowiu lub życiu ludzi, a w szczególnych przypadkach nawet do unieruchomienia zakładu bądź jego części (art. 187).

Organy Inspekcji Sanitarnej upoważnione zostały natomiast do orzekania zakazu kąpieli w wodach, dla których w wyniku kontroli stwierdzono naruszenie wymaganych warunków jakościowych (art. 188).

X

Zarządzanie zasobami wodnymi, jak i ochrona ludności oraz mienia przed wodami, wymaga pełnej i wiarygodnej informacji o warunkach hydrologicznych, meteorologicznych i

hydrogeologicznych. Zadanie takie spoczywa na państwie, a do jego wykonywania w imieniu państwa jest zobowiązany minister właściwy do spraw gospodarki wodnej. Obecnie informacji tych dostarczają Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny, będące jednostkami badawczo – rozwojowymi. Ranga problemu, jak i konieczność jednoznacznego określenia osłony hydrologiczno – meteorologicznej państwa oraz określenia warunków racjonalnego korzystania z zasobów wód podziemnych wymagała ustawowego uregulowania tej działalności. W projekcie ustawy zaproponowano zatem utworzenie państwowej służby hydrologiczno – meteorologicznej oraz państwowej służby hydrogeologicznej (art. 100), finansowanych ze środków budżetu państwa i realizowanych przez oba te Instytuty. W projekcie ustawy określono zarówno zadania obu służb, jak i sposób ich wykonywania oraz ciążące na nich obowiązki w zakresie informowania społeczeństwa i organów administracji publicznej o niekorzystnych bądź groźnych zjawiskach.

Projekt określa zasady ochrony urządzeń pomiarowych posiadanych przez obie służby oraz warunki ich obsługi.

XI

Spółka wodna, jako instytucja umożliwiająca szeroką i skuteczną działalność gospodarczą poprzez łączenie potencjałów majątkowych i umiejętności różnych podmiotów, zasługuje, mimo występujących wokół niej kontrowersji, na zachowanie. Instytucję tę przewidywało już Prawo wodne z 1922 roku, tak jak i kolejne regulacje w tej dziedzinie. Tę formę organizacyjną działalności w gospodarce wodnej uwzględnia także projekt - w Dziale VII - z uwagi nie tylko na jej historyczne znaczenie, ale przede wszystkim z tego powodu, że w zmienionej sytuacji ustrojowej i gospodarczej kraju będzie ona mogła racjonalnie służyć gospodarce wodnej.

Tak jak w obecnie obowiązującym prawie spółka wodna nie będzie spółką w rozumieniu ani Kodeksu handlowego, ani prawa cywilnego. Projekt ustawy określa ją jako zrzeszenie osób fizycznych lub prawnych mające na celu zaspokajanie potrzeb w dziedzinie gospodarki wodnej. Działalność jej będzie polegała przede wszystkim na wykonywaniu, utrzymywaniu i eksploatacji urządzeń służących m.in. do zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków, ochrony przed powodzią, utrzymywania wód.

Projekt ustawy Prawo wodne normuje zasady i sposób tworzenia spółki wodnej, zasady i tryb działania organów spółki oraz przyczyny i tryb jej rozwiązania.

Spółce wodnej projekt przyznaje uprawnienie do korzystania z dotacji z budżetu państwa na finansowanie działań w dziedzinie gospodarki wodnej, ale wobec tego ustanawia nad nią

nadzór starosty. W ramach sprawowanego nadzoru starosta będzie uprawniony do zatwierdzania statutu spółki, stwierdzania nieważności każdej, niezgodnej z prawem uchwały jej organów. Natomiast w razie powtarzającego się naruszenia przepisów prawa będzie mógł rozwiązać zarząd spółki, ustanowić zarząd komisaryczny, a w przypadku, gdy działalność spółki będzie naruszała prawo będzie mógł ją rozwiązać.

W projektowanej ustawie przewiduje się również zastosowanie przepisów o spółkach wodnych do związków wałowych, organizacji mających na celu budowę i utrzymywanie wałów przeciwpowodziowych.

XII

Gospodarowanie wodami, mające osiągnąć cele przewidziane w projekcie ustawy, powodować może różnorakie szkody. Projekt jako ich przyczyny rozróżnia albo naturalne, wywołane działaniem sił przyrody, albo wynikłe na skutek wprowadzenia nakazów, zakazów i ograniczeń przez organy administracji. W związku z tym, że takie szkody powstają unormowane zostały zasady odpowiedzialności i tryb postępowania w sprawie ich naprawienia.

Szkoda może zostać wyrządzona na skutek trwałego, naturalnego zajęcia przez wodę gruntu, nie należącego do właściciela wody albo na skutek zalania gruntów podczas powodzi w wyniku nieprzestrzegania przez właściciela wody przepisów ustawy (art. 212). W takiej sytuacji poszkodowanemu służyć będzie roszczenie o naprawienie szkody od właściciela wody. O odszkodowaniu orzekać będą sądy powszechne na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

Projektowana ustawa dostrzega, że szkody mogą niekiedy powstawać w związku z władczymi działaniami organów administracji publicznej, polegającymi na wydawaniu aktów prawa miejscowego lub decyzji administracyjnych, koniecznych dla ochrony wód. Z tych władczych działań organów administracji publicznej mogą wynikać ograniczenia prawa własności lub praw nabytych. W takich przypadkach projektowana ustawa przewiduje odszkodowania dla dotkniętych szkodami osób.

Powstała w wyniku wydania tych aktów szkoda naprawiana będzie w trybie „administracyjno – sądowym”. Pierwszy etap bowiem będzie się kończył decyzją administracyjną organu, w drugim – strona niezadowolona z administracyjnego rozstrzygnięcia będzie mogła wnieść powództwo do sądu powszechnego (art. 213). Odszkodowanie przysługiwać będzie w wysokości rzeczywiście poniesionej szkody (*damnum emergens*).

Zróżnicowanie odpowiedzialności za szkodę polegające na tym, że w przypadku działania sił przyrody odszkodowanie służyć będzie w pełnej wysokości, a w pozostałych –

tylko do odpowiadającej rzeczywistej stracie, podyktowane zostało tym, iż działania organów władzy mogące stanowić przyczynę powstania szkody, służyć mają zapewnieniu wszystkim powszechnego korzystania z wód, bądź ochronie tych wód w interesie wszystkich. Celem prawidłowej gospodarki wodnej jest zaspakajanie potrzeb społecznych, a przede wszystkim zapewnienie wody o odpowiedniej jakości, także i tym, którzy z tego tytułu mogą ponieść szkodę. Jakkolwiek działanie organów administracji podjęte może być również w interesie poszkodowanych, to jednak porządek prawny wymaga zadośćuczynienia im za szkodę wynikłą na skutek tych działań, jednakże w wysokości ograniczonej do rzeczywistej straty.

Tryb administracyjny, jako pierwszy etap postępowania przyjęto w projekcie mając na względzie szybkość i większą dostępność finansową postępowania administracyjnego. Można sądzić, że skoro wysokość odszkodowania została określona przepisami, droga ta również może okazać się wystarczającą, bez potrzeby prowadzenia bardziej uciążliwego i dłuższego postępowania cywilnego.

W projekcie ustawy wskazane zostały organy właściwe do orzekania o odszkodowaniu, zobowiązani do naprawienia szkód, a także termin przedawnienia roszczeń.

Jako uzupełnienie odpowiedzialności za szkody, niezależnie od odszkodowania, przewidziana została możliwość żądania wykupu lub zamiany nieruchomości na inną, na zasadach i w trybie określonych przepisami o gospodarce nieruchomościami, jeżeli nie da się z niej korzystać w sposób dotychczasowy (art. 214).

XIII

W projekcie Prawa wodnego przewidziano również przepisy karne, tak jak to ma miejsce w obecnie obowiązującym i poprzednich unormowaniach.

Dział IX projektu ustawy obejmuje kwestie odpowiedzialności za czyny będące przestępstwami lub wykroczeniami, przy czym przepisy te będą miały charakter uzupełniający w stosunku do przepisów Kodeksu karnego i Kodeksu wykroczeń. Za przestępstwa projekt uznał np. uniemożliwienie lub utrudnianie korzystania z wody do zwalczania nadzwyczajnych zagrożeń środowiska lub klęsk żywiołowych, uszkodzanie brzegów wód śródlądowych albo utrudnianie przepływu wody. Za działania takie przewidziane zostały kary grzywny, ograniczenia lub pozbawienia wolności. Za wykroczenia uznano m.in. zaniedbania w wykonywaniu obowiązków należących do właścicieli wód lub urządzeń wodnych, uniemożliwianie dostępu do wody, uszkodzanie urządzeń pomiarowych lub naruszanie

zakazów albo wymagań określonych w ustawie. Czyny uznane za wykroczenia zagrożone zostały karą grzywny.

XIV

Projektowane rozwiązania ustawy Prawo wodne wymagają nowelizacji szeregu aktów prawnych rangi ustawowej celem zapewnienia komplementarności systemu prawa.

Zmiany przepisów obowiązujących ustaw spowodowane są stworzeniem przez Prawo wodne nowych nie istniejących dotychczas instytucji prawnych w gospodarce wodnej, a także potrzebą zapewnienia spójności i jednolitości pojęć używanych w projekcie ustawy i wiążącymi się z nim innymi regulacjami prawnymi.

Celem zapewnienia spójności pojęć konieczna była nowelizacja ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska w przedmiocie zezwoleń i opłat na usuwanie drzew i krzewów.

Z uwagi na konieczność zapewnienia finansowania potrzeb gospodarki wodnej zaproponowano, aby środki funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej pochodzące z opłat za szczególne korzystanie z wód oraz administracyjnych kar pieniężnych, przeznaczone były na cele związane z gospodarką wodną, w tym na utrzymanie wód i urządzeń wodnych i realizację niezbędnych działań planistycznych i inwestycji służących kształtowaniu i ochronie zasobów wodnych (środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej). Przeznaczenie środków NFOŚiGW na cele gospodarki wodnej wymagać będzie zasięgnięcia opinii Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Ponadto zaproponowano, aby na dofinansowywanie przedsięwzięć gospodarki wodnej mogły być przeznaczane także środki powiatowych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Zmiany ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska w tym zakresie pozwolą na zwiększenie środków na potrzeby gospodarki wodnej, racjonalniejszy i czytelniejszy ich podział.

Nadanie właściwej rangi ochronie wód i środowiska wodnego wymagało zmiany ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, poprzez zapewnienie udziału dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej w postępowaniu o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu dla przedsięwzięć wymagających uzyskania pozwolenia wodnoprawnego.

Zmiana podejścia do zagadnień rybackiego użytkowania śródlądowych wód powierzchniowych (rezygnacja z pozwoleń wodnoprawnych dla tej działalności i objęcie jej umowami cywilno-prawnymi dotyczącymi oddania, na cele rybactwa śródlądowego, gruntu pokrytego wodami Skarbu Państwa w użytkowanie) wymagała dokonania nowelizacji ustawy o

rybactwie śródlądowym (art.223). W nowelizacji tej zaproponowano nadanie większej rangi formalnej i merytorycznej operatorom rybackim, na podstawie których prowadzi się racjonalną gospodarkę rybacką. Kontrolę przestrzegania postanowień operatorów rybackich powierzono starostom.

XV

Projekt ustawy w przepisach przejściowych przyjął zasadę, że sprawy wszczęte, a nie zakończone będą rozpoznawane w trybie jej przepisów (art. 230), z uwzględnieniem skutków wprowadzenia, jako nowej instytucji, samonaliczania opłat za szczególne korzystanie z wód.

W kwestii opłat, jako jednorazowy mechanizm, zaproponowano oddłużenie zakładów (art. 241) z zaległych opłat za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych, przewidując zasady i tryb postępowania w tej materii. Mechanizm ten polegał będzie na rozkładaniu na raty lub odraczaniu terminu płatności zaległych opłat, pod warunkiem, że bieżące uiszczane są terminowo. Postępowanie w przedmiocie rozkładania na raty lub odraczania terminu płatności zaległych opłat toczyć się będzie na wniosek zainteresowanego zakładu.

Zgodnie z przyjętymi w projekcie ustawy zasadami uporządkowania obowiązków w dziedzinie gospodarki wodnej, w szczególności w sferze zarządzania wodami Skarbu Państwa i pokrytymi przez nie gruntami, dokonane być musiało przekazanie części mienia Skarbu Państwa związanego z tą dziedziną do właściwych organów. Działaniem tym objęto część wód powierzchniowych, wraz z gruntami i związanymi z nimi urządzeniami wodnymi (art. 240).

W celu prawidłowego wdrożenia instrumentów prawnych przewidzianych w projekcie, zaproponowano okresy dostosowawcze umożliwiające:

- sporządzenie planów w gospodarce wodnej,
- przygotowania katastru wodnego,
- uzyskanie pozwoleń wodnoprawnych,
- wygaszenie decyzji w sprawie stref ochronnych,

a także zapewniono pracownikom przekształcanych jednostek organizacyjnych uprawnienia wynikające z Kodeksu pracy.

Przewidziano zachowanie mocy obowiązującej dotychczasowych przepisów wykonawczych przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, w celu umożliwienia wydania aktów wykonawczych przewidzianych w projekcie ustawy (art. 242).

XVI

Projekt ustawy Prawa wodnego w sposób kompleksowy porządkuje zasady korzystania z wód, ich ochrony oraz zarządzania nimi. Jako naczelną przyjął on, wynikającą z art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zasadę zrównoważonego rozwoju, dostosowując do niej zadania, instytucje i instrumenty działania w gospodarce wodnej.

Zadania i kompetencje w gospodarowaniu wodami, jako stanowiącymi dobro powszechne, przewidziano zarówno dla organów administracji rządowej, jak i samorządu terytorialnego, któremu przepisy Konstytucji zapewniają udział w sprawowaniu władzy publicznej (art. 16 Konstytucji). Obowiązki pomiędzy organy administracji publicznej projekt ustawy podzielił w zależności od ich rodzaju i lokalnego znaczenia, mając na uwadze, że art. 74 Konstytucji ochronę środowiska czyni obowiązkiem władzy publicznej.

Realizując konstytucyjną zasadę ochrony własności (art. 21) i płynące z niej, przewidziane Konstytucją, konsekwencje zapewniono właścicielom środki służące tej ochronie (system odszkodowań). Wszelkie ograniczenia w korzystaniu z prawa własności projekt ustawy przewiduje jedynie wówczas, gdy jest to konieczne z punktu widzenia ochrony stanu zasobów wód (ilości lub jakości), pojętych jako element środowiska, jak tego wymaga art. 31 ust. 3 Konstytucji. Natomiast naprawienia szkód wynikłych z tych ograniczeń będzie można dochodzić również przed sądem, co zapewnia każdemu art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Zakazy i nakazy niezbędne do ochrony wód zaprojektowane zostały tak, aby wynikały one wyłącznie z konstytucyjnych źródeł prawa, zatem z samej ustawy, bądź aktów prawa miejscowego (art. 87 Konstytucji).

Z zagadnieniem konstytucyjnych źródeł powszechnie obowiązującego prawa wiąże się kwestia zaprojektowanych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych. Projekt ustawy akty te przewiduje wyłącznie jako rozporządzenia, wydawane przez Radę Ministrów bądź ministrów i tylko w celu wykonania ustawy (art. 92 ust. 1 Konstytucji). Nie będą one określać zasad postępowania, ani nakładać obowiązków w dziedzinie gospodarki wodnej, gdyż te kwestie regulować będzie ustawa. Normować będą jedynie pewne szczegółowe zagadnienia, takie jak warunki, jakim powinny odpowiadać ścieki wprowadzane do wód, wymagania jakościowe stawiane wodom powierzchniowym, częstotliwość i metodyki przeprowadzania pomiarów jakości wód i ścieków, zatem kwestie o charakterze technicznym wypełniające ustawowe zasady. Zaprojektowane upoważnienia do wydawania aktów wykonawczych zawierają określenie zakresu spraw przekazanych do uregulowania nimi oraz wytyczne dotyczące ich treści, co nakazuje art. 92 ust. 1 Konstytucji.

Uprawnienia każdego obywatela do informacji o stanie środowiska, w tym stanie wód (art. 74 ust. 3 Konstytucji), projekt zapewnia przede wszystkim poprzez przeobrażoną instytucję katastru wodnego, przewidzianego jako instrument zarządzania wodami, a udostępnianego do publicznego wglądu.

Przeprowadzona reforma administracji publicznej wymagała dostosowania do niej projektowanych przepisów. Projekt ustawy odpowiada systemowi organów władzy i ich zadaniom. Dotyczy to tak nazewnictwa organów administracji, zarówno rządowej jak i samorządowej, jak również przypisania im zadań i kompetencji w zależności od znaczenia – krajowego, regionalnego czy lokalnego.

XVII

Projekt ustawy Prawo wodne jest pierwszym etapem wdrażania w prawodawstwie polskim zarówno międzynarodowych zobowiązań naszego kraju w dziedzinie ochrony zasobów wodnych, jak i prawodawstwa Unii Europejskiej dotyczącego tej materii.

Zgodnie z zaleceniami Konferencji ONZ „Rozwój a Środowisko” znanych jako Agenda’21 projekt Prawa wodnego przewiduje stworzenie mechanizmów, instytucji i instrumentów zapewniających:

- wiarygodne ustalenie zasobów wodnych, pozyskiwanie, gromadzenie, przetwarzanie i upowszechnianie informacji o stanie zasobów oraz ostrzeżeń o zjawiskach ekstremalnych,
- zapobieganie zanieczyszczeniom wód i ich kontroli, m.in. poprzez określenie warunków i zasad wprowadzania zanieczyszczeń do wód i do ziemi, ustalenie zakazów i nakazów w zakresie odprowadzania ścieków, określenie zasad prowadzenia produkcji rolnej,
- ochronę wód wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności,
- monitorowanie zasobów wodnych oraz kontrolę podmiotów korzystających z wód.

Projekt ustawy umożliwia również wdrażanie prawodawstwa Unii Europejskiej dotyczącego ochrony zasobów wodnych. Poszczególne dyrektywy UE dotyczące oczyszczania ścieków miejskich, ochrony wód podziemnych, ochrony wód przed substancjami niebezpiecznymi oraz przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z rozproszonych źródeł rolniczych, a także ustanawiające wymagane standardy jakościowe zasobów wodnych zostały przetransponowane w dziale ochrona wód. Przewidziane w tym dziale zarówno poszczególne przepisy, jak i upoważnienia do wydania aktów wykonawczych umożliwią uregulowanie poszczególnych zagadnień normowanych dyrektywami.

W szczególności możliwym będzie wskazanie wód eutroficznych i podatnych na eutrofizację oraz ustalenie dla ścieków wprowadzanych do nich ostrzejszych warunków. Określone zostaną obszary wrażliwe na zanieczyszczenia azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz wymagania dotyczące opracowywania programów zmniejszania zanieczyszczeń na tych obszarach. Właściwi ministrowie ustalą wymagania, jakim powinny odpowiadać wody wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę do picia, urządzania kąpielisk, oraz wody przeznaczone do bytowania ryb i innych organizmów wodnych.

W obecnym systemie prawodawstwa w Polsce nie jest możliwa pełna transpozycja prawa Unii dotyczącego ochrony wód w ramach ustawy Prawo wodne, gdyż niektóre kwestie wymagają stosownych uregulowań w innych ustawach. Dotyczy to np. ustalenia warunków nieprzemysłowego wykorzystania osadów ściekowych, czy też zasad wprowadzania ścieków przemysłowych do miejskich systemów kanalizacyjnych.

Nie wydaje się także możliwym wprowadzenie już obecnie zakazu wykorzystywania do produkcji wody pitnej wody nie odpowiadającej ustalonym wymaganiom jakościowym. W Polsce, dopuszczone stosowną dyrektywą UE, sytuacje wyjątkowe występują dość powszechnie, gdyż wody powierzchniowe ujmowane do celów wodociągowych z reguły nie odpowiadają wymaganiom pod względem zanieczyszczeń mikrobiologicznych, co powoduje konieczność stosowania dodatkowych zabiegów związanych z eliminacją tego rodzaju zanieczyszczeń. Jest to skutkiem niedostatecznego wyposażenia miast w oczyszczalnie ścieków i zaniedbań w zakresie sanitacji wsi, przy równocześnie kilkakrotnie mniejszych niż w krajach Unii Europejskiej zasobach wody powierzchniowej przypadających na mieszkańca. Usuwanie wspomnianych zaległości i zaniedbań zależy głównie od realiów ekonomicznych kraju. Wydaje się, że żaden nakaz administracyjny tego procesu nie przyspieszy, dlatego też niniejszy projekt takich rozwiązań nie przewiduje. Wprowadzenie do Prawa wodnego zakazu wykorzystywania do produkcji wody pitnej wód nie odpowiadających ustalonym wymaganiom będzie możliwe dopiero za 10-15 lat.

Planowanie i programowanie przedsięwzięć koniecznych do wdrożenia kolejnych etapów dochodzenia do pożądanego i wymaganego stanu zasobów wodnych możliwe będzie dzięki utworzeniu systemu planowania w gospodarce wodnej - planów poprawy stanu zasobów wodnych w państwie oraz planów gospodarowania zasobami wodnymi w dorzeczu. System planowania w gospodarce wodnej przyczyni się również do przygotowania się naszego kraju do wdrożenia, będącej w końcowej fazie opracowania, dyrektywy ramowej UE tworzącej podstawy

polityki wodnej krajów Unii, tak aby możliwe było osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego zasobów wodnych.

Projekt zyskał pozytywną wstępną opinię co do zgodności z wymaganiami Unii Europejskiej.

XVIII

Na majątek Skarbu Państwa w dziedzinie gospodarki wodnej składa się część zasobów wodnych wraz z gruntami, na których te zasoby się znajdują oraz urządzenia wodne służące kształtowaniu tych zasobów, takie jak wielozadaniowe zbiorniki retencyjne, suche zbiorniki przeciwpowodziowe i poldery, budowle piętrzące, kanały i budowle regulacyjne. Stan tego majątku ma zasadnicze znaczenie dla zaspokojenia potrzeb społecznych i gospodarczych, a także dla życia i bezpieczeństwa ludzi. Obecnie majątek Skarbu Państwa związany z gospodarką wodną jest znacznie rozproszony, a zarząd nim sprawuje wiele jednostek, działających w strukturach administracji rządowej lub samorządowej. Rozproszenie to w dużej mierze jest wynikiem przemian ustrojowych i gospodarczych ostatnich lat, m.in. powstania Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, przekazania wojewódzkich zarządów melioracji i urządzeń wodnych do samorządów wojewódzkich. Jednym z podstawowych obowiązków Skarbu Państwa w stosunku do posiadanego majątku w gospodarce wodnej jest utrzymanie go w należytym stanie, zapewniającym warunki do korzystania z wód oraz ochrony ludności i mienia przed wodami. Obowiązek ten realizowany jest ze środków budżetu państwa, bądź to poprzez budżet Ministra Środowiska (zadania realizowane przez dawne okręgowe dyrekcje gospodarki wodnej oraz inwestycje wieloletnie w gospodarce wodnej), bądź poprzez budżety poszczególnych wojewodów (zadania w zakresie budowy i utrzymania urządzeń melioracji wodnych). W ostatnich dwóch latach, w wyniku katastrofalnej powodzi w lipcu 1997 roku, dodatkowe środki z budżetu państwa przeznaczone są na odbudowę obiektów gospodarki wodnej i urządzeń przeciwpowodziowych oraz urządzeń melioracji wodnych podstawowych (w tym wałów przeciwpowodziowych).

W toku prac nad projektem nowej ustawy Prawo wodne problematyka ta była szczegółowo analizowana, proponowane i dyskutowane były różne kierunki możliwych rozwiązań organizacyjno – ekonomicznych. M.in. rozważane było przekazanie części mienia Skarbu Państwa na własność samorządów terytorialnych oraz stworzenie mechanizmów gospodarczych umożliwiających pozyskiwanie środków na utrzymanie zarówno majątku Skarbu Państwa jak i samorządowego. W trakcie legislacji międzyresortowej za zasadne uznano jednak

pozostawienie obecnego zakresu majątku Skarbu Państwa i utrzymanie obowiązujących zasad jego finansowania, tj. wprost ze środków budżetu państwa, przy wykorzystaniu zasad ustalonych w ustawie o finansach publicznych. W związku z tym proponowane w projekcie uporządkowanie spraw organizacyjnych i zagadnień dotyczących praw i obowiązków właściciela wody nie spowoduje zmian w stosunku do stanu obecnego.

W tej sytuacji wejście w życie projektowanej ustawy Prawo wodne nie spowoduje dodatkowych skutków dla budżetu państwa w stosunku do jego obecnych zobowiązań w dziedzinie gospodarki wodnej.

Ponadto należy zauważyć, że:

1. projekt utrzymuje obecny system ekonomiczny związany z gospodarką wodną – opłaty za szczególne korzystanie w wód oraz kary wymierzone w przypadku naruszania wymaganych warunków – aktualnie ze źródeł tych fundusze ekologiczne (narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkie, powiatowe i gminne fundusze ośgów) otrzymują wpływy w wysokości ok. 550 mln zł rocznie (wg danych GUS za 1998 rok); środki te fundusze celowe przeznaczają – zgodnie z ustawą o ochronie i kształtowaniu środowiska m.in. na cele gospodarki wodnej, w tym zwłaszcza ochrony wód przed zanieczyszczeniem, Projekt zakłada równoczesne uporządkowanie zagadnień dotyczących stosowania instrumentów ekonomicznych w gospodarce wodnej – opłat, kar i należności związanych z korzystaniem z wód oraz urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa. Tym samym systematycznemu zwiększaniu powinny ulegać wpływy funduszy ekologicznych, które w konsekwencji mogą być wykorzystywane do dofinansowywania przedsięwzięć związanych z zarządzaniem zasobami wodnymi i utrzymaniem majątku Skarbu Państwa w tej dziedzinie.
2. w projekcie przewiduje się wprowadzenie zmianę kwalifikacji jednej z opłat – proponuje się zastąpienie dzisiejszej opłaty z tytułu korzystania z urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa oraz uprawiania żeglugi należnościami – będącymi dochodami Skarbu Państwa, jednak zmiana ta nie ma istotnego wpływu na stan gospodarki finansowej funduszy ekologicznych i budżetu państwa. Wpływy z tego tytułu wynoszą bowiem przeciętnie ok. 2,5 mln zł rocznie. Uszczuplenie dochodów funduszy – wobec skali pozostałych wpływów, których źródłem jest gospodarka wodna – będzie więc niewielkie, natomiast wskazane zostanie dzięki temu powiązanie między własnością urządzeń wodnych i nakładami niezbędnymi na ich utrzymanie w należytych stanie

- technicznym, a dochodami, jakie korzystanie z tych urządzeń może przynosić ich właścicielowi.
3. projekt przewiduje pojawienie się w przyszłości nowego źródła dochodów dla budżetu państwa – są to wpływy z opłat za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami Skarbu Państwa (art. 20 projektu). Obecnie wykorzystywanie takich gruntów pod budowę urządzeń infrastruktury przemysłowej, komunalnej i rolniczej było nieodpłatne, a jednocześnie mogło powodować zwiększenie nakładów koniecznych na utrzymanie wód, ponoszonych przez właściciela wody (Skarb Państwa). Za celowe uznano zatem uporządkowanie w projekcie strony formalnej udostępniania gruntów Skarbu Państwa pokrytych wodami (umowa oddania w użytkowanie) oraz strony finansowej (opłata za oddanie w użytkowanie). Obecnie nie jest możliwe oszacowanie dochodów budżetu państwa z tego tytułu, gdyż projekt przewiduje okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy na stopniowe, systematyczne zawieranie umów z właścicielami istniejących już obiektów, objętych przepisem art. 20.
  4. wskazane w projekcie źródła odszkodowań związanych z gospodarką wodną nie są rzeczami nowymi, opisane w art. 212 – 214 zasady i tryb ustalania odszkodowań dotyczą zakresu identycznego z obowiązującym na podstawie obecnego Prawa wodnego. Ponieważ jednak poszczególne zapisy określające prawo do odszkodowania zawarte były w różnych miejscach dzisiejszej ustawy, w projekcie - dla ułatwienia korzystania z prawa do odszkodowania - zebrane zostały one w odrębnym dziale. Wydaje się, iż za nową podstawę do ewentualnych roszczeń odszkodowawczych można by uznać zalanie gruntu podczas powodzi w wyniku nieprzestrzegania przepisów ustawy, jednakże, mimo braku wyraźnego przepisu w tym zakresie w ustawie Prawo wodne, uprawnienie takie istnieje obecnie i wynika wprost z kodeksu cywilnego. Ponieważ jednocześnie Prawo wodne nie przewiduje odszkodowania za zalanie w wyniku klęski żywiołowej, to za celowe uznano określenie sytuacji, w których prawo takie przysługuje (udowodniona wina właściciela wody).
  5. projektowane w ustawie utworzenie struktur administracji rządowej – Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz regionalnych zarządów gospodarki wodnej nastąpi przy wykorzystaniu obecnych organów administracji rządowej niezespolonej – tj. dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej wraz z jednostkami budżetowymi, którymi kierują. Tym samym nie powinna wystąpić konieczność zwiększenia liczby etatów kalkulacyjnych i środków potrzebnych na bieżące działanie

tych jednostek w stosunku do stanu dzisiejszego. Systematyczne wdrażanie zasad gospodarowania mieniem Skarbu Państwa w dziedzinie gospodarki wodnej pozwoli w perspektywie kilku lat na zastosowanie zróżnicowanych form organizacyjnych, przewidzianych ustawą o finansach publicznych – stosownie do potrzeb, stanu majątku i możliwości budżetu państwa.

Projekt Prawa wodnego nie spowoduje także niekorzystnych skutków finansowych dla budżetów samorządów terytorialnych. Projekt nie nakłada bowiem na jednostki samorządu terytorialnego nowych obowiązków w zakresie gospodarowania wodami w stosunku do zakresu zadań własnych i zleconych, jakie w tej dziedzinie obowiązują dzisiaj. Gminy od kilku już lat są odpowiedzialne za zaopatrzenie ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze oraz za odprowadzanie i oczyszczanie ścieków – tak jak stanowi art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Szczegółowe zasady, na jakich realizacja tych zadań własnych gmin jest prowadzona, były zawsze materiały ustawy Prawo wodne. Wymagania w tym zakresie, w stosunku do stanu obecnego, w projektowanej ustawie nie ulegają zasadniczym zmianom – są one jedynie uszczegółowione tak, jak tego wymaga prawo Unii Europejskiej.

Z tytułu szczególnego korzystania z wód gminy, a raczej gminne jednostki wykonujące bezpośrednio zadania gminy, ponoszą opłaty za pobór wody (1,89 gr za 1 m³ wody powierzchniowej lub podziemnej) oraz za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi (np. ok. 0,74 zł za 1 kg zanieczyszczeń wyrażonych wskaźnikiem BZT₅ przy czym w 1 m³ oczyszczonych ścieków miejskich ładunek tego zanieczyszczenia nie powinien przekraczać kilkunastu gramów). Opłaty te stanowią element kosztów ustalania ceny wody wodociągowej oraz ceny przyjęcia ścieków do komunalnych urządzeń kanalizacyjnych i w efekcie są ponoszone przez poszczególnych użytkowników infrastruktury komunalnej (obecnie np. w Warszawie cena 1 m³ wody wodociągowej, obejmująca także cenę odprowadzenia ścieków do kanalizacji wynosi 2,68 zł).

Przewidziana w art. 20 projektu prawa wodnego opłata z tytułu oddania w użytkowanie gruntu Skarbu Państwa pokrytego wodami niewątpliwie stanowi nowy instrument ekonomiczny, związany z korzystaniem z wód. Gminy będą w przyszłości obciążone tymi opłatami z uwagi na posadowienie części urządzeń infrastruktury komunalnej (ujęcia wody, wyloty kanalizacyjne ścieków) na tym gruncie. Jednakże należy zauważyć, iż opłata ta stanowić będzie element kosztów dostarczenia wody lub odbioru ścieków i ostatecznie obciążać nie budżety

samorządowe, lecz użytkowników infrastruktury komunalnej. Obciążenie to dla ostatecznych odbiorców wody nie będzie jednocześnie obciążeniem nadmiernym – projekt przewiduje, iż maksymalna opłata roczna za oddanie 1 m² gruntu nie może przekroczyć 10 % najniższego wynagrodzenia a zatem w skali roku przeciętne ujęcie wody powierzchniowej może zostać obciążone maksymalnie kwotą 3.000 zł (wymaga zajęcia ok. 50 m² gruntu pokrytego wodami). Ponieważ projekt przewiduje jednocześnie zróżnicowanie stawek opłat za użytkowanie w zależności od celu, na jaki grunt ten jest wykorzystywany, komunalne ujęcia wody faktycznie będą ponosiły niższe koszty z tego tytułu. Podkreślić przy tym należy, iż przedmiotowe obciążenie będzie rozłożone z czasem, gdyż projekt przewiduje okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy na stopniowe zawieranie stosownych umów.

Proponowane w projekcie rozwiązania dotyczące sfery finansowej gospodarki wodnej nie wprowadzą więc zmian w strukturze dochodów i wydatków samorządów terytorialnych w stosunku do stanu obecnego. Ponadto, wobec utrzymania zasad funkcjonowania funduszy ekologicznych, nadal ich środki będą wykorzystywane na dofinansowywanie przedsięwzięć gospodarki wodnej, których inwestorami są gminy.

Ministerstwo Środowiska,

Warszawa, 2000.02.14

KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

p.o. **SEKRETARZA**

Paweł Samecki

Podsekretarz Stanu

Sekr.Min.PS / 535 / 2000 /DHPiST/el

Warszawa, 14.02.2000

Pan

Aleksander Proksa

Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy Prawo wodne, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez p.o. Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Pawła Sameckiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym nowym tekstem projektu ustawy Prawo wodne (RM - 10-13-2000) oraz tekstem autopoprawki, uprzejmie informuję, że opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej została wyrażona pismem z 20 stycznia 2000 r. (pismo nr Sekr.Min. PS/216/00/DHPiST-el).

I. Opiniowany projekt ustawy uwzględnia niektóre uwagi zawarte w ww. opinii, ponadto zgodnie z ustaleniami grupy roboczej, która odbyła się w dniu 26 stycznia 2000 roku, część z tych uwag odnosi się do kwestii, które zostaną uregulowane w innych przygotowywanych projektach ustaw.

Powyższe umożliwia zmianę konkluzji opinii co do zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej z negatywnej (pismo nr Sekr. Min. PS / 21/ 2000/DHP-el z 20.01.2000 r.) na pozytywną z utrzymującymi się rozbieżnościami.

W związku z powyższym pragnę stwierdzić, iż aktualne pozostają następujące uwagi odnoszące się do projektu ustawy Prawo wodne:

1. W świetle postanowień Dyrektywy Rady 74/440/EWG, w celu jednolitego określenia przeznaczenia wód, sformułowania zawarte w art. 48 projektu ustawy: „wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę do picia” oraz „wód ujmowanych do celów pitnych” należy zastąpić określeniem zapewniającym zgodność z prawem wspólnotowym - „przeznaczone do poboru wody do picia”.

W art. 47 projekt ustawy posługuje się terminem „klasy”, natomiast w art. 48 jest mowa o „kategoriach”, w związku z powyższym celowe wydaje się ujednoczenie tej terminologii.

Ponadto należy podkreślić, iż podział wód powierzchniowych na kategorie/klasy jakości, różniące się pod względem właściwości fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych, zgodnie z Dyrektywą 74/440/EWG nie jest uzależniony, tak jak stanowi art. 48 ust. 2 opiniowanego projektu ustawy, od „stosowanych sposobów uzdatniania wody”. Stosowane technologie uzdatniania wody są pochodną obciążeń wód zanieczyszczeniami i zaliczone do jednej z ustalonych kategorii/klas jakości w zależności od wartości parametrów zanieczyszczeń, podlegają innym technologiom uzdatniania. Uwaga ta została zawarta w pkt IV ww. opinii.

Ponadto z punktu widzenia regulacji wspólnotowych, Dyrektywy Rady 75/440/EWG, należy zastąpić w art. 48 ust. 2, 3, 4 projektu ustawy: termin „wymagane” terminem „dopuszczalne”, oraz termin „pożądane” terminem „zalecane”.

2. Opiniowany projekt ustawy nie uwzględnia uwag zawartych w pkt. III opinii, dotyczących ilości kategorii wód powierzchniowych. W obecnym brzmieniu art. 47 projektu ustawy przyjmuje się ustalenie w drodze rozporządzenia pięciu klas, dla prezentowania stanu ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych oraz stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych, co nie jest zgodne z postanowieniami Dyrektywy Rady 75/440, która wprowadza trzy kategorie/klasy jakości wód powierzchniowych, określanych według właściwości fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych.

3. Należy podkreślić, iż kompleksowa ocena zgodności opiniowanego projektu ustawy Prawo wodne będzie możliwa dopiero po opracowaniu aktów wykonawczych do tej ustawy, na których to w większości spoczywa ciężar implementacji postanowień poszczególnych aktów unijnych.

4. Równocześnie pragnę wskazać, iż ustawa prawo wodne przewidziana jest w NPPC do uchwalenia.

II. W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy Prawo wodne realizuje w znacznym stopniu obowiązek dostosowania prawa polskiego do prawa UE i w związku z powyższym może być uznany za zgodny z tym prawem z równoczesnym wskazaniem na konieczność usunięcia utrzymujących się rozbieżności opisanych w pkt. I, 1, 2, 3 powyższej opinii.

W załączeniu przesyłam kopię uprzednio wyrażonej opinii.

Z poważaniem, POW. SEKRETARZA
Komitetu Integracji Europejskiej

Sam SAMECKI
PREZES

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Antoni Tokarczuk
Minister Środowiska

118

KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

p.o. SEKRETARZA

Paweł Samecki

Podsekretarz Stanu

Sekr.Min.PS / 212 / 2000 /DHP-el

Warszawa, 20.01.2000

Pan

Stanisław Jaśkiewicz

Sekretarz Komitetu Ekonomicznego

Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy Prawo wodne, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez p.o. Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Pawła Sameckiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Dyrektorze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (KERM – 10-352-99), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

I. Opiniowany projekt ustawy określa zasady korzystania z wód, ich ochrony oraz zarządzania nimi.

W prawie Unii Europejskiej uregulowane są bardzo szczegółowo zagadnienia dotyczące ochrony wód. W Traktacie Ustanawiającym Wspólnotę Europejską poświęcone są tym kwestiom art. 174-176.

Zagadnienia związane z ochroną wód uregulowane są również w prawie wtórnym, w szczególności następującymi dyrektywami:

- Dyrektywą Rady 75/440/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. dotyczącą jakości wód powierzchniowych będących źródłem wody pitnej we Wspólnotach (Dz. Urz. WE nr L 194, 1975.07.25),
- Dyrektywą Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE nr L 330, 1998.12.05),
- Dyrektywą Rady 76/160/EWG z dnia 8 grudnia 1975 r.) dotyczącą jakości wód przeznaczonych do kąpieli (Dz. Urz. WE nr L 031, 1976.02.05),
- Dyrektywą Rady 80/778/EWG z 15 czerwca 1980 r. dotyczącą jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE nr L 229, 180.08.30),
- Dyrektywą Rady 78/659 z dnia 18 lipca 1978 r. dotyczącą ochrony wód będących środowiskiem życia (Dz. Urz. WE nr L 222, 1978.08.14),

- Dyrektywą Rady 76/464/EWG z dnia 4 maja 1976 r. w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre niebezpieczne substancje odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty (Dz. Urz. WE nr L 129, 18.05.1976),
- Dyrektywą Rady 80/68 /EWG z dnia 17 grudnia 1979 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniami spowodowanymi przez niektóre substancje niebezpieczne (Dz. Urz. WE nr L 020, 1980.01.26),
- Dyrektywą Rady 86/280/EWG z 12 czerwca 1986 r. ustalającą wartości graniczne i normy jakościowe dotyczące odprowadzania określonych substancji niebezpiecznych podanych w liście I zawartej w załączniku do Dyrektywy 76/464/EWG (Dz. Urz. WE nr L 181, 1986.07.04),
- Dyrektywą Rady 83/513/EWG z dnia 26 września 1983 r. ustalającą wartości graniczne i normy jakościowe dotyczące odprowadzania kadmu (Dz. Urz. WE nr L 291, 1983.10.24),
- Dyrektywą Rady 84/156/EWG z dnia 8 marca 1984 r. ustalającą wartości graniczne i normy jakościowe dotyczące odprowadzania rtęci, z wyjątkiem elektrolizy chlorków litowców (Dz. Urz. WE nr L 074, 1984.03.17),
- Dyrektywą Rady 84/491/EWG z dnia 9 września 1984 r. ustalającą wartości graniczne i normy jakościowe dotyczące odprowadzania heksachloroocykloheksanu (hch) (Dz. Urz. WE nr L 274, 1984.10.17),
- Dyrektywą Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. o ochronie wód przed azotanami pochodzącymi z rolnictwa (Dz. Urz. WE nr L 375, 1991.12.31),
- Dyrektywą Rady 79/869/EWG z 9 października 1979 r. dotyczącą metod oraz częstotliwości pobierania próbek i przeprowadzania analiz wód powierzchniowych będących źródłem wody pitnej w państwach Wspólnoty (Dz. Urz. WE nr L 271, 1979.10.29),
- Dyrektywą Rady 85/337/EWG z dnia 27 marca 1985 r. w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska (Dz. Urz. WE nr L 175, 1985.07.05)
- Dyrektywą Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE nr L 135, 1991.05.30),
- Dyrektywą Rady 90/313/EWG z dnia 7 maja 1990 r. w sprawie swobodnego dostępu do informacji o środowisku (Dz. Urz. WE nr L 158, 1990.06.23).

Należy podkreślić, iż problematyka związana z wykorzystaniem wód tzn. z ich zagospodarowaniem i zarządzaniem nie jest przedmiotem prawa Unii Europejskiej. Te zagadnienia stanowią bowiem domenę prawa krajowego Państw Członkowskich.

- II. Projekt ustawy Prawo wodne ma charakter systemowy, co powoduje, iż regulacje zagadnień szczegółowych zostały przeniesione na poziom innych ustaw i rozporządzeń wykonawczych.
- III. Dyrektywa Rady 75/440/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. dotycząca jakości wód powierzchniowych będących źródłem wody pitnej we Wspólnotach określa wymagania jakościowe wód powierzchniowych (zgodnie z definicją zamieszczoną w Dyrektywie – wód wykorzystywanych lub przewidzianych do wykorzystania do poboru wody pitnej). Dyrektywa dzieli wody powierzchniowe na trzy kategorie - A1, A2 i A3. Kategorię A1 stanowią wody, które mogą być uzdatniane poprzez proste uzdatnianie i dezynfekcję, A2 – poprzez zwykłe uzdatnianie chemiczne i dezynfekcję, a kategorię A3 – poprzez intensywne uzdatnianie fizyczne i chemiczne. rozszerzone uzdatnianie i dezynfekcja.
Zasadą jest, iż wody powierzchniowe, których właściwości fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne nie osiągają obowiązujących wartości dopuszczalnych

odpowiadających uzdatnianiu kategorii A3, nie mogą być wykorzystywane do poboru wody pitnej. Jedynie wyjątkowo wody takie mogą być wykorzystywane pod warunkiem, że zostaną zastosowane odpowiednie procedury, włączając w to mieszanie z wodą innego pochodzenia, mające na celu poprawianie właściwości tych wód i podniesienie ich jakości do obowiązujących norm dla wody pitnej.

W art. 5 Dyrektywy Rady 75/440/EWG określono sposób ustalania zgodności jakości wód z wymaganiami ustalonymi w ww. dyrektywie.

Opiniowany projekt ustawy nie zawiera rozwiązań, które umożliwiłyby prawidłową implementację omawianej dyrektywy. Kategorie wód winny być określone w ustawie. Dopiero wtedy w aktach wykonawczych można by regulować szczegółowe zagadnienia, a w szczególności ilościowe wskaźniki odnoszące się do poszczególnych substancji, których występowanie w określonym stężeniu w wodach umożliwia lub uniemożliwia uzdatnianie przy pomocy jednej z metod przewidzianych w dyrektywie. W projektowanej ustawie rezygnuje się z podziału wód na kategorie. Upoważnienie ustawowe i wytyczne służące jego wykonaniu pomijają tę fundamentalną kwestię. Znamienne jest przy tym, iż upoważnienie zawarte w art. 48 ust. 1 pkt 1 projektowanej ustawy i wytyczne zawarte w art. 48 ust. 2 nie pokrywają się treściowo. Wymagania pozostawione do określenia w rozporządzeniu odnoszą się do składu wody i wytyczne winny do tego nawiązywać. Gdyby utrzymać się w preferowanym przez projektodawców stylu, to trzeba by wskazać na potrzebę szczególnej ochrony osób szczególnie podatnych na szkodliwe oddziaływanie zawartych w wodzie pitnej czynników zagrażających zdrowiu. Ochrona wód tymczasem to całkiem inne zagadnienie niż właściwości wód. W rezultacie trzeba dojść do wniosku, że projektowana ustawa różni się z postanowieniami Dyrektywy Rady 75/440/EWG, skutecznie chroniąc polski system prawny przed możliwością jej implementacji a praktykę przed kontrolą stosowania postanowień dyrektywy. Projektodawcy nie liczą się też z obecnym stanem polskich wód, nie określając warunków przy zachowaniu których wody powierzchniowe, nie mieszczące się w przewidzianych w Dyrektywie Rady 75/440/EWG kategoriach mogłyby być wykorzystywane do poboru wody pitnej.

IV. Dyrektywa Rady 79/869/EWG z 9 października 1979 r. dotycząca metod oraz częstotliwości pobierania próbek i przeprowadzania analiz wód powierzchniowych będących źródłem wody pitnej w państwach Wspólnoty ustanawia zasady dokonywania analiz parametrów umieszczonych w Aneksie do Dyrektywy 75/440/EWG.

Dyrektywa Rady 79/869/EWG dotyczy referencyjnych metod pomiaru (załącznik I) i częstotliwości pobierania próbek oraz analizy w odniesieniu do wskaźników zestawionych w załączniku II do Dyrektywy Rady 75/440/EWG. Państwa Członkowskie zostały zobowiązane, w stopniu w jakim to możliwe, do stosowania referencyjnych metod pomiaru. Referencyjna metoda pomiaru oznacza określenie zasad pomiaru lub zwięzły opis procedury oznaczenia wartości wskaźników zestawionych w załączniku do ww. dyrektywy. Wartości dotyczące wykrywalności, precyzji oraz dokładności metod pomiaru stosowanych do kontroli wskaźników zamieszczonych w załączniku I Dyrektywy muszą być przestrzegane przez Państwa Członkowskie. W załączniku II zostały określone minimalne roczne częstotliwości pobierania próbek i analizy. Pobieranie próbek powinno być tak rozłożone w ciągu roku, aby dać reprezentatywny obraz jakości wody. Kompetentne organy władzy Państw Członkowskich powinny ustalić częstotliwości pobierania próbek i analizy dla każdego wskaźnika w każdym punkcie pobierania próbek.

Zgodnie z art. 48 projektu opiniowanej ustawy minister właściwy do spraw środowiska i gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia wymagania jakim powinny odpowiadać wody wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę do picia, a także częstotliwość pobierania próbek wody, zalecane metody analiz i sposób oceny czy wody odpowiadają wymaganym warunkom. Rozwiązanie to różni się z postanowieniami omawianej dyrektywy. Przede wszystkim trzeba zauważyć, iż nie potraktowano odmiennie wód powierzchniowych będących źródłem wody pitnej, a same wytyczne są nader ogólnikowe. Jeśli się zważy, że dobrem chronionym przez przepisy nakazujące pomiar jakości wód wykorzystywanych do picia jest zdrowie i życie ludzkie, to trzeba dojść do wniosku, iż zasady i częstotliwość pomiaru winny być uregulowane w odniesieniu do tej kategorii wód w samej ustawie. W rozporządzeniu winna być jedynie uregulowana szczegółowo procedura ustalania wartości wskaźników istotnych dla oceny przydatności wody do picia. Dyskusyjne jest czy sam zestaw wskaźników powinien stanowić materię ustawową (np. w postaci załącznika do ustawy). Nie ulega jednak wątpliwości, iż projektowana regulacja winna być otwarta na implementację również załącznika II do Dyrektywy Rady 75/440/EWG. W projektowanej ustawie brak jest takiego otwarcia.

- V. Dyrektywa Rady 80/778/EWG z 15 czerwca 1980 r. dotycząca jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi określa normy dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Dyrektywa ta zastąpiona będzie od 11.2003 Dyrektywą 98/83/WE. Wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi jest każda woda wykorzystywana do tego celu tak w stanie surowym jak i po uzdatnieniu, niezależnie od jej pochodzenia. Zgodnie z art. 7 Dyrektywy Rady 80/778/EWG Państwa Członkowskie podejmą wszelkie kroki potrzebne do zapewnienia, aby woda przeznaczona do spożycia przez ludzi co najmniej spełniała wymagania przedstawione w załączniku I. W załączniku I ustanowiono parametry jakościowe tych wód oraz metody pomiaru i interpretacji wyników. Zgodnie z art. 10 Dyrektywy Rady 80/778/EWG, jeżeli Państwo Członkowskie w celu zaopatrzenia w wodę pitną jest zmuszone do wykorzystania wód powierzchniowych, które nie osiągają stężeń wymaganych do kategorii A3 i kiedy nie widzi ono możliwości odpowiedniego uzdatnienia mającego na celu uzyskanie wody pitnej o jakości określonej przez ww. dyrektywę, Państwo Członkowskie może przez określony czas i do określonej przez siebie największej dopuszczalnej wartości, zatwierdzić przekroczenie największego dopuszczalnego stężenia przedstawionego w załączniku I pod warunkiem, że nie stanowi to niedopuszczalnego zagrożenia dla zdrowia publicznego. Art. 12 Dyrektywy 80/778/EWG zobowiązuje Państwa Członkowskie do podjęcia wszelkich kroków potrzebnych do zapewnienia regularnego monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Każda woda przeznaczona do spożycia przez ludzi powinna być monitorowana w miejscu, gdzie jest ona udostępniana użytkownikowi, dla stwierdzenia, czy odpowiada ona wymaganiom określonym w załączniku I. Punkty pobierania próbek powinny zostać określone przez kompetentne organy władzy danego państwa.

W zakresie wynikającym z Dyrektywy Rady 80/778/EWG powtórzyć należy uwagi i wnioski odnoszące się do dwóch poprzednich dyrektyw. Proponowana regulacja uniemożliwia implementację postanowień Dyrektywy Rady 80/778/EWG.

- VI. Dyrektywa Rady 76/160/EWG dotycząca jakości wód przeznaczonych do kąpiel określa jakość wody w kąpieliskach, z wyłączeniem wody przewidzianej do celów

lecznicych oraz wody wykorzystywanej w basenach pływackich. Zgodnie z definicją zawartą w Dyrektywie 76/160/EWG kąpielisko oznacza jakiegokolwiek miejsce, gdzie znajduje się woda do kąpieli (woda do kąpieli oznacza wszelkie słodkie wody płynące lub stojące lub ich części oraz wodę morską, w których kąpiel jest w sposób wyraźny dozwolona przez kompetentne organy władzy danego Państwa Członkowskiego lub kąpiel nie jest zakazana i jest tradycyjnie wykonywana przez dużą liczbę kąpielących się).

W załączniku określono wskaźniki fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne odnoszące się do wody w kąpieliskach. Dyrektywa Rady 76/160/EWG ustanawia wskaźniki obligatoryjne i kierunkowe. Wskaźniki obligatoryjne gwarantować mają właściwą jakość wód do kąpieli a kierunkowe wyznaczać kierunki poprawy sytuacji. Państwa Członkowskie zostały zobowiązane do podjęcia koniecznych działań w celu zapewnienia, aby w ciągu 10 lat od notyfikacji Dyrektywy Rady 76/160/EWG jakość wody w kąpieliskach była zgodna z ww. wskaźnikami. W Dyrektywie Rady 76/160/EWG szczegółowo ustala się również metody i częstotliwość pobierania próbek wody.

Projekt ustawy prawo wodne w art. 9 ust. 1 pkt. 21 zawiera definicję *wody w kąpieliskach* i stanowi, iż są to wszystkie wody płynące lub stojące, albo ich części oraz wody morskie, w których kąpiel jest w wyraźny sposób dozwolona lub nie jest zakazana i jest tradycyjnie dokonywana przez znaczną liczbę kąpielących się. Definicję tą należy uznać za zgodną z Dyrektywą Rady 76/160/EWG.

Art. 48 ust. 3 projektu opiniowanej ustawy stanowi, iż minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, wymagania jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach.

Należy zauważyć, iż minister nie ma kompetencji do określania wód przeznaczonych do kąpieli i do wprowadzania zakazu korzystania z wód w tym celu, gdy woda nie odpowiada wymogom jakościowym. Nadto aktualne pozostają uwagi sformułowane w związku z poprzednio omawianymi dyrektywami. Projektodawca unika konkretów w odniesieniu do wskaźników fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych wody w kąpieliskach. Nie określa też metod i częstotliwości pobierania próbek wody, tworząc jedynie delegację ustawową rozwiązującą te kwestie. W wypadku wytycznych (art. 48 ust. 4 projektu ustawy) dla ministra, który miałby określić stosowne wymagania projektodawca nie odnosi tych wytycznych do samej wody, lecz do działań związanych z ograniczeniem zanieczyszczeń i ochroną wód. Przy takiej konstrukcji upoważnienia ustawowego i milczeniu projektowanej ustawy w kwestii zasadniczej nie ma odpowiednich gwarancji dla implementacji omawianej Dyrektywy Rady 76/160/EWG.

- VII. Dyrektywa Rady 76/464/EWG z dnia 4 maja 1976 r. w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre niebezpieczne substancje odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty zobowiązuje Państwa Członkowskie do eliminacji (jeśli chodzi o substancje wymienione w załączniku I) lub zmniejszenia (jeśli chodzi o substancje wymienione w załączniku II) zanieczyszczenia wód śródlądowych, przybrzeżnych i terytorialnych szczególnie niebezpiecznymi substancjami. Dyrektywa 76/464/EWG zawiera definicje m.in. następujących pojęć: wód powierzchniowych, wewnętrznych wód przybrzeżnych, granicy wód słodkich, zrzutu oraz zanieczyszczenia. W odniesieniu do substancji należących do wykazu I załącznika wszelkie zrzuty wymagają uprzedniego pozwolenia. Pozwolenie to powinno określać normy emisji dla zrzutu którejkolwiek z wymienionych w załączniku substancji.

Pozwolenia powinny być wydawane na czas ograniczony. Art. 5 Dyrektywy 76/464/EWG stanowi, iż normy emisji określać powinny, m.in. maksymalne stężenie substancji oraz maksymalną ilość substancji dopuszczalnych w zrzucie. Kompetentny organ władzy Państwa Członkowskiego może wprowadzić bardziej rygorystyczne normy emisji. Gdyby normy emisji nie były dotrzymane kompetentny organ władzy w danym Państwie Członkowskim powinien podjąć wszystkie stosowne działania w celu zapewnienia warunków pozwolenia oraz w razie konieczności zakazać zrzutu.

W oparciu o Dyrektywę Rady 76/464/EWG zostały wydane kolejne dyrektywy ustalające wartości graniczne i normy jakościowe dotyczące odprowadzania określonych substancji niebezpiecznych. Dyrektywami pochodnymi są: Dyrektywa Rady 83/513/EWG z dnia 26 września 1983 r. ustalająca wartości graniczne i normy jakościowe dotyczące odprowadzania kadmu, Dyrektywa Rady 84/156/EWG z dnia 8 marca 1984 r. ustalająca wartości graniczne i normy jakościowe dotyczące odprowadzania rtęci, z wyjątkiem elektrolizy chlorków litowców oraz Dyrektywa Rady 84/491/EWG z dnia 9 września 1984 r. ustalająca wartości graniczne i normy jakościowe dotyczące odprowadzania heksachlorocykloheksanu (hchl). W dyrektywach tych określa się wartości dopuszczalne, terminy ich uzyskania oraz procedurę monitoringu zrzutów w odniesieniu do kadmu, rtęci oraz heksachlorocykloheksanu dla różnych rodzajów przemysłu oraz wskaźniki jakości w odniesieniu do różnych typów wód, jak również referencyjne metody pomiaru. Dyrektywa Rady 86/280/EWG z 12 czerwca 1986 r. ustalająca wartości graniczne i normy jakościowe dotyczące odprowadzania określonych substancji niebezpiecznych podanych w liście I zawartej w załączniku do Dyrektywy 76/464/EWG wprowadza nowe wymagania dotyczące kontrolowania przez Państwa Członkowskie emisji trzech substancji z wykazu I w Dyrektywie Rady 76/464/EWG do wód powierzchniowych. Określa ona również nowe wymagania dotyczące kontrolowania przez Państwa Członkowskie obecności tych substancji w wodach powierzchniowych. Załącznik do Dyrektywy Rady 86/280/EWG zawiera zasady ustalania wartości dopuszczalnych dla norm emisji wskaźników jakości i referencyjnych metod pomiaru.

Dyrektywa Rady 80/68 /EWG z dnia 17 grudnia 1979 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniami spowodowanymi przez niektóre substancje niebezpieczne określa działania, które Państwa Członkowskie powinny podjąć w celu zapobieżenia wprowadzaniu do wód podziemnych substancji określonych w wykazie I oraz ograniczeniu substancji określonych w wykazie II, które stanowią załącznik do ww. dyrektywy. W dyrektywie tej zamieszczono definicję zrzutu bezpośredniego i pośredniego. W odniesieniu do substancji z wykazu I Państwa Członkowskie muszą wprowadzić zakaz wszystkich bezpośrednich zrzutów i uzależnić wszelkie wprowadzanie lub składowanie, które może prowadzić do pośredniego zrzutu, od przeprowadzenia wcześniejszego badania i zakazu lub udzielenia pozwolenia. W odniesieniu do substancji wykazu II Państwa Członkowskie muszą ustanowić ogólną procedurę badań i udzielania pozwolenia na wszystkie bezpośrednie zrzuty, odprowadzanie i składowanie. Pozwolenie może zostać wydane tylko wtedy, gdy są przestrzegane wszystkie techniczne środki ostrożności, mające na celu zapobieganie zanieczyszczeniu wód podziemnych substancjami z wykazu II. Pozwolenie ustalać powinno: miejsce zrzutu, sposób zrzutu, istotne środki bezpieczeństwa, maksymalną dozwoloną ilość substancji w ściekach, przedsięwzięcia umożliwiające monitoring ścieków. Pozwolenia mogą być udzielane tylko na czas ograniczony i muszą być poddawane przeglądowi co najmniej raz na cztery lata. Jeżeli warunki określone w zezwoleniu nie będą przestrzegane kompetentny organ władzy w danym Państwie Członkowskim powinien móc unieważnić pozwolenie. Kompetentne organy władzy

Państw Członkowskich będą kontrolowały przestrzeganie warunków określonych w pozwoleniach, oddziaływanie zrzutów na wody podziemne, będą one prowadziły również rejestr pozwoleń.

W obecnym kształcie projektowane rozwiązania nie gwarantują prawidłowej implementacji prawa Unii Europejskiej do systemu prawa polskiego. Podstawową przeszkodą jest brak definicji kluczowych pojęć: zrzut bezpośredni, zrzut pośredni, odpady, zanieczyszczenia, substancje niebezpieczne. Stąd też, rygorystyczny, jak się *prima vista* wydaje, reżim odnoszący się do pozwoleń wodnoprawnych zawisa w istocie w próżni prawnej. Oczywiście zagadnienie ochrony wód przed substancjami niebezpiecznymi może i powinno być przedmiotem regulacji nie tylko prawa wodnego. Do swobodnej decyzji ustawodawcy należy umieszczenie poszczególnych zagadnień szczegółowych w różnych ustawach. Ustawy te powinny wszakże tworzyć spójny system służący zasadniczemu celowi, jakim jest ochrona wód, zwłaszcza wykorzystywanych do picia, przed zanieczyszczeniem. Do decyzji ustawodawcy należy, którą regulację należy uznać za wiodącą w tym zakresie. W regulacji takiej winny zostać zawarte podstawowe definicje i rozstrzygnięte podstawowe kwestie merytoryczne (np. jakie substancje uznać za niebezpieczne, podział na kategorie tych substancji, postępowanie z tymi substancjami we wszystkich dziedzinach gospodarki itp.) Wówczas w pozostałych ustawach wystarczą odesłania do aktu wiodącego. Powyższe uwagi pozwalają stwierdzić, że projektowana regulacja zbliża rozwiązania polskie do wymagań zawartych w ww. dyrektywach, lecz nie jest wystarczająca dla implementacji ich postanowień.

- VIII. Celem Dyrektywy Rady 91/676 o ochronie wód przed azotanami pochodzącymi z rolnictwa jest zmniejszenie zanieczyszczenia wody spowodowanego lub wywołanego przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu. Państwa Członkowskie zostały zobowiązane do określenia wód zanieczyszczonych oraz wód, które mogą zostać zanieczyszczone, jeśli nie zostaną podjęte określone działania. Wody te powinny zostać określone według, m.in. następujących kryteriów: czy wody te są wykorzystywane do poboru wody do picia, czy zawierają więcej niż 50 mg/l azotanów, czy są eutroficzne lub mogą stać się eutroficzne w bliskiej przyszłości. Przy stosowaniu tych kryteriów Państwa Członkowskie powinny uwzględniać: właściwości fizyczne i charakterystyczne cechy środowiska wód i ładu, obecną wiedzę w zakresie zachowania się związków azotu. Według Dyrektywy Rady 91/676/EWG eutrofizacja oznacza wzbogacenie wody w związki azotu, powodujące przyspieszony wzrost glonów i wyższych form życia roślinnego i w wyniku tego niepożądane zaburzenie równowagi organizmów obecnych w wodzie oraz niekorzystne zmiany jakości danej wody. Państwa Członkowskie powinny ustanowić zbiór lub zbiory zasad właściwej praktyki rolniczej, które mają być dobrowolnie wprowadzane w życie przez rolników oraz ustanowią program obejmujący prowadzenie szkoleń i rozpowszechnianie informacji dla rolników mający na celu promowanie stosowania zbioru zasad właściwej praktyki rolniczej. Państwa Członkowskie powinny również ustanowić programy działania w odniesieniu do wyznaczonych stref zagrożenia. Dyrektywa określa szczegółowo, co powinny uwzględniać programy działań. Państwa powinny również wprowadzić monitorowanie zawartości azotanów w wodach w wybranych punktach pomiarowych. Państwa Członkowskie powinny również prowadzić pomiary stężenia azotanów w wodach słodkich. W załączniku II zawarto wskazania, które powinien zawierać zbiór zasad właściwej praktyki rolniczej. Związki azotu powinny być oznaczane przy zastosowaniu metody, o której mowa w Dyrektywie Komisji 77/535/EWG z dnia 22

czerwca 1977 r. w sprawie zbliżenia aktów prawnych Wspólnoty odnoszących się do metod pobierania próbek i analizy nawozów.

Należy zaznaczyć, iż problem zapobiegania eutrofizacji wód w wyniku produkcji rolnej wymaga dla swego rozwiązania kompleksowego podejścia. W prawie wodnym mogą się znaleźć tylko niektóre instrumenty prawne służące zapobieganiu zanieczyszczeniu wód azotanami pochodzącymi z rozproszonych źródeł rolniczych.

Rozwiązanie proponowane w art. 45 projektowanej ustawy w pełni odpowiada postanowieniom Dyrektywy Rady 91/676/EWG chociaż nie stanowi całościowego rozwiązania problemu. Prace legislacyjne w powyższym zakresie winny być kontynuowane i przybrać postać szczegółowej regulacji należącej do prawa rolnego. Rozwiązania zawarte w projekcie nie gwarantują natomiast implementacji postanowień Dyrektywy Komisji 77/535/EWG.

- IX. Dyrektywa Rady 91/271/EWG dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych dotyczy gromadzenia, oczyszczania i zrzutu ścieków komunalnych oraz oczyszczania i zrzutu ścieków z niektórych sektorów przemysłowych. Państwa Członkowskie powinny zapewnić, aby wszystkie aglomeracje wyposażone zostały w system kanalizacji zbiorczej ścieków komunalnych spełniające wymagania zamieszczone w załączniku I A Dyrektywy. W Dyrektywie Rady 91/271/EWG ustanawia się terminy, w których Państwa Członkowskie powinny zapewnić odpowiedni stopień oczyszczenia ścieków przed zrzutem.

Do dnia 31 grudnia 1993 r. Państwa Członkowskie były zobowiązane wyznaczyć odbiorniki wrażliwe. W załączniku II zostały określone kryteria, które powodują, iż określony zbiornik zostanie określony jako wrażliwy. Państwa Członkowskie powinny wprowadzić system pozwoleń wydawanych przez kompetentne organy władzy państwowej na zrzucanie ścieków przemysłowych do systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków komunalnych. Kompetentne władze powinny prowadzić monitoring zrzutów z oczyszczalni ścieków komunalnych oraz ilości i składu osadów odprowadzanych do wód powierzchniowych. W załączniku I do Dyrektywy zostały określone dokładnie metody referencyjne monitoringu i oceny wyników.

Zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt.3 projektowanej ustawy minister właściwy do spraw środowiska określi w drodze rozporządzenia warunki jakim powinny odpowiadać ścieki wprowadzane do wód lub do ziemi.

Wobec braku definicji „zanieczyszczenia” projektowane rozwiązanie nie odpowiada postanowieniom Dyrektywy Rady 91/271/EWG. Za nader problematyczne należy uznać pozostawienie prawie całej materii do uregulowania w aktach wykonawczych. Nadaje to projektowanej ustawie charakter blankietowy oraz stawia pod znakiem zapytania implementację postanowień Dyrektywy Rady 91/271/EWG.

- X. Dyrektywa Rady 78/659 w sprawie ochrony wód będących środowiskiem życia ryb dotyczy jakości wód słodkich i ma zastosowanie do wód określonych przez Państwa Członkowskie jako wymagające ochrony lub poprawy dla zachowania życia ryb. Państwa Członkowskie muszą wyznaczyć dwa rodzaje wód: wody zdatne dla ryb łososiowatych i dla ryb karpiowatych. W załącznikach określono wskaźniki fizyczne i chemiczne mające zastosowanie do wód wyznaczonych przez Państwa Członkowskie. W Dyrektywie Rady 78/659/EWG ustalono procedury pobierania próbek i monitoringu.

W odniesieniu do tej dyrektywy trzeba powtórzyć uwagi i wnioski sformułowane w odniesieniu do postanowień mających zapewnić odpowiednią jakość wody pitnej. Z powodu pominięcia w projektowanej ustawie zagadnień: wskaźników

fizycznych i chemicznych wody, metod i częstotliwości pomiarów oraz przeniesienia regulacji w tym zakresie do aktów wykonawczych przy nader ogólnikowym sformułowaniu upoważnienia projektowana ustawa nie zapewnia implementacji postanowień omawianej dyrektywy. Nadto zwrócić należy uwagę na pominięcie kategorii ryb karpiowatych, co poszerza obszar niezgodności projektowanej regulacji z prawem Unii Europejskiej.

- XI. Przedmiotem Dyrektywy Rady 90/313/EWG z dnia 7 maja 1990 r. w sprawie swobodnego dostępu do informacji o środowisku jest zapewnienie swobody dostępu i rozpowszechniania informacji o środowisku będących w posiadaniu administracji publicznej oraz ustalenie podstawowych zasad i warunków, zgodnie z którymi takie informacje powinny być udostępniane.

Przepisy projektu o katastrofie wodnym (art. 177 w związku z art. 179 ust. 2) w pełni odpowiadają postanowieniom Dyrektywy Rady 90/313/EWG.

- XII. Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 marca 1985 r. w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska (zmieniona Dyrektywą Rady 97/11/WE z 3 marca 1997 r. (Dz. Urz. WE nr L 073, 14.03.1997)) zobowiązuje Państwa Członkowskie do zastosowania wszystkich koniecznych działań w celu zapewnienia, aby skutki przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z powodu między innymi ich charakteru, rozmiarów lub położenia były przedmiotem oceny zanim zostanie udzielone pozwolenie na przeprowadzenie tych przedsięwzięć. Oceny oddziaływania na środowisko mogą być włączone do istniejących procedur udzielania zezwoleń. W Dyrektywie Rady 85/337/EWG określono również informacje, które powinien dostarczyć inwestor. Załącznik I zawiera wykaz przedsięwzięć podlegających ocenie a załącznik II wykaz przedsięwzięć, które mogą być przedmiotem oceny, jeżeli Państwo Członkowskie uzna, że wymóg taki wynika z charakterystyki tych przedsięwzięć.

Należy zaznaczyć, iż problematyka uregulowana w Dyrektywie Rady 85/337/EWG daleko wykracza poza regulację opiniowanego projektu ustawy Prawo wodne. Przepisy projektu odpowiadają postanowieniom tej dyrektywy i umożliwiają jej implementację w zakresie objętym projektowaną regulacją.

- XIII. Opiniowany projekt ustawy znaczną część regulowanej materii pozostawia przepisom wykonawczym. Takie rozwiązanie nie gwarantuje właściwej implementacji prawa Unii Europejskiej z powodu niewłaściwego sformułowania upoważnień ustawowych. Wadą projektowanej ustawy jest brak definicji wielu kluczowych pojęć zawartych w prawie Unii Europejskiej, niesprecyzowanie metod i częstotliwości badania wód a także istotnych wymagań, którym te wody winny odpowiadać.

Ponadto w projekcie ustawy konsekwentnie unika się podziału na kategorie zarówno samych wód jak i czynników zagrażających ich czystości. To powoduje, iż mimo szczególowości i rygoryzmu niektórych rozwiązań, w swej zasadniczej istocie, projekt ustawy różni się zarówno z koncepcją jak i szczegółowymi postanowieniami prawa ochrony środowiska Unii Europejskiej.

Zaletę projektu stanowią rozwiązania odnoszące się do katastrof wodnego, ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z rozproszonych źródeł rolniczych i rygorystyczne procedury poprzedzające wydanie pozwolenia wodnoprawnego.

127

Zgodnie z Narodowym Programem Przygotowania do Członkostwa uchwalenie nowej ustawy Prawo wodne powinno nastąpić najpóźniej w 2000 roku.

W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy Prawo wodne nie jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Bamb

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Antoni Tokarczuk

Minister Środowiska

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 16 lutego 2000 r.

Cena - 5,82 zł + 22% VAT

